

EGYETÉRTÉS

Előfizetés árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes száma helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
ÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708

Akik várnak.

Budapest, január 25.

Annyi hatásadászatot, mint egy primadonnának, ha tetszik, koncedálnak a minisztereknek, pártvezéreknek és a maguk egyénisége szerint kiválóknak is. Nem követeljük tőlük, hogy amikor a függöny felgördül, ők már az első jelenetben ott legyenek a színpadon. Egy kis várakozás csak fokozza az érdeklődésünket. De már bocsánatot kértünk, egy egész felvonást a primadonnáknak nélkül sokallunk. Az olyan darabra pedig, melyben a primadonnák az utolsó percig mindig csak váratnak magukra, kár volt a figyelmünket túlságosan pazarolni.

A bankvitára gondolunk. Bizonyos, hogy ez a vita az utolsó idők politikai eseményeinek nagy drámai kisugárzása. A bankkérdésen borult fel a függetlenségi párt egysége, a koalíció kormányzása, az egész magyar politika rendszere. A bankkérdés tartotta egy éven keresztül állandó izgalomban a politikai közvéleményt. A bankkérdés volt a választások döntő jelszava is. Ha már most számba vesszük, hogy ezzel a kérdéssel az egyik oldalon országos körútra indult Justh Gyula, a másik oldalon pedig, ellenébe szegezve a készfizetések felvételének kérdését, párhu-

zamos körutat tett gróf Tisza István: akkor nem kell tovább bizonyítanunk, hogy vannak a magyar politikanak vezető tényezői között olyanok, akiknek nyilatkozataira a nemzet most a nagy leszámolásnál, a bankvitában, első sorban kíváncsi. Ezek közül, noha a primadonnaságra való jogosultságuk legalább is clyan kétségtelen, mint másoké, eddig is nyilatkoztak már Kossuth Ferencz és gróf Apponyi Albert. Sőt Kossuth Ferencz az egyéni kényelmének annyira elébe helyezte az országgal szemben való kötelességét, hogy az egész vitában ő szólalt fel legelsőnek.

Ilyen körülmények között legalább is furcsáljuk, hogy gróf Tisza István, a nagy agitátor még mindig hallgat, sőt ma gunyosan azt jegyezte meg a folyosón, hogy: „olvastam a lapokból, hogy beszélni fogok, de én nem tudok róla.” Pedig a gróf ur legalább is rosszul emlékezik. Alig három hete, hogy a parlamentben ráolvasták a készfizetésekről Aradon tett nyilatkozatát s akkor gróf Tisza István személyes kérdésben maga jelezte, hogy a maga idején, értsd tehát: a bankvita során majd kifejti, mért hajlandó a betérjesztett bankjavaslatot a készfizetések felvétele gyanánt elfogadni. A lapok tudták meg tehát Tiszától és nem Tisza a lapoktól, hogy ő a

bankvitában fel fog szólalni. De ettől eltekintve is, Tiszának kötelessége lett volna mentől előbb nyilatkozni s nem még mindig várakoztatni a közvéleményt, mert ha valaki, mint ő, lekötötte magát a készfizetések kötelező felvételéhez, akkor a felvétel elmaradása után tartozik a saját politikai súlyának vele, hogy a változott helyzethez való alkalmazkodását, úgy ahogy, megmagyarázza.

S egész őszintén megvalljuk, hogy Kossuth Ferencz és gróf Apponyi Albert kötelességteljesítése után Justh Gyula várakozó álláspontját sem tudjuk megérteni. Hogy be akarja várni gróf Tisza István és esetleg Lukács László pénzügyminiszter ur felszólalásait: az mind nagyon szép és taktikus dolog. De hátha Tisza egyáltalán nem és Lukács csak a vita végeztével akar beszélni? Akkor Justh fellépése az utolsó felvonás utolsó jelenetére maradjon? Ez egy kicsit kényelmes álláspont egy pártvezér s kivált olyan pártvezér részéről, aki a bankkérdésben való heves, de imponáló és föltétlenül tiszteletreméltó állásfoglalásával ezt a kérdést korszakos ütközépponttá tette, vele a helyzetet felbőrtolta s az ország politikai földrengésének egész felelősségét a saját vállára szedte. Justh Gyulának tudnia kell, hogy senki másnak véleménye nem le-

Lányok, férfiak bál után.

Írta: Vértessy Gyula.

(Utánnomás tilos.)

I. Lányok.

Mariska a leánygimnázium negyedik osztályába jár. Ida a nénje, ennek nincs más foglalkozása, minthogy bálból bálba jár, férjet keresni. Történet: otthon, a közös hálószobában.

Mariska (a kívülről behallatszó párbeszéd felébreszti álmából s indulatosan felesbarja az éjjeli szekrényén álló villamost): No, hazajöttök mamák, hogy lármáznak! (Megnézi az órát.) Négy óra. Jó sokáig lümpoltak! Csak be ne jönnön a mama. Agyonbeszél a bál élményekkel. (Felül az ágyban s válláról lecsuszott hálóingét igazgatva, tetszelegve nézi ruganyos, kemény, fehér testét.) Jól mondta a tanár ur, hogy kívánatos vagyok! Csakhogy bennem ugyan nem vésik a foga a vén rókának. Persze, nem feleségnek kellene neki. Csak úgy flirtolni akarna. Egy kissé izgatni akarna magát a sok filológia után. A házasságra nem is gondol. Ki is gondolna ma már erre? Okos ember csak nem szed házassági nyugókat a nyakába! Mi csak olyan luxuscikkek vagyunk, néha ránk szorulnak, de ha mindennap ott vagyunk, alkalmatlanok, unalmasak és feleslegesek vagyunk a férjnek, akárcsak ők nekünk. Legalább így képelem. A tanár ur is csak olyan komisz, mint a többi (mintegy a kívülről behallatszó szavakra reflektálva.) Igaza van a mamának: a férfiak mind egy-

morultak. Mindnek csak hozomány kellene. Egy van. Azért kell kenyérkereső pályát választanunk, hogy ne szoruljunk rájuk. A mama befejezte az értekezletet. (Nevetve.) Arra kíváncsi, hogy hányadik fizetési osztályban van a gavalier? Rész ez lényeges. Hanem így megfagyok, (magára huzza a takarót), vagy legalább is náthát kapok. A vörös orr pedig nem nagyon ideális. És mégis csak jobb, ha esinosak vagyunk, mintha nem vagyunk. Derék tanár ur se adott volna a számtanból egyest, ha nem lennének esinos és ha nem simultam volna hozzá a táblánál. Tudom én, mi kell nekik. De csak hadd higgyje, hogy tetszik nekem és csak adja az egyeseket.

Ida (belép bál toilletben): Hát te még fel vagy?

Mariska: Már! Olyan lármát csaptatok, hogy fel kellett ébrednem.

Ida: A mama kiabált. Rám akarta disputálni, hogy a segédfogalmazó a tizedik fizetési osztályban van ezerhatszáz koronával.

Mariska: Pedig?

Ida: A nyolczban van. Miért hagytad ki a ludni a tüzet? Kegyetlen hideg van itt.

Mariska: Csak nem fütök neked egész reggelig. Különb is felmelegedhetnél volna a bálban; (gunyosan), gondolom, hogy nyüzsgöttek a tüzes udvarlók, mint a kukacok a vajban?

Ida: Csak majd neked legyen annyi udvarlód, mint nekem.

Mariska: Csakhogy nekem nem kellenek ám. Én nem fogok évről-évre farsangi robotokat csinálni, hogy férjet csípjek. Én meg fogok tudni élni úgyis, holmi rongyos férj nélkül is.

Ida (szomoruan): Bár én is meg tudnék. De nekem férjet kell keresnem. Mig a papa él, csak eltartanak itthon, de ha valami baja esik, vagy ha nyugdíjba megy, a hitelezők nekünk jönnek, nem maradhatok a nyakatkön — menekülnöm kell a nyomoruság elől a férjhezmenetelhez.

Mariska (kingrik az ágyból és átáleli a néjét): Szegény Iduskám, ne haragudj, nem akartalak bántani.

Ida: Tudom. Nem is haragszom. Meg azután igazad is van. Nekem férjet kell csípni. Csakhogy nehezen megy. (Magsimogatja a huga nyakát, vállát.) Ha ilyen szép leaok mér, könnyebben menne a hódítás.

Mariska: Ugyan kérlek, olyan blazirtak ma a férfiak, nem hat rájuk semmi.

Ida: Az már igaz. Ehez a nyomorulthoz is, hogy hozzásimultam a csárdás alatt; a fejem a vállán feküdt és tudod miről diskurált, míg a ruhám kivágását nézte? arról, hogy mennyivel szebbek a nők állig begombolkozva.

Mariska: Ki volt az az ostoba fráter?

Ida: Dengeleghey Tóni. Akiről a mamával vitáztunk. Tudod, aki majd minden szüron itt van.

Mariska: És megeszik egy mázsa kaviáros zsemlyét.

Ida: És elszív egy este vagy száz cigarettát.

Mariska: De hiszen ti igen jóba' voltatok?

Ida: Sohse állhattam ki, de gondoltam, hogy férjnek jó lesz!

Mariska: És?

het ezeknek az időknek történetéhez bizonyítóbb akta, mint az övé. Csak ő számolhat be a parlamentnek, pártjának, a nemzetnek és az utókornak, hogy mit miért csinált. Lukács Lászlóval mit tárgyalt és miért szakított, a függetlenségi törekvések első és kizárólagos ütközőpontjává a bankkérdést miért tette? Hogy hiúságból, egyéni önzésből, titkos politikai vágyakozásokból nem tette, az bizonyos. Ő olyan független ember, aki lehetett volna, de nem akart miniszter lenni. Annál inkább kíváncsi lehet az ország, hogy a maga létségtelen önzetlenségében miért indult el maga és miért vezette a nemzetet is azon az úton, amely a nagy összehozásra vitt.

És most Justh is hallgat, mint Tisza, mint Lukács. Mintha mindegyikük a másik kettőt akarná kibőjtölni. Mindegyik arra vár, hogy a másik előtte beszéljen. S ez az, ami taktikának kellemes, de köteleességteljesítésnek nem mondható. Senkinek sincs és nem volt oka hamarabb beszélni ebben a vitában, mint éppen nekik. És éppen ők vártak legtovább magukra. Ez is egyik oka annak, hogy a vita elhúzódik és talán el is laposodik. Ha a primadonnák egymással manővereznek, a darab valójában kárát. És a nemzet is.

Budapest, január 25.

A képviselőház ülése. A képviselőház legközelebbi ülése holnap, csütörtökön délután tíz órakor lesz. Napirend: a bankjavaslat.

A közgazdasági bizottság ülése. A képviselőház közgazdasági bizottsága holnap, csütörtökön délután öt órakor ülést tart, melynek tárgya a statisztikai hivatal 1911. évi munkatervéről szóló jelentése.

Ida: Most tudtam meg, hogy a rongyos fizetésén kívül egyebe sincs.

Mariska: Ezt előbb kellett volna tudni.

Ida: Bizony előbb! Már meg is esőkölt.

Mariska: Láttam. És egy cseppet se irigyelvelek érte.

Ida: Nem is volt mit irigyelni.

Mariska: Egyáltalában nincs a esőkokon mit irigyelni. Azok a haszontalan férfiak azt hiszik, hogy minket tulvilági gyönyörbe ringatnak az ő dohányszagú, sör- meg borizú esőkaikkal.

Ida: Hát te honnan tudod, milyen izűek?

Mariska: Csak gondolom.

Ida: Utálom magam azért az emberért!

Mariska: De azért tudom, hogy ma éjjel is vele tánczoltál legtöbbit.

Ida: Nem, csak eleinte. Azután jött egy nagyon kedves, finom gayallér: dr. Horthy s az elmondta, hogy Dengeleghy ur lump, korhely, koldus, tele adóssággal és előléptetésre még reménysege sincs, mert a minisztérium leglustább, leghaszontalanabb hivatalnok.

Mariska: Ez a Horthy ur bizonyára jó barátja Dengeleghynek.

Ida: Miért gondold?

Mariska: Mert az emberről a legjobb barátja szokott legtöbb rosszat mondani. A barátjával is így vagyunk. Hát, szóval Dengeleghy ur ki van dobva a nyeregből és Horthy ur a hódító? Csinos fu? Gazdag? Parti? Micsoda?

Ida: Segédfogalmazó, azonban van birtoka is Temesben. Olyan csuf, mint egy kis majom, de belém van habarodva. Magáki-vül volt a boldogságtól, mikor megszorítottam a kezét.

A monarchia és Magyarország.

Budapest, január 25.

Az osztrák történelmi társaságban dr. Friedjung Henrik, az ismert osztrák történetíró tegnap este felolvasást tartott az októberi diplomáról és a februári pátensről. Hogy ma erre a felolvasásra néhány megjegyzést akarunk tenni, arra bennünket Friedjungnak egy mondata kényszerít, amely igaz, amelyet mi már rég hangoztatunk s amelynek fontosságát éppen az ad, hogy egy osztrák szellemű történetírónak szájából és Bécsben hangzott el s hogy annak helyességét a bécsi lapok ma külön is kiemelik s külön megdicsérik Friedjungot a miatt az objektivitás miatt, amelyet ítéletében elárult.

Friedjung azt mondta: „A monarchia a csatatereken aratott győzelmei, vagy a csatatereken szenvedett vereségei szerint rendezi a maga alkotmányait. Így volt ez a pragmatika szankcióival, mely a törökök felett aratott győzelemnek volt gyümölcse s így volt ez napjainkban, mikor Bosznia és Hercegovinának annexiója s az azután bekövetkezett szerencsés diplomáciai hadjárat azt eredményezte, hogy az öszbirodalmi hatalom szigorubbán érvényesített Magyarországgal és Csehországgal szemben.”

Le kell szegezni ezt a mondást, amely bevilágít az egész udvari politikába. Főleg ma fontos ez, mikor a közös hadsereg számára 340 millió korona tulköveteléssel lép a hadügyminiszter a delegációk elé s mikor a monarchia kereskedelmi érdekeivel igyekszik ezt az új és szinte elviselhetetlen terhet indokolni.

Ha nem tudnók rég, hogy az erős hadsereg csak az udvarnak nemzetközi tekintélyét szolgálja, de nem egyuttal Magyarországot is, Friedjung önkéntelen vallomásából megtanulhatjuk, hogy Magyarország érdeke nem azonos a monarchia érdekével, sőt azzal éppen ellentétes. Azokkal a milliokkal, amelyeket a magyar adófizetőknek kell előteremteniök a hadsereg növelésére, Friedjung szerint a magyar jogok elkobzása segítették elő. Mert egy nagy és erős hadsereg elősegíti azokat a „szerencsés diplomáciai hadjáratokat”, melyeknek következménye Friedjung szerint

mindig az, hogy „az öszbirodalmi hatalom szigorubbán érvényesített Magyarországgal szemben.”

Igy vagyunk a nagyhatalmi ábránddal is. Addig, míg Ausztria igazán nagyhatalom volt, Magyarországot provincia-sorban tartotta, sőt még a napoleoni háborúk szörnyű vereségei sem segítettek az állapotokon. Hiába volt az a rengeteg pénz- és véráldozat, melyet Magyarország a Napoleon ellen viselt hadjáratokban a dinasztianak hozott, a jutalom mindig hálátlanság volt s az eredmény az újabb elnyomatás. A német-római szent birodalom bukása s az a megaláztatás, amelyet Ausztria 1859-ben Olaszországban s 1866-ban Sadowánál szenvedett, birta csak az udvar centralizáló törekvéseit némileg ellensúlyozni. Az 1859-iki vereség után jött az októberi diploma és a februári pátens, amelyek ugyan nem biztosították Magyarországnak ősi alkotmányos jogait, de legalább elárulták azt, hogy az abszolutizmus megroppant s hogy a centralizált monarchia erőszakkal többé fenn nem tartható. De még ez nem volt elég ahhoz, hogy a régi magyar alkotmány visszaállítsák. Ehhez a köningraetzi vereségnek s Ausztria teljes letapadásának kellett közbejönnie. Julius 3-án volt a köningraetzi csata s Deákot a király néhány nap mulva már Bécsbe hivatta alkudozni.

A 67-es kiegyezéssel igazán nem lehet az ország megelégedve, de azt kétségtelenül e kell ismerni, hogy a jogfolytonosság alapján állt s hogy egyetlen nemzeti jogot sem adott fel. Nem valósított meg ugyan igen sok mindent abból, amihez az országnak joga volt s ami az abszolutizmus alatt elkoboztatott, de nem mondott le az ország jogairól s azok érvényesítését a jövő generációnak tartotta fel.

De a negyvennégy év óta tartó béke megmentette Ausztriát attól, hogy ugyanolyan vereségeket szenvedjen, mint szenvedett 1859-ben és 1866-ban s ezt a szerencsés helyzetet az udvari politika arra használta fel, hogy azokat az engedményeket, melyekre a köningraetzi vereség kényszerítette, lassankint az országtól ismét visszavegye. Magyarország a kiegyezés óta erején felül áldozott a hadseregére pénzt és emberanyagot. Mikor végre ezek révén olyan erős és olyan tekin-

Mariska: Hát le van lóditva a nyomorult férfi?

Ida: I.e. Az ilyen figurákat még csak el lehet bolondítani. Az igaz, hogy szinte végig fut a hideg, ha arra gondolok, hogy ez a makkara lesz a férjem.

Mariska: Hja, tarde venientibus ossa

Ida: Nem illik, hugoskám, olyan nyelven beszélni, amin a másik nem ért.

Mariska: Pardon. Azt mondtam, hogy férjnek mindenki jó kellő garanciák mellett.

Ida: (nagyot ásít): Nem valami nagy boldogság vár ugyan rám, de legalább lesz kenyérem.

Mariska: (a fal felé fordulva): Utólr a nemezis. Még ez is kúgrik a hálóból.

Ida: Ne félj tőle! Belém van bolondulva...

II. Férfiak.

Dengeleghy: Köszönöm, Pistukám, a szíveségedet. Remélem, jól letettél ő nagysága előtt?

Horthy: Tőlem telhetőleg.

Dengeleghy: Mit beszéltél rólam?

Horthy: Hogy lump, korhely, kártyás, nőcsábász vagy, tele adóssággal s hogy sohse fogsz előlépni a hivatalodban, mert lusta vagy, hasznavehetetlen...

Dengeleghy: Brávót! Tehát alaposan lefordtál?

Horthy: A lehető legalaposabban.

Dengeleghy: És Iduska, hogy fogadta eme kijelentéseket?

Horthy: Adta, mintha nem fájna neki, de én látom, hogy fájt a kiábrándulás.

Dengeleghy: A fő, hogy kiábrándult. Teremtő atyám, mekkora kő esett le a szívemről.

Horthy: Kiábrándult az alaposan. Hanem azután csakhamar belém habarodott.

Dengeleghy: Pompás. Hát ütötted a vasat?

Horthy: Nem nagyon kellett. Hamar belenyugodott a kiábrándulási esapásba. Mikor elváltunk, úgy megszorította a kezemet, olyan melegen, olyan szerelmesen.

Dengeleghy: Gratulálók hozzá! Te boldog lehetsz vele.

Horthy: Hogy érted ezt? Hogy, aki nekem nem kell, azzal én még boldog lehetek?

Dengeleghy: Állítólag, negyvenezer forintja van.

Horthy: Kedves fiam, ahogy én téged ismerlek, ha ott pénz nézett volna ki, nem ábrándított volna ki magadból.

Dengeleghy: Nekem kevés lett volna ez a pénz, de te nem nézel a pénzre, (gunyosan), te, a temesi földbirtokos!

Horthy: Csakugyan én önzetlenül szeretek. De azért mégis szeretném tudni, van-e valamije a kiesikének?

Dengeleghy: Van hát: azt beszélük, hogy van.

Horthy: Biztosan?

Dengeleghy: Én nem esküszöm meg rá, de azt hiszem, van pénz. S ha nincs is, nem nagy baj az se. Iduskával jól el lehet tölteni az időt. Még esőkolózhattok is.

Horthy: Nem igen esőbit a esőka. Idült kis hölgyike már. A szeme olyan, mint a tengeri nyulé.

Dengeleghy: De a negyvenezer forint! Nyolezvanezer korona!

Horthy: Ha megvan, akkor a dolog rendben van. És akkor nem is olyan a szeme, mint a tengeri nyulé...

télyes lett Ausztria, hogy az annexió után az addigi véres vereségek helyett már diplomáciai győzelmet is tudott aratni, akkor osztrák szájából hallhatjuk, hogy ezt a győzelmet, melyhez a dinasztia jórészt Magyarország segítette, az összbirodalmi hatalom Magyarországgal szemben használta ki.

Jelentős dolog ez a tanulság éppen most, mikor a delegációk kapcsán ismét a nagyhatalmi hóbort dicsimusszát fogják szavalni és furulyázní hatvanhetes politikusaink mikor a néppel el fogják hitetni akarni, hogy a nagyhatalmi állás Magyarország érdekében áll.

Minden fillér, amit a közös hadsereg növelésére és erősítésére magyar pénzből adunk, nemcsak elszegényedésünket s gazdasági és szociális elzüllesztésünket mozdítja elő, de Friedjung megtanított bennünket arra, hogy az egyenesen a magyar alkotmányos jogok elkobzására szolgál.

Uj agrár-bank.

— Mit beszélt Lukács Károlyival? —

A politika eseményei.

Budapest, január 25.

Lukács László pénzügyminiszter — mint tegnapi részletesen megírtuk — beható tanácskozást folytatott gróf Károlyi Mihályval, az Omge elnökével, amely beszélgetés nyomán kelt annak a híre, hogy a miniszter béke-közvetítésre kérte volna fel Károlyit. Ezzel szemben ma egészen hitelesen értesülünk arról, hogy mi volt ennek a nevezetes és sokat kommentált eszmecsereinek a tárgya. Ez a diskurzus egyenes összefüggésben áll Mezőssy Béla múlt pénteki felszólalásával, amelyben arra kérte a kormányt, hogy gondoskodjék a kisebb igényű mezőgazdasági hitel kielégítéséről s amelyre a miniszterelnök nyomban kijelentette, hogy e kívánságnak eleget akar tenni. Tegnapi azután a pénzügyminiszter ezt a kérdést vitatta meg az agráriusok vezérével, aki a legexponáltabb képviselője ennek a régi agrár törekvésnek. Arról van szó, hogy több pénzintézet bevonásával új agrár-bank alapítassék huszonöt millió alaptőkével, amely a kisgazdáknak földhitelen kívül kisebb személyi hitelt is kész volna nyújtani. Az állam az alaptőke egy részét maga biztosítaná s ezenfelül a kormány gondoskodnék arról is, hogy a parcellázások zömét is ez a bank végezze. Az új bankra vonatkozó tervezet már készül is és ezt közölte Lukács Károlyival, aki viszont az ellenzék több vezetőjének adta tudtára ezt az örömdetes fordulatot. Leszerelésről tehát nem volt szó, hanem egy agrár követelés teljesítéséről. Bizonyára ezt akarta Károlyi honorálni azzal, hogy az ellenzéknek békülékenyebb magatartásra akarta bírni.

Egyéb politikai híreink itt következnek:

Lukács László nyilatkozata.

Az a zátonyra jutott akció, amelyet tegnapi gróf Károlyi Mihály kezdeményezett, még ma is szóbeszéd tárgya volt a képviselőház folyosóján s a határozott felhivatalos dementi ellenére is, még mindig sokan a pénzügyminiszter béke-ajánlatát keresték Károlyi szereplése mögött. Ezt a feltevést ma azután előszóval is megcáfolta Lukács László, mondván:

— A híresztelések nem fedik a valóságot, mert én semmiféle leszerelésről nem tárgyaltam.

Híresztelték még azt is, hogy a pénzügyminiszter a hadügyi kiadások emelkedéséből Magyarországot terhelő 38 millió koronát nem a költségvetés keretén belül akarná fedezni; erre vonatkozólag a következő felvilágosítást adta a miniszter:

— A közös kiadások emelkedéséből Magyarország terhelő összeg fedezete a költségvetés keretében áll.

folyó bevételekből fog történni. Én erre vonatkozólag már nyilatkoztam különben a pénzügyi bizottságban is és így ez nem titok senki előtt sem. A járadékkölcsönnek nincs semmi köze a közös kiadásokhoz. A kölcsön törvényszerű rendeltetésére fog felhasználatni. Az tény, hogy a szeszdó fölemeléséből várható jövedelem egy része a rendkívüli hadügyi kiadásokra fog fordítatni, sőt ez kellő óvatossággal már nem is állítottam be a költségvetésbe a szeszdó várható egész jövedelmét, hanem egy részt a hadügyi kiadások emelkedésével előálló szükséglet fedezésére tartottam fenye, ami csakis kellő óvatosságból történt.

A bankvita statisztikája.

Ma két hete kezdődött meg a képviselőházban a bankjavaslat tárgyalása. Eddigélét öt munkapárti, tizenegy Justh-párti, nyolcz Kossuth-párti és öt pártönkivüli függetlenségi képviselő vett részt a vitában. Hátra van még a főbb beszédek közül Lukács László pénzügyminiszteré, gróf Tisza Istváné, báró Bánffy Dezsőé, Désy Zoltáné, Bizony Ákosé, Holló Lajosé, Bakonyi Samué, Rákosi Viktoré, Hock Jánosé s ezeken kívül még vagy tizenöt Justh-párti és nyolcz-tíz Kossuth-párti képviselő is föl szándékozik szólalni. Eddigélét ellenzégi részről tizenhat határozati javaslatot nyújtottak be s ezek benyújtói zárószó jogán még egyszer beszélni fognak. Ezek szerint tehát az általános vitának nagyobbik része még hátra van. De nagyterjedelmű részletes vita is lesz a javaslat ötödik szakasza körül, amelyet függetlenségi pártokon kívül az Andrássy-csoport is támadni fog. A Justh-párt biztosra veszi, hogy még február végén is a bankjavaslatot fogja tárgyalni a képviselőház.

A holnapi nap politikai eseménye az a beszéd, amelyet Sztéryni nyugalmazott államtitkár tart és amelyben, értesülésünk szerint, a koalíciós kormány kiegyezési politikáját szándékozik megvédeni. A felszólalás iránt élénk érdeklődés nyilvánul. Holnapra iratkoztak még fel Bakó József pártönkivüli 48-as és Ivánka Imre Kossuth-párti. Lukács pénzügyminiszter is valószínűleg még e héten, pénteken vagy szombaton, Tisza pedig alkalmasint a jövő hét elején fog felszólalni.

Az Apponyi-lakoma.

A Kossuth-párt szombaton este bucsulakomát rendez gróf Apponyi Albert tiszteletére abból az alkalomból, hogy Apponyi amerikai útjára indul. A Kossuth-párt erre a lakomára ma a Justh-pártot is meghívta. A meghívót Zlinszky István képviselő személyesen adta át Justh Gyulának, a függetlenségi és negyvennyolczas párt elnökének. A Justh-pártban este ivet köröztek, amelyet elsőnek maga Justh, s utána még többen irtak alá. A banketten kétségtelenül igen értékes politikai nyilatkozatok fognak elhangzani, amelyek újabb dokumentumai lesznek a két testvérpárt szoros barátságának s együttműködésének.

A munkapártból.

Gróf Tisza István tegnapi este Budapestre érkezett és ma megjelent a képviselőházban, ahol hívei felszólalása iránt érdeklődtek.

— A vidéken voltam — jegyezte meg gróf Tisza — és ott olvastam a lapokban, hogy én a bankjavaslatról beszélni fogok. Őszintén mondom, eszem ágában sem volt! De mégis beszélni fogok vagy ezen a héten, vagy pedig mikor Aradról visszatértem.

A folyosón Perczel Dezsőnek, a munkapárt elnökének egy mondatát kolportálták és kommentálták igen élénken. A munkapárt egyik csoportjában a bankvita esélyeiről folyt a szó. Az egyik munkapárti megjegyezte:

— Azt hallom, hogy az ellenzék február derekán tul viszi a vitát!

— Ha így van — mondotta erre Perczel Dezső — akkor rendezniük kell a helyzetet akár odabent a teremben, akár magában az országban.

Hír szerint viszont tegnapi este a Lloyd-klubban Cserny Károly azt hangoztatta több munkapárti képviselő jelenlétében, hogy oktalanság még az 5. szakasszal is nehezíteni a javaslat sorsát.

Felhivatalosan azonban úgy Perczel, mint

Cserny állítólagos kijelentéseit megcáfolják. Cserny még külön is nyilatkozik s valótlanágnak mondja, mintha az ötödik szakasz elejtése mellett szót emelt volna. Pedig hát ez nem is lett volna szögyen!

Tisza István Aradon.

Gróf Tisza István, Arad város országgyűlési képviselője, szombaton Aradra utazik, hogy meglátogassa aradi választóközönségét. Gróf Tisza szombaton reggel utazik el Aradra, ahová délelben érkezik meg. Szombaton este választói vacsorát rendeznek tiszteletére, amely alkalommal a város képviselőjét üdvözölni fogják. Ez alkalommal gróf Tisza beszédet fog mondani. Tisza a megválasztása óta volt ugyan Aradon, de mostani útja az első látogatás, amely tulajdonképpen választóinak szól. Vasárnap délelben a román püspök ad ebédet gróf Tisza tiszteletére, aki vasárnap utazik el Aradról. A város polgársága negyben készül a kerület képviselőjének méltó fogadására.

A tengerészeti minisztérium.

A „Berliner Tageblatt“ mai száma bécsi tudósítójának közlése szerint gróf Montecuccoli tengerészeti parancsnok vissza akar vonulni állásától s csak azért maradt még meg hivatalában, hogy ő képviselje a mostani delegációk előtt a 300 millió költségtöbbletért a felelősséget. Mihelyt gróf Montecuccoli megváltik állásától, a jelenlegi tengerészeti osztályt különálló minisztériummá alakítják át és a tengerészeti miniszter mellé tengerészeti főfelügyelői állást szerveznek, amely hivatal közvetlenül az uralkodó alá lesz rendelve. A hadügyi kormány 1914-re új flottaépítési programot tervez, addig azonban újabb követelésekkel nem fog előállani.

Viszont a bécsi „Zeit“ értesülése szerint gróf Montecuccoli tengerészeti parancsnok a második rangosztályba való előléptetése egyenesen az uralkodó különös kegyére vezetendő vissza, de téves volna ebből azt következtetni, hogy illetékes helyen tengerészeti minisztérium létesítését terveznék. A rangosztályemelés kizárólag a jelenlegi tengerészeti parancsnok személyének és nem az állásnak szól. Ezidőszent nem is gondolnak arra, hogy a közös hadügyminisztériumtól különválasszák és önálló minisztériummá alakítsák át a tengerészeti osztályt, már csak azért sem, mert ez az adminisztratív intézkedés s a töle esetleg remélhető előnyök nem érnek fel azokkal a nagy államjogi nehézségekkel, amelyek egy új közös minisztérium létesítésével kapcsolatosak, hiszen a kiegyezési törvény módosításáról volna szó.

Gessmannék Schönaich ellen.

Mint Bécsből jelentik, a keresztény-szocialista képviselők körében élénken tárgyalják azt a ténnyt, hogy a most szétosztásra került delegációs előterjesztésben csak az aláírás szerepel: „Schönaich báró hadügyminiszter, gyalogsági tábornok.“ Ez a tény, hogy a hadügyminiszter az osztrák delegáció tagjainak szétosztott előterjesztéseken is a magyar delegáció kívánságainak megfelelőleg csak hadügyminiszternek nevezi magát, holott Ausztriában „a cs. és kir. birodalmi hadügyminiszter“ hivatalos címet viseli, a keresztény-szocialista képviselők körében rossz vért szült s a keresztény-szocialista párt ezt nem fogja szó nélkül hagyni. A keresztény-szocialista delegátusok a delegáció többi pártjával majd érintkezésbe lépnek, hogy Schönaich hadügyminiszter cmez ujtása ellen akciózt indítsanak meg.

A Reichsráth bankbizottsága.

Az osztrák bankbizottság ma dr. Mayer pénzügyminiszter jelenlétében folytatta a bankjavaslat általános vitáját. Lecher képviselő kijelenti, hogy két kormányának az Osztrák-Magyar Bankkal kötött ideiglenes meg egyezése parlamenti felhatalmazás híján nélkülözi a törvényes alapot. Szónok az összes Magyarországgal kötött titkos egyezmények, szerinte hat egyezménynek előterjesztését követeli, amelyek a készfizetések felvételének módoszataira a bankszabályzat 1. illetőleg 111. szakaszainak keresztülvitelére, a bank boszniai sókjai-

rak felállítására, a 10 koronás bankjegyek forgalmára és a bank deviza-üzletből származó nyereségének felosztására vonatkoznak. Csak vissza kell emlékezni arra, melyek voltak az állategészségügyi egyezményen szerzett tapasztalatok. Szerinte az 1899. évben elhatározott 100 milliónyi 10 koronás bankjegy kibocsátása már régen elégtelen, sajnálja, hogy az a már két ízben tett kísérlet, hogy aranyat hozzanak forgalomba a lakosság körében, meghiúsult és azt állítja, hogy a javaslat elfogadása a tényleges aranyvalutától való végleges bucsút jelentené. Nem kifogásolja az általános vita megkezdését abban a reményben, hogy a kormány meg fogja adni a szükséges fevilágosításokat.

Kuranda képviselő polemizál Lecherrel és hangsúlyozza, hogy Ausztriának, mint Magyarországnak hitelezőjének nem lehet érdeke, hogy adósságpénz zavarba hozza. Oly esetet nem tud, hogy a magyar hitel kielégítése ártott volna Ausztria érdekeinek.

Ploj képviselő is Lecherrel polemizál és benyújtja ismert indítványát, amely szerint a házszabályok ad hoc módosítása a készfizetések felvételére vonatkozó esetleges törvényjavaslat parlamenti elintézését biztosítaná.

Kreck képviselő a tárgyalás elnapolását ajánlja addig, amíg a Magyarországon folyó tárgyalás a kormány javaslatának elfogadását helyezi kilátásba.

Starzinsky képviselő hangsúlyozza, hogy az osztrák-magyar mérleg passzivitására való tekintettel a készfizetések felvétele esetén elkerülhetetlen volna, hogy a külföldön elhelyezett osztrák értékek vissza ne özőnljenek. Ugyanez volna az eset, ha a mint Magyarországon remélik, a készfizetések felvétele az új értékek kibocsátási árfolyamának momentán emelkedését eredményezné.

Choc képviselő csatlakozik Kreck indítványához és tiltakozik Ploj házszabályellenes indítványa ellen.

Kreck indítványa felett a legközelebbi ülésen, amelynek időpontját írásban fogják közölni, döntenek.

Az osztrákok az annexióról.

Bécsből jelentik: A boszniai bizottságban az annexió javaslatok folytatolagos vitája során dr. Hedlich állást foglal az ellen, hogy megkülönböztessenek a külön osztrák és a külön magyar pragmatika szankciót és hangsúlyozza, hogy a trónörökös rendje mindkét államban teljesen azonos. Állást foglal azon magyar álláspont ellen, mely szerint Magyarországot az annektált tartományok szempontjából külön jogok illetik meg s kijelenti, hogy az osztrák törvényhozás szempontjából igen nagy fontossága, hogy ezen igények a jelen konkrét esetben teljes nyomatékkal visszautasításnak. Épp ezért a következő határozati javaslatot ajánlja:

A képviselőház teljes terjedelmében nyomatékosan tiltakozik a felső apostoli jogainak Boszniára és Herzegovinára való terjesztésére vonatkozó magyar törvényjavaslatnak azon magyarázata ellen, amely szerint a magyar királyságot az annektált tartományok tekintetében külön jogigények illetik meg és pedig a sok évszázad előtt fennállott ideiglenes hűbéri viszonyokból kifolyólag a magyar királyok és a mai Bosznia és Herzegovina területén ideiglenesen fennállott szerb és horvát fejedelmi dinasztiák között. Az osztrák képviselőház nyomatékkal konstatálja, hogy lényegében Magyarország jogi viszonya az annektált tartományokhoz teljesen azonos úgy terjedelmében, mint alapjában Ausztria jogi viszonyaival, amennyiben mindkét állam joga csakis a berlini kongresszus jegyzőkönyvének 25. cikkelyében az osztrák-magyar monarchiának adott népjogi mandátumából, továbbá a felségének 1908. év október 5-én báró Aehrenthalhoz, a szuverén jogok kiterjesztésére vonatkozó leveléből, végül pedig az Ausztria-Magyarország és Törökország között az 1909. év február 25-én aláírt államszerződésből keletkezettek, amennyiben továbbá a monarchia két államának egymáshoz való viszonyából kifolyólag Boszniát és Herzegovinát illetőleg az 1880. év február 22-iki és 1880. évi VI. azonos törvények Bosznia és Herzegovina közigazgatását közös ügynek jelentik ki és a tartományok jelenlegi és a monarchiához való viszonyának minden módosítását a két állam törvényhozásainak megegyező jóváhagyásához köti.

Végül felhívja a bizottságot, tegye mérle-

les tárgyává, vajjon nem volna-e jó, ha a határozaton kívül az osztrák Reichsrath külön ünnepies formában tiltakoznék Magyarország igényei ellen, olyképpen, hogy feliratot intéz a koronához. Cielakowsky képviselő behatóan foglalkozik a javaslat első pontja által keltett aggályokkal. Végül erre a következtetésre jut: Vagy az 1713. évi házítörvényt értik a pragmatika szankció alatt és ez esetben a magyar pragmatika szankció is abban tartalmazzatik, avagy pedig az egyes királyságokban és országokban kihirdetett s a trónörökös rendjét tartalmazó törvényekre helyezik a súlyt és ez esetben nemcsak magyar, hanem cseh pragmatika szankcióról is kell szólni, ha csak nem akarjuk ez esetben Magyarország jogát, mint különös és erősebb jogot elismerni. Állást foglal azért, hogy az annektált tartományok a két delegációban helyet kapjanak. Buzek képviselő kijelenti, hogy az osztrák parlament kötelessége, hogy tiltakozzék Magyarországnak Boszniára való igényei, továbbá a magyar pragmatika szankcióra való hivatkozás ellen. Az ülés erre véget ért.

A bank-vita.

— Ismét a máramarosi állapotok. —

A képviselőház ülése.

Budapest, január 25.

A bank-vita rendületlenül folyik tovább. Ma az első felszólaló a Koesuth-párti Nadányi Gyula volt, aki rövidebben, de annál határozottabban s élesebben utasította vissza az osztrákok támadásait s lelkesen állást foglalt az önálló bank mellett. Utána Sümegi Vilmos, majd Beck Lajos következett, a Justh-párt tagjai.

Beck — ellentétben munkapárti rokonával, báró Madarassy-Beck Gyulával, — nem a közös, hanem a magyar nemzeti bank előnyeit s a készfizetések felvételének szükséges voltát bizonyította. Beszède gondosan csiszolt s alapos érvekkel felszerelt tanulmányszámba megy, igazolásul annak, hogy Beck Lajos főként közgazdasági téren egyik legértékesebb tehetsége az újabb generációknak. Elég szomorú jelenség, hogy a munkapárt oly kevés figyelmet tanusított iránta, pedig okulhatott volna az ő logikus, szép fejtegetéseiből. Az ellenzék azonban teljes érdeklődéssel hallgatta s meleg ovációban részesítette Körmend népszerű s dolgos követét.

Ezután áttértek az interpellációkra. Huszár Károly, néppárti képviselő, ismét a máramarosi telekkönyvi visszaélések ügyében interpellált. Ujra megkérdezi, hogy milyen erélyes intézkedéseket szándékozik tenni a kormány a máramarosmegyei abnormális szociális bajok orvoslására és a kazárföldön folyó betétszerkesztési munkálatok és közigazgatási hivatalok ügykezelésének felülvizsgálására? Szóvá teszi a máramarosmegyei bírák nyilatkozatát is: ő animozitás nélkül emlékezett meg arról, hogy az elnök bizonyos tekintetben nem teljesítette ellenőrzési kötelességét. Ez kritika tárgyává tehető itt a Házban, de nem alkalmas arra, hogy az elnök hivatalnoktársai lovagias nyilatkozatot tegyenek olyan ügyben, ami a miniszter ellenőrzése alá tartozik. Az igazságügyminiszter azonnal megadta Huszár interpellációjára az előleges tájékoztatást: válaszában kijelentette, hogy a szükséges lépéseket már az első interpelláció után megtette s meg fogja tenni mindazt, ami a viszonyok szánálása érdekében szükséges.

Kijelentjük, hogy a magunk részéről sem kívántunk egyebet. Teljes tárgyilagossággal mutattunk rá arra, hogy a kazárföldi bajokért a hatóságok, speciálisan a telekkönyvi mézériákért pedig a betétszerkesztési munkálatokat végző és ellenőrző bírósági közegek is felelősek. Ami polemikát folytattunk, azt nem mi kezdtük, arra provokálva lettünk s miután a többi

most már a felügyeleti hatóságok dolga, hogyha újabb provokáció nem ér bennünket, türellemmel megvárjuk a vizsgálat eredményét.

Az agilis ifju néppárti, Huszár, még egy interpellációt is elmondott egy udvari tanácsosság ügyében, amelyre a miniszterelnök adott előleges választ.

Részletes tudósításunk a következő:

Jelentések.

Kabos Ferencz elnök az ülést egynegyedik üzenetgyor megnyitja.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvét ellenvetés nélkül hitelesítik.

Elnök bemutatja Kuales Godofréd levelét, melyben hat heti szabadságot kér.

A Ház a kért szabadságot megadja.

Szász Károly jegyző jelenti, hogy az indítványkönyvben újabb bejegyzés nincs. Az interpellációs könyvbe Sümegi Vilmos régi interpellációján kívül Szmeccsányi György és Huszár Károly jegyeztek be interpellációkat.

A Ház elnök javaslatára elhatározza, hogy 2 órakor tér át az interpellációkra.

Következik a bankszabadság meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat folytatolagos tárgyalása.

A bank-vita

Nadányi Gyula: Végzetesnek tartja a jegybank kérdésének pártszempontból való felfogását és azt a körülményt, hogy a tulajdonlól sokan már csak azért sem támogatják az önálló jegybank létesítését, mert az a 48-as pártnak sarkalatos programpontja. A legnagyobb kudarc a készfizetések kérdésében érte a kormányt. Midőn látta, hogy a készfizetések kérdése keresztülvihetetlen, akkor a munkapárt ahelyett, hogy beismerte volna, hogy tehetetlenek vagyunk Bécsben szemben, elkezdte lekicsinyelni a készfizetések kérdését, és hirdetni, hogy az tulajdonképpen semmi. Mikor még nem remélték, hogy melesz, lefújták és úgy tüntették fel a dolgot, mint hogyha ettől lenne boldog a magyar. Ha a miniszterelnök és a pénzügyminiszter tényleg határozott ígéretet kapott a készfizetések beváltására, a helyzete rendkívül könnyű, mert ha két szerződő fél közül az egyik a szerződést meg nem tartja, az a másikra nem kötelező, tehát ő reájuk sem kötelező a Bécsben tett ígéretek beváltása. Próbáljanak egy kicsit keményebb álláspontra helyezkedni, követeljenek valami ellenértéket, hogy az ez idő szerint elvesztett önálló bank és készfizetések ellenében valami csekély ellenszolgáltatással port hintsenek a közvélemény szemébe. Azt azonban, hogy mi, magyarok, mindent adjunk Ausztriának, Ausztria azonban nekünk semmit, ez fosztogatás az osztrákok részéről. A munkapárt és a munkapárti lapok folyton szemrehányással illetnek bennünket, ellenzék, hogy miután úgy is tudjuk, hogy az önálló jegybank jelenleg felállítva és a készfizetés megadva nem lesz, miért folytatjuk a vitát. Mi nem vagyunk munkapártiak, mi semmi néven nevezendő kötelezettséget a tulajdonlól iránt nem érzünk, mi kötelességünket csak a hazánk iránt érezzük s érezzük az iránt a nép iránt, amely bennünket elveinkért ide a Házba beküldött! Annak az állításnak valóságát, hogy ez a most folytatott harc meddő, tagadja, tagadja azért, mert egész Európa látja ebből a harcból, hogy Magyarország még mindig életképes, elveiből és jogából nem enged, Ausztria és az uralkodó pedig látja, hogy a feltétlen meghódolástól még nagyon messze vagyunk és látja, hogy a munkapárt és a kormány tekintélye a Lajtán innen egy cseppet sem nagyobb, mint a Lajtán túl. Magyarország lakossága pedig látja, hogy a munkapárti kormány munkássága teljesen kimerül abban, hogy a nép meglevő jogait itt is, ott is megnyirbálja, óriási terheket ró a népre, ellenszolgáltatást pedig csak olyant ad, amint a rabzolgának is megadunk, hogy levegőhöz jusson. A javaslatot nem fogadja el. (Élénk helyeslés és éljenzés balfelől. A szónokot számosan üdvözlük.)

Sümegi Vilmos Antal Gézával szemben azt hangoztatja, hogy az ellenzék részéről nívós beszédek hangzottak el. Polemiál Madarassy-Beck és gróf Wiczkenburg előadó beszédeivel.

Miskolczy Imre: Ez nívós beszéd lesz!

Sümegi Vilmos kijelenti, hogy ő az idegen neveket úgy olvassa, amint írva vannak.

Elnök: Eddig nem volt szokás a magyar képviselőházban, hogy egyes képviselők neveit elferdítsék.

Sümegi Vilmos Okolicsányi László beszédre azt jegyzi meg, hogy ezt a tulsó oldalról kellett volna elmondani. A függetlenségi párt a kvótafelemlést csak az önálló jegybank reményében fogadta el. Foglalkozik Pranger vezértitkárnak a napokban megjelent nyilatkozatával s azt fejtegette, hogy a magyar váltótárca sora

az osztrák kereskedők váltóit is. Az ország összes magyar vármegyéi követelték az önálló bankot. Utal arra, hogy 42 év előtt még Lónyay Menyhért pénzügyminiszter terjesztette elő határozati javaslatot az önálló bank ügyében. A kiküldött bankbizottság jelentésében Trefort Agoston is az önálló bankot követelte. Kerkapoly pénzügyministersége idején is az önálló bank híve volt. Felolvassa a közös bank részvényeseinek névsorát.

Elnök: A névsorolvasás nem tartozhatik a vitához.

Sümei Vilmos kijelenti, hogy nem bizik abban a bankban, amelyben annyi az osztrák és cseh részvényes. Helyesnek tartaná az állami bank formáját is. Végezetül határozati javaslatot nyújtott be a mezőgazdasági hitel megfelelő ellátása iránt.

Elnök tíz perczele felfüggeszti az ülést. Szünet után.

Az elnöki széklet **Berzeviczy Albert** elnök foglalja el.

Beck Lajos.

Beck Lajos fejtegeti, hogy a nagy gazdasági csúszások rendszere kárt okoz az egyes nemzeteknek, mert a speciális érdekeket alárendeli az összesség érdekének. A közös bank által jelenleg nyújtott kétszáz milliónyi hitellel szemben az önálló bank öt-hatszáz millió hitelt tudna nyújtani, még pedig nem osztrák érdekek, hanem a magyar hitelügyeknek megfelelően. Az önálló bank felállítását nem utköznék nehézségekbe a jegybank meg tudná őrizni arányát. A devizapolitika tekintetében utal a román nemzeti bankra, amely fényes eredményeket mutathat fel. Hivatkozik Fischlre, a Mendelssohn bankozók vezérigazgatójára, aki a fizetési mérleg megbízhatóságáról érdekes nyilatkozatokat tett. Egy nemzetközi fizetési mérleg nem lehet kritériuma egy ország gazdasági fejlődésének. Annak a mérlegnek az összeállítója hogy tudja ellenőrizni a kereskedelem titkait.

Justh Gyula (az üres jobboldali padokra mutatva): Egy órákor már nincsenek itt!

Polónyi Dezső: Hatan vannak a munkapárton, a miniszter urakkal együtt!

Holló Lajos: Több a miniszter, mint a képviselő!

Zlinszky István: Nem vagyunk tanácskozásképes számban!

Gróf Batthyány Pál: Most van az ebédidő!

Holló Lajos: Tegyük át tanácskozásainkat a bufféba! (Zaj.)

Elnök: Kérem, ha nem lennének tanácskozásképes számban, akkor majd intézkedni fogok.

Beck Lajos folytatta beszédét, a fizetési mérleg megbízhatóságát fejtegeti. Ezekből nem lehet azt a tanulságot meríteni, hogy egy nemzet nem tudja az önálló bankot felállítani és fenntartani. Önmaguk alatt vágják jobbról a fát. La ezt vitatják, mert akkor hol vannak a közös bank negyvenéves eredményei. A kamatláb magassága az ország gazdasági életének a hőmérője. Ahol alacsony a kamatláb, ott a gazdasági élet renyhé. Az a főkérdés, hogy mennyire produktív az ország s nem az, hogy milyen magas a kamatláb. Az aranyszállítás és megtartás szempontjából a kamatláb az önálló banknál nem emelkednék. Az önálló bank felállítása esetén nem fenyeget veszély az értékeink külföldi visszaözömlésétől sem. Az önálló bank meg fogja könnyíteni értékpapírjaink külföldi elhelyezését. Nem látja indokoltnak, hogy a készfizetések miért nem vehetők fel most. Az osztrákoknak, ugylátszik, két főkérdés van arra, hogy a készfizetéseknek általunk olajított felvételét mégis ellenézzék. Az egyik — és ez a jelentéktelenebb — azt hiszi az, hogy rossz tapasztalatokat tettek a múltban, mert hiszen két ilyen kísérletük esütörtököt mondott. Azonban ennél is lényegesebb okuk az, hogy miután a készfizetések felvétele szükségességének két okuk van, az egyik az az aranyparitás, a reláció paritásának biztosítása, a másik pedig a külföldi bizalmának megszerzése, az első, amelyre az osztrákok legfőképpen súlyt helyeznek, a paritás biztosítása már a tényleges mai állapottal is biztosítva van, úgy hogy a készfizetések felvétele az ő számukra az eddiginél valami különösebb gyakorlati hasznot és eredményt nem biztosítana. Azonban nálunk másképp áll a helyzet, mert a mi emines érdekeink az, hogy elérjük a készfizetések felvételének másik főeredményét is: a külföldi bizalmának megerősödését és a mi hitelünknek ennek következtében való emelkedését. Ha már most ezt nézzük, hogy a készfizetések feltételei megvannak-e, úgy konstatahatjuk, hogy az Osztrák-Magyar Bank deviza-politikája, amely ennek első feltétele, feltétlenül jó, feltétlenül Minin; a váltóárfolyam feltétlenül jó és hogy nincsen már olyan tényező, amely akadályt jelentene a készfizetések felvételének, hogy az Osztrák-Magyar Bank

érzékszete mintaszerű és hogy mindazon gazdasági okok, amelyek hiánya, vagy hibája mellett szól, hogy a készfizetések végleges rendezése — már maga is beleesik ebbe a hibába, — nem rendezése, hanem főlvetelo eszközöltessék, ma egyáltalában nem forognak fenn. Mi, a függetlenségi és 48-as párt tagjai nem követelnék az önálló magyar jegybankot, ha nem volnánk meggyőződve arról, hogy az magyar gazdasági életünk megerősítésére is hitelünk kifejlesztésére szolgál, mert mi is valljuk azt, hogy a gazdasági kérdések eldöntésénél elsősorban is főképp a gazdasági motívumok a döntők. Amikor az önálló bank kérdését magunk előtt és magunkban tárgyaltuk, nem merültek fel bennünk is gazdasági aggályok, amelyeket érvekkel le kellett győzni, mellett álláspontunkat elfoglaltuk. De mindennek dacára a politikai és közjogi momentumok ezekből a kérdésekből kikapcsolni nem lehet. A nemzetek szerves életében a gazdasági problémák összenönek, összefonódnak a közjogi és jogpolitikai problémákkal, mert együttesen alkotják a nemzeti élet egészét. Azok közé mesterségesen határvonalalcskákát húzni akarni csak azok kívánják, akik nem annyira a gazdasági célokat féltek mint inkább a politikai célokat. És mert mi, a függetlenségi párt, dacára annak, hogy Antal Géza t. képviselőtársam tegnap is ellenünk szegte ezt az érvet, a közjogi céloktól épp úgy küzdünk, mint a gazdasági céloktól, mert mi meg vagyunk győződve arról, hogy a függetlenségi eszmének és az önállósulási törekvésnek nem tartalmaz a gazdasági önállóság is benne van, ezért kívánjuk és követeljük az önálló bankot. (Élők helyeslés és taps a szélsőbaloldalon.) Nem fogadom el a javaslatot. (Hosszantartó élénk helyeslés és taps a szélsőbaloldalon. Szónokot számosan üdvözlük.)

Két órákor áttérték az interpellációokra.

Sümei Vilmos és Szmracsányi György kérék, hogy interpellációikat szombaton mondhasák el.

A Ház a kért halasztásokat megadta.

A máramarosi telekkönyvi hamisítások.

Huszár Károly a máramarosi állapotok ügyében interpellált. A pusztulásnak indult rutén népet meg kell menteni és lehetetlenné kell tenni, hogy idegenből bejött elemek őket földjükből kiforgassák. A rutén kérdést mellékes szempontokkal komplikálják. Bizonyos oldalról egy ökörmezői patika ügyévé akarják dovalválni az egész akciózt. Más oldalról támadások érték a máramarosszigeti törvényeszek elnökét, amire az illető elnök bírótársai szükségének látták, hogy az elnök mellett bizalmi nyilatkozatokat tegyenek. Én animozitás nélkül emlékeztem meg arról a tényről, hogy az elnök bizonyos tekintetben nem teljesítette az ő ellenőrzési kötelességét. Ez kritika tárgyává tehető itt a Házban, de semmiesetre sem alkalmas arra, hogy az ő hivatalos társai lovagias nyilatkozatokat tegyenek egy olyan ügyben, mely első sorban a miniszter ur ellenőrzése alá tartozik.

Ismerteti egy ökörmezői ügyvéd cikkét, amelyben az kifejté a rutén nép bajait. A cikkíró szerint ott a kazárok, sőt a rutének közt gyakori a hamisztatás. Ez bizonytalanná teszi a jogviszonyokat. Ismerteti Mezei Ferenc cikkét a kazárokról, valamint „A huszadik század” egy közleményét is. Utal Farkas Pálnak egy cikkére, mely szerint a vidéken a közigazgatás és az állami közegek megvesztegetése gyakori volt.

Farkas Pál: Igazat írtam! Én igen jó zsidó vagyok, de az uzsora nem felekezeti kérdés!

Huszár Károly utal Bartha Miklós könyvére is. Felhívja az igazságügyminiszter figyelmét a sok uzsorára is. Kéri az igazságügyminisztert s a belügyminisztert közbelépésre. Ezen a vidéken az italmérések számát is korlátozni kell. Korlátozni kell a galicizai bevándorlást.

Rosenberg Gyula: A galicizai bevándorlásnak sohasem volt zsidó pártfogója nálunk!

Huszár Károly végezetül előterjeszti a következő interpellációt:

„Van-e tudomása a kormányának a máramaromegyei abnormális szociális bajokról? Miféle intézkedést tesz a kormány a kazárföldön folyó betétszerkesztési munkálatok és közigazgatási hivatalok ügykezelése felülvizsgálására? Hajlandó-e a kormány a máramaromegyei telekkönyveket sürgősen felülvizsgáltatni? Gondoskodott-e a kormány arról, hogy az ökörmezői járásban elharapódzott hamisztatás, uzsora és mezőrendőri kihágások és zugiskolák dolgában megfelelő intézkedések történjenek. Milyen radikális eljárásokkal akarja a kormány megakadályozni a Galicziából tóduló kazárok tömeges bevándorlását? Milyen intézkedésekkel akarja a kormány lehetetlenné tenni, hogy a kazárok ravasz fondorlással magukhoz ragadják a rutének földjét?

Elnök: Az interpelláció kiadatik a belügyi és az igazságügyi miniszter uraknak.

Székely Ferenc igazságügyminiszter előle-

ges válaszképpen nyomban válaszolt. A kérdés fontosabb, semhogy egy kézmozdulattal el lehetne intézni. A kormány már az első interpelláció után megtette a szükséges lépéseket és meg fogja tenni mindazt, ami a viszonyok szanalása érdekében szükséges. Hogy bajok vannak, az kétségtelen, ezek a bajok azonban nem mai keletűek. Arra vonatkozólag, hogy százával hamisítottak okiratokat a telekkönyvnél, feljelentés nem érkezett. A beérkezett feljelentés csupán azt tartalmazza, hogy fordultak elő esetek, hogy valakiről kiadtak bizonyítványt, hogy eltávozott ismeretlen helyre, aki a községben volt. Erre az általános feljelentésre felhívta az illetőt, hogy jelentsen be konkrét esetet. Az orvoslást azonban keresni fogják. Ami az uzsorát illeti, országosan és nem speciálisan kell e kérdést megoldani. Ha nagyon elharapódzik az uzsora és azt a hatóság észleli, akkor igenis a közigazgatási bizottságnak nemcsak joga, hanem kötelessége jelentést tenni a belügyi és igazságügyminiszteriumnak és az azután hivatalból üldözendővé teszi az esetet.

Szmracsányi György: Ezt meg kell tenni!

Székely Ferenc igazságügyminiszter: Ez megtörtént már tíz évvel ezelőtt és nem tudta kiirtani az uzsorát. Ez tehát nem olyan panasz, amelyre operálni lehet. Ugy látszik, hogy sokkal erősebb intézkedésekre lesz szükség. (Helyeslés balfelől.)

Rakovszky István: Annál jobb!

Székely Ferenc igazságügyminiszter: De addig, míg ez a vizsgálat megtörténik, amíg a kormány intézkedhetik, ne méltóztassék a gyanúsításoknak tért engedni vagy azokat éppen hangzatosítani. Itt megtámadták a törvényeszek elnökét, megtámadták a bíróságot általában és a közigazgatást is, hogy kötelességüket nem teljesítik. Éu azt hiszem, egyes emberek követhetnek el hibát és azok el is veszik büntetésüket, de általánosságban akár egy bíróságot, (Zaj balfelől. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.) akár egy felekezeti megtámadni, hogy azok mind hibát és törvényteleniséget követnek el, nem lehet. Ha a vizsgálat be lesz fejezve, akkor fog véglegesen válaszolni.

Huszár Károly félremagyarázott szavainak helyreigazítása címén kijelenti, hogy nem akarta a bírakat s a hatóságokat általánosságban gyanúsítani.

Farkas Pál is személyes kérdésben kért szót. A Huszár által közölt idézet nem szóló nézete, hanem Egan Ede memorandumának egy idézete. Amit a kazárkérdés lényegére írt, fenntartja, de nem identifikálta magát soha azzal a felekezeti izgatással, amelyet Huszár pártja képvisel. Egyébként könyvét négy év előtt, a koalíció virágjában írta.

Felkiáltások balról: Ennek is a koalíció az oka!

Huszár Károly kijelenti, hogy Farkas könyvét nem szóló szedte elő a könyvtárból, hanem Farkas Pál maga adta át neki a könyvét s ő jegyezte ki ezt a részt, hogy beszédjében citálja. Négy év előtt úgy vélekedett Farkas Pál, mint Egan Ede, ezt bizonyítja az idézet is.

Elnök bejelentette, hogy miután Farkas Pál a néppártot is aposztrófálta, a párt nevében Rakovszky István szólni akar.

Rakovszky István: Farkas azzal vádolta a néppártot, hogy a zsidók elleni izgatást ő folytatja az országban. Kijelenti, hogy ez az izgatás nem lehet nagyon veszedelmes, ha egy zsidó és képviselő, aki a tuloldalón ül, ugyanennek a pártnak szolgált adatokat.

Elnök: Miután a miniszter végleges választ nem adott, határozathozatalnak helye nincs.

Egy udvari tanácsosság körül.

Huszár Károly egy bünyvizsgálat alatt álló egyének udvari tanácsossággal való kiténtetését teszi szóvá. Utal arra, hogy a kiténtetés érdeméért jár. Nálunk lipótvárosi protokok és stréberek kapják.

Elnök inti, hogy használjon parlamenti kifejezéseket. Rendreutasítja.

Huszár Károly: A kiténtetésekkel korteszolgálatokat jutalmaznak a mindenkori kormányok. Elmondja, hogy január 12-én Palotay Rezső udvari tanácsosságot kapott. Palotay ellen a győri táblánál büntető eljárás folyik család és okirat-hamisítás miatt.

Eitner Zsigmond: Jó tanácsokat fog adni az udvarnak!

Huszár Károly felolvassa a bünygyre vonatkozó aktákat.

Pető Sándor: Pöröket nem lehet a parlamentben tárgyalni!

Huszár Károly csodálja, hogy demokrata léte egy udvari tanácsosi kiténtetésért lelkesedik.

Pető Sándor: Mindegy, egy tisztességes ember pörét nem lehet a parlamentbe hozni!

Huszár Károly kijelenti, hogy nem tudja, mi lesz a bünygy vége, lehet, hogy Palotay ártatlansága kiderül, de egy vizsgálat alatt levő egyént nem lehet kiténtetni. Előterjeszti interpellációját, amely így hangzik:

„Van-e tudomása a miniszterelnök annak arról, hogy a kitüntetett Palotay Rezső ellen a győri táblánál csalás és közokirathamisítás miatt eljárás van folyamatban? Micsoda indok volt az, hogy őt ügyeinek tisztázása előtt királyi kitüntetésre ajánlották?”

Gróf Khuen-Héderváry Károly, miniszterelnök csupán előleges választ adott. Az első kérdésre kijelenti, hogy nem tudta, hogy a kitüntetett ellen büntető feljelentés volt beadva. Csak most értesült róla. Reméli, hogy be fogja bizonyíthatni, hogy nem érdemelt ert a kitüntetés. Az övátosság helyes, de csak addig, amíg lehet. De egy nagy országban nem lehet konstataálni, hogy hol folyik valaki ellen vizsgálat.

Huszár Károly kijelenti, hogy az ügyvel az egész sajtó foglalkozott. Vonja a miniszterelnök felelősségére azt, aki őt kitüntetésre ajánlotta. (Nagy, zal. a jobboldalról, többen a közép- től.) Felkiáltások balról: Helyre! Helyre! Elhök hosszan esenget.)

Pető Sándor személyes kérdésben kért szót. Huszár aposztrofálta őt. Szólt semmiféle kitüntetés nem érdekli. Palotayt, aki kerületének egyik polgára, ismeri és kijelenti, hogy őt a kitüntetés daczára is tisztességes embernek tartja. (Derült-ség.) A kitüntetések értékét nem becsüli. Kissé korán mosolyogtak. Nem emiatt szólt közbe Huszárnak. Hanem, mert mint jogász, ismeri a büntető perek értékét és tudja, hogy sokszor polgári perek kiforszozására valók. Egy pert csak akkor lehet a parlamentben ismertetni, ha az illető az összes aktákat feltárhatja. Miért nem idézte Huszár a komáromi törvényszék beszüntető végzését?

Elnök figyelmezteti, hogy ez nem személyes kérdés.

Pető Sándor kijelenti erre röviden, hogy közbeszólásával csupán azt akarta jelezni, hogy ilyen pereket esetleg ügyvédi érdekből a Házba hozni nem szabad.

Elnök: Határozathozatalnak helye nincs. Megállapítja a bolnapi ülés napirendjét.

Az ülés ezzel negyed 4-kor véget ért.

Budapest, január 25.

Lakoma Székely miniszter tiszteletére. A képviselőház igazságügyi bizottságának tagjai ma este lakomát adtak Székely Ferenc igazságügyminiszter tiszteletére, hogy viszonyozzák azt az ebédet, amelyet a polgári perrendtartás korszakot alkotó nagy reformjának megvalósítása alkalmából az igazságügyi miniszter a bizottság tagjai tiszteletére adott. A lakomán, amelyet a Hungaria-szállóban rendeztek, lelkesen ünnepelték a minisztert.

A megüresedett püspökségek. A lapok azt írták, hogy a megüresedett négy püspökség már legközelebb betöltésre kerül. Mint a „Budapesti Tudósító” illetékes helyen értesül, ez a hír legalább is korai.

Az új vatikáni nagykövet. Rómából táviratozták: Az „Osservatore Romano” jelentése szerint a szentatya megadta Schönburg-Hartenstein herceg osztrák-magyar vatikáni nagykövetnek az agremantumot.

KÜLFÖLD.

A vliissingeni kérdés.

Budapest, január 25.

Franciaországban nagy nyugtalanságot keltett az, hogy Hollandia megerősítette a Belgium határára lévő vliissingeni kikötőt, mert azt hitték, hogy ez Németország intenciója szerint történik. Pár nap előtt Pichon is érintette ezt egy parlamenti beszédében.

A hollandi kormány most a legnagyobb határozottsággal tiltakozik ama gyanúsítás ellen, mintha Németország befolyására rendelt volna el a kormány az erődítéseket. Belgium bizonyos körökben attól tartanak, hogy a vliissingeni erődítések annyiban veszélyeztethetnek az ország semlegességét, amennyiben háboru esetén egy idegen flottát megakadályozhatnak abban, hogy idejekorán segítségére mehessen Belgium fenyegedett semlegességének. — Erre vonatkozólag Hollandia kijelenti, hogy a sokat vitatott ügyben semmiféle hatalommal szóba nem fog állani, legfeljebb Belgiummal hajlandó belemenni barátságos tárgyalásokba. Vliissingen különben is már rég meg van erő-

sítve és most csak arról van szó, hogy a régi, elavult erődítvényeket modern védművekkel helyettesítsék.

Híreink erről az afférről a következők:

Hágai jelentések szerint, a második kamarának február 7-ére egybehívott ülésén az elnök javasolni fogja, hogy február nyolczadikán kezdjék meg a partvédelmi javaslat bizottsági tárgyalását.

Nem igaz az a hír, hogy a kormány a Schelde erődítésekről szóló törvényjavaslatot visszavonta. A törvényjavaslatot parlamenti bizottsághoz utasítják, amely három-négy hónap múlva jelentést fog róla tenni s a kamara csak öt hónap múlva foglalhatkozik vele. A Handelsblad azt írja, hogy a külföld ellenkezése azért van, mert a francziák egyrészt szívességet akarnak tenni a belga-francziáknak és másrészt útni akarnak egyet a poroszon Smijders tábornok egy újságírónak azt mondta, hogy kezdettől fogva határozottan ellenzte Vliissingen megerősítését, aminek katonai szempontból semmi jelentősége sincsen. Meg van róla győződve, hogy a vliissingeni erődök még a legtekélyesebb ellátás és felszerelés esetében sem tudnák megakadályozni ellenséges haderőnek hollandiai parton való kikötését. Ha azt akarják, hogy az erődök céljuknak megfeleljenek, akkor a Schelde másik partján is erődöket kellene építeni. Ennél sokkal észszerűbb az az automatikus érintő sknákkal való parti védekezés, amit a japánok Port-Arturnál is alkalmaztak.

Brüsszelből jelentik: Frank anverszi képviselő a vliissingeni kérdésben interpellációt fog intézni a külügyminiszterhez. A kormány az interpellációra valószínűleg azt fogja felelni, hogy Belgiumnak semmi köze sincs ahhoz, ha a hollandiai kormány Vliissinget meg akarja erősíteni. A belga kabinet csak azt a kérdést fogja intézni a németalföldi kormányhoz, hogy béke vagy háboru esetében, mi lesz a célja a vliissingeni erődítéseknek. A belga kormány meg van róla győződve, hogy a hollandiai kormány erre a kérdésre megnyugtató választ fog adni.

Amsterdamról jelentik, hogy a minisztertanács elhatározta, hogy újból energikusan visszatartja Hollandia ügyébe való minden külső beavatkozást. Hollandia diplomáciai képviselőit utatani fogják, hogy közöljék az illető állam kormányával, hogy Hollandia a vliissingeni kérdésben, Belgiumot kivéve, egy hatalommal sem fog tárgyalásba bocsátkozni.

Éjféltől jelentik Hágából: Egy külföldi lap azt a hírt terjesztette, hogy Franciaországnak az 1839-iki szerződés szignatarius hatalmairól lévő diplomáciai megbízottai utasítást kaptak, hogy vessék fel az illető kormányok előtt Vliissingen megerősítésének kérdését. Ezzel szemben hágai illetékes helyen kijelentik, hogy a hágai francia követ ilyen választ nem kapott. Éppen ellenkezőleg, a francia követ egy hét előtt Pichon külügyminiszterrel kapott megbízás alapján felvilágosításokat adott a németalföldi külügyminiszternek arról a beszédéről, amelyet Pichon a francia kamarában mondott, átnyújtotta neki a beszéd eredeti szövegét és biztosította arról, hogy Pichon Németalfölddel szemben a barátságosabb szándékot táplálja. Franciaországnak az egyéb szignatarius hatalmaknál lévő követi hasonló szellemű utasítást kaptak. Valószínű, hogy az említett szóban forgó közlemény erre az utasításra vonatkozik.

Párisi jelentés szerint a Havas-ügynökség a Frankfurter Zeitung értesülésével szemben megállapítja, hogy Franciaországnak az 1839-iki, Belgium semlegességére vonatkozó szerződést aláíró hatalmaknál lévő diplomáciai képviselői semminő utasítást sem kaptak arra nézve, hogy az említett hatalmaknak hivatalosan szöveggye a vliissingeni kikötő megerősítésének ügyét. Épp így téves az is, hogy Crozier nagykövet ebből a célból volt kénytelen gróf Aehrenthal osztrák-magyar külügyminisztert meglátogatni. Franciaország állásfoglalását e kérdésben egyébként Pichon külügyminiszter a francia képviselő-kamara előtt eléggé megvilágította, úgy hogy beszédét tendenciózus kommentárok, melyek a külföldi sajtóban mind sürűben látnak napvilágot, nem forgathatják ki.

Párisi jelentés szerint a Havas-ügynökség a Frankfurter Zeitung értesülésével szemben megállapítja, hogy Franciaországnak az 1839-iki, Belgium semlegességére vonatkozó szerződést aláíró hatalmaknál lévő diplomáciai képviselői semminő utasítást sem kaptak arra nézve, hogy az említett hatalmaknak hivatalosan szöveggye a vliissingeni kikötő megerősítésének ügyét. Épp így téves az is, hogy Crozier nagykövet ebből a célból volt kénytelen gróf Aehrenthal osztrák-magyar külügyminisztert meglátogatni. Franciaország állásfoglalását e kérdésben egyébként Pichon külügyminiszter a francia képviselő-kamara előtt eléggé megvilágította, úgy hogy beszédét tendenciózus kommentárok, melyek a külföldi sajtóban mind sürűben látnak napvilágot, nem forgathatják ki.

Párisi jelentés szerint a Havas-ügynökség a Frankfurter Zeitung értesülésével szemben megállapítja, hogy Franciaországnak az 1839-iki, Belgium semlegességére vonatkozó szerződést aláíró hatalmaknál lévő diplomáciai képviselői semminő utasítást sem kaptak arra nézve, hogy az említett hatalmaknak hivatalosan szöveggye a vliissingeni kikötő megerősítésének ügyét. Épp így téves az is, hogy Crozier nagykövet ebből a célból volt kénytelen gróf Aehrenthal osztrák-magyar külügyminisztert meglátogatni. Franciaország állásfoglalását e kérdésben egyébként Pichon külügyminiszter a francia képviselő-kamara előtt eléggé megvilágította, úgy hogy beszédét tendenciózus kommentárok, melyek a külföldi sajtóban mind sürűben látnak napvilágot, nem forgathatják ki.

Amsterdamról táviratozták: A kormány ma nyújtotta be a törvényjavaslatot a partok erődítéseiről. A törvényjavaslaton nem tettek semmi módosítást és az eredeti formájában tartalmazza a vliissingeni erődítések tervét és költségeit is. A miniszterelnök kijelentette, hogy felállítja a kabinetkérdést. A parlament legkorábban július végével fog dönteni a javaslat fölött.

Török-bolgár vámháboru. Szófiából jelentik: A török-bolgár kereskedelmi szerződési tárgyalás eredmény nélkül véget ért. A bolgár tárgyalók még ma elutaztak Konstantinápolyból. A vámháborúnak január 28-án kell megkezdődnie és az erre vonatkozó tárgyalás azért hiúsult meg, mert a török kormány nem akar beleegyezni a legtöbb kedvezményü provizóriumba. Törökország tizenkét árucikk számára kívánt speciális tarifátételt, amit Bulgária csak kilenez árucikk számára akar megadni. A bolgár kormánykörök nagyon el vannak kedvetlenülve Törökország ellen s a bolgár minisztertanács még ma összeül, hogy az új helyzetéről tanácskozzék.

Egy érdekes okirat. Londonból jelentik: A Pal Mall Gazette diplomáciai forrásból arról értesült, hogy Lipót belga király hagyatékában egy okiratot találtak, amelyet a belga kormány megküldött a francia kormánynak. Ez az okirat teljes hadműveleti tervet tartalmazott, amely arról szól, hogy ellenséges hadsereg Belgiumon keresztül hogyan árasztathatja el Franciaországot. Lipót király abban az időben nagyon izgatott volt a Kongó-állam ellen indított izgatás miatt és az illető nagyhatalomhoz fordult oltalomért. A király hagyatékában talált terv arról tanusodik, hogy ez a nagyhatalom megígérte oltalmát.

Az arabiai forradalom. Berlinből jelentik tudósítónk, hogy a Lokalanzeiger hírt kapott Konstantinápolyból, hogy Ebna környékén 700 főnyű arabs lázadó sereg megütközött a török katonasággal, amely mindössze 500 emberből állott. Véres harc támadt. 50 arabs meghalt, 250 megsebesült. A csapatok részéről pedig 50 katona esett el és majdnem mind megsebesült. A török kormány minisztertanácson kinevezte Abdullak basát, a hadesdi hadtest parancsnokát a Jemenbe küldendő sereg fővezérévé. Egy római távirat hírül hozza, hogy a Pisa olasz páncéloshajó Alexandria felé indult. A tengerészeti kormány úgy tünteti fel a dolgot, mintha tavaszi gyakorlatról volna szó, de nyilvánvaló, hogy Olaszország a Hodeida körül kitért zavargásokat ürügyül akarja felhasználni, hogy a tripoliszi kérdésben nyomást gyakoroljon Törökországra.

Japán és a hatalmak. Tokióból jelentik, hogy a képviselőház ülésén gróf Komura külügyminiszter kijelentette, hogy Japannak az idegen hatalmakhoz való viszonya egyre szívélyesebbé válik és egészen zavartalan. Mindenekelőtt a legnagyobb megelégedéssel megállapíthatja, hogy az angol-japáni szövetség, amely erőben és tartósságban mindinkább gyarapodott és amely a két kormány közötti teljes egyetértést és harmóniát biztosítja, továbbra is hatalmas tényezője lesz a Keleten való általános béke fentartásának. Ami az 1910. július havában megkötött orosz-japán szerződést illeti, amelyet bizonyos körökben bizalmatlansággal fogadtak, nem vonakodik kijelenteni, hogy ezen megegyezés egyetlen célja a manduriai statusquo fentartása és a távoli Kelet békéjének biztosítása az 1907. évi konvenczió alapelveinek megerősítése által. A barátságos érzés, amelyet Japán és Oroszország a kölcsönös érintkezésben már régebben is tanusítottak, az új megállapodás megkötésével újabb impulzust nyert. A két kormány különböző kérdéseket, amelyekkel foglalkozniok kell, a harmonikus együttműködés és kölcsönös alkalmazkodás szellemében rendezett. Korea annexiójáról szólva, gróf Komura rámutatott arra, hogy a hatalmak az annexió kikerülhetetlenségét elismerték.

Görög összeesküvés. Athénből jelentik: Már a múlt héten tudomással bírtak itt egy, a kormány ellen irányuló összeesküvésről és a kormány titkos ülésén elhatározta, hogy az összeesküvés kitérését erélyes intézkedésekkel meg fogja akadályozni. Az összeesküvés azonban nemcsak a katonai

körökre szorított, hanem ahhoz a régi pártok közül is sokan, főképen *Mauromichalisknak* a pártívei csatlakoztak. Több kiváló személyiség, a régi pártok főemberei közül jelentékeny pénzüsszegeket bocsátott az összeesküvők rendelkezésére. Az összeesküvésben több kisebb vidéki helyőrségeknek a tisztjei is résztvettek. A helyzet feszült és válságos.

Mexikó újra forrong. Washingtonba érkezett jelentés szerint Mexikóban újult erővel tört ki a forradalom. Ortega ezredes a forradalmárok élén Ojinaga mellett megverte a kormány csapatait, amelyek 150 embert veszítettek. A lázadók elfoglalták Casa Grande városát. Több vidéki város még most is a forradalmárok hatalmában van. A helyzet nagyon veszélyes és a cenzura szigorú.

Saa-Antonióból jelentik: Amerikai lovasság indult a mexikói határra, hogy az ismét komolyabb jellegű felkelésre való tekintettel a semlegesítést megővje.

Budapest lakossága.

— A népszámlálás eredménye. — 881.601 ember. —

Budapest, január 25.

A főváros közgyűlésén dr. Bárczy István polgármester ma jelentette be a népszámlálásnak Budapestre vonatkozó eredményét. Ez az eredmény, bár hivatalosan kielégítőnek mondják, általában nagy kijózanodást okozott. A főváros népessége, a kombinációk ellenére, még a kilencszázszázet se érte el: az eredmény 881.601 ember. Szízlélekben kifejezve Budapest főváros egész területén a szaporodás 20.1 százalék. A statisztikai kimutatás a ki nem elégitő szaporulattal szemben a vizsgálatát Bécs város népszámlálási eredményében keresi, mely perszentuálisan 4.5 százalékkal kedvezőlebb a budapestinél. Ez azonban nagyon sovány vizsgálat. Bécs városa ugyanis Ausztriára nézve nem ugyanaz, mint Budapest Magyarországra. Bécsen kívül Ausztriának még több nagy és kulturgócspotja van, Budapest azonban Magyarországnak egyetlen európai értelemben értett nagyvárosa. Budapest most, legkevesebb tíz esztendőre, ismét kiesett a milliós városok sorából és ezt nem csupán vizsgálatlan gazdasági helyzetének, hanem rossz városi politikájának is köszönheti. A nyomasztó drágaság ezrével verte ki a lakosságot a kültelekekre és még inkább a főváros környékére. Míg a beltelek csak 12.5 százaléknál szaporodást mutatnak, a kültelekeken a lakosság száma 58.3 százalékkal emelkedett. Még nagyobb számmal özlölte el a főváros lakossága a környéket, ahol például Újpest, Czinótó stb., szinte nihetetlen emelkedést mutatnak. A főváros adminisztrációjának tehát elemi kötelessége lett volna, hogy figyelmét a környékre is kiterjeszse. Egyelőre legalább a formáját kellett volna megtalálni annak, hogy a főváros lakosságának e tekintélyes hányada, mely nemcsak a fővárosban, hanem a fővárosból is él, benne szerepeljen a statisztikai kimutatásban. Ez nem üres verseny-, vagy hiúsági kérdés lett volna, hanem elsősorban fontos gazdasági és azzal járó tekintélykérdés is. Budapest ezáltal sem került a milliós világvárosok sorába és ezt sok-sok minden mellett, régen vágyott idegenforgalmunk fogja megcsinálni.

A dr. Thiring Gusztáv által rendelkezésünkre bocsátott statisztikai kimutatás, mely Budapest népességének alakulását 1900—1911. években mutatja, egyébként a következő számokkal szolgál:

Kerület	Tényleges polgári és katonai népesség	
	1901. jan. 1.	1911. jan. 1.
I.	46.282	71.935
II.	37.528	41.509
III.	38.011	49.056
Összes jobbpart	121.821	162.500

Kerület	Tényleges polgári és katonai népesség	
	1901. jan. 1.	1911. jan. 1.
IV.	24.936	25.358
V.	51.526	63.943
VI.	135.933	156.703
VII.	159.340	181.385
VIII.	135.644	152.065
IX.	70.165	86.490
X.	34.787	52.557
Összes balpart	612.344	719.101
Budapest	734.165	881.601
Ebből:		
beltelek	613.723	690.993
kültelek	120.442	190.608
	Szaporulat 1900—1910.	százalékban
Kerület	összesen	százalékban
I.	25.653	55.4
II.	3.981	10.6
III.	11.045	29.1
Összes jobbpart	40.979	33.4
IV.	422	1.7
V.	12.417	24.1
VI.	20.770	15.3
VII.	22.045	13.3
VIII.	17.021	12.6
IX.	16.322	23.3
X.	17.760	51.0
Összes balpart	106.757	17.4
Budapest	147.436	20.1
Ebből:		
beltelek	77.270	12.5
kültelek	70.166	58.3

Dr. Thiring Gusztáv, a fővárosi statisztikai hivatal igazgatója ma elküldötte jelentését dr. Bárczy István polgármesternek, aki ezt a mai közgyűlés előtt felolvasta:

A jelentés így szól:

Nagyságos Polgármester Ural!

Van szerencsém tisztelettel jelenteni, hogy a népszámlálás felvételi munkája befejeztetett, az összes számlálójárásokból az összesítő iverk beérkeztek s ennek folytán a székesfőváros előzetes népessége megállapítható. Ez a népszám az anyag revíziója folyamán lényegtelenül még módosulni fog, de e módosulások az eredményt érezhetően nem fogják befolyásolni. Az előzetes összeállítás eredménye, hogy Budapestnek 1911. évi január 1-én

881.601

lakója volt. Ez az eredmény jóval kedvezőbb, mint amire az 1900—1906. évek fejlődése alapján számíthattunk, úgy hogy az 1911. január 1-ére kiszámított 838.950 főnyi népszámmal 42.651 lélekkel kedvezőbben alakult a főváros népszaporulata. A szaporulat ugyan lényegesen alul marad az előző évtizedek gyarapodásán, de ha figyelembe vesszük azt, hogy az utolsó évtized összes szaporulata 147.436 lélek vagyis 20.1 százalék s ebből 89.853 lélek az utolsó ötötízfél évre esik, az eredményt sokkal kedvezőbbnek kell mondanunk, mint amire a kedvezőtlen közgazdasági helyzet mellett számítani lehetett. Kedvezőbb az eredmény Bécs városánál, ahol a tíz évi gyarapodás, bár abszolút összegben (330.383 lélek) nagyobb, mégis csak 19.4 százalékot tesz, sőt ha levonjuk az évtized folyamán Bécshez csatolt községeknek 75.000 főnyi népességét, a gyarapodás csak 15.6 százalékot tesz, tehát Budapest gyarapodásánál 4.5 százalékkal kisebb.

Ha ezen gyarapodásnak városrészek szerinti megoszlását vesszük figyelembe, meglepő új jelenség a budai részek erős fellendülése, szemben a pesti oldal lassabb fejlődésével; az abszolút gyarapodás természetesen nagyobb a balparton, t. i. 106.757 lélek, míg a jobb parton csak 40.679 lélek; de a tízévi szaporulat a budai oldalról 33.4 százalék, míg a pesti oldalról csak 17.4 százalék. Figyelmet érdemel még a külterületi népesség erős szaporulata; az elmúlt évtized folyamán az összes beltelek lakossága 77.270, a külteleké 70.166 lélekkel gyarapodott, amaz tehát 12.5, a külterületi népesség ellenben 58.3 százalékkal. Míg tíz évvel ezelőtt fővárosunk összes népességének alig egyhatoda esett a kültelekekre, ma már közel egynegyede (22 százalék) található a városi külső részein. A főváros népességének a periferiák felé való erős húzóerője kitűnik kivált a X. kerület erős népszaporodásából, de a VI. és I. kerület külső részeinek nagymérvű benépesedéséből is. Megjegyzem még, hogy a kincstári épületekben elhelyezett katonaság létszáma 14.667, a hajókon élő népesség pedig 1964.

EGYHÁZAK.

— (Az antimodernista eskü.) A nürnbergi Fraenkischer Kurier mai számában a következő hírdetés látott napvilágot:

Katolikus pap, aki elvégezte az egyetemet, 40 éves, teljesen egészséges, az antimodernista eskü miatt kénytelen állását elhagyni és szerény feltételek mellett foglalkozást keres. Szíves ajánlatokat „W. Z.” jellel a lap kiadóhivatalába kér.

Egész Németországban megindult a gyűjtés azoknak a papoknak támogatására, akik az antimodernista eskü miatt elhagyják papi hivatásukat. Berlinből táviratozzák lapunknak, hogy a gyűjtés eddig 60.000 márkát eredményezett és nemcsak Németországból, de a külföldről is érkeznek adományok.

Szakértők

az állatkertben.

Az épülő állatkertet tegnap külföldi szakértők tekintették meg és nagyon elismerőleg nyilatkoztak az építkezésekről. Hagenbeck megtekintette a meglévő állatokat is. Erről a szemlérel hallgat a krónika, de én szolgálhatok a részletekkel.

Hagenbeck: Ez mi?

Aki mutogat (nagyot nyel): Ez egy oroszlan. Kicsit át van játszva, mert most az építkezések miatt nem sokat törődhetünk vele. Sárga cipőkrémmel szoktuk tisztítani, de most egy kicsit kopott.

Hagenbeck: Nagyszerű... Erre soh' se gondoltam... (Főljárja.) Cipőkrém... sárga... Ez mi? Kitömött állat?

Aki mutogat (a tigrishez): Komm schön... na Viherl. komm schön...

Hagenbeck: Ez a farkas, mintha éhen akarna halni.

Aki mutogat (egy kis kiftit dob a fenevadnak): Zum Herrl... na komm schön... (Főljárja.) Ki fogom rugni ezt a szolgát... ezt a lóhusevőt...

Hagenbeck: Ugy-e, éhes ez a farkas?

Aki mutogat: Ez a tigris? ... Ez tetszik tudni tigris, de régen nyirtuk a szakállát és most egy kicsit elvadult a pofája... Mäskülönbén igen jó fu...

Hagenbeck (ir): A tigris stuczczozni kell... Mäskülönbén olyan, mint egy ósz zárandoék... Szép ez a számár, csak kár, hogy meszes a háta.

Aki mutogat: Ezt a zebrát tetszik gondolni? Ezért kérem nagy bajban voltunk. Évenként egyszer ráfestettük a stráfokat, de mindig leizzadta a festéket. Most aztán tapétáztuk, az jobban tart.

Hagenbeck: Grossartig! (Jegyez.) A zebrákat tapétázni kell... (Tovább megy.) Óriási... Nagyszerű...

Aki mutogat (zavartan néz egy nagy madárra): Igen, ez nagyszerű... Gyönyörű struccz...

Hagenbeck (bámulva): A farkán köcsagtollal.

Aki mutogat (félre): A feleségem a másik kálapját küldte le... A mindenit neki, még a tü is benne van. (Titokban ki akarja rántani a tü.)

Hagenbeck (észrevesszi): Érdekes, hogy mi mindent nyel egy ilyen állat...

Aki mutogat (izzadva): Érdekes... (Visszadugja a tü, de bele a struccba.)

Hagenbeck: Ez a leopárd is érdekes... Soh' se láttam ilyen hatalmas leopárdot... De hiszen ez csakugyan kitömött állat...

Aki mutogat: Két állat... Roppant szereték egymást és egymás után multak ki az árnyékvilágból. Összevarrtuk őket... Van itt egy ember, aki nagyszerűen ért az ilyesmihöz. Ő végzi itt a reparaturákat...

Hagenbeck (jegyez): Ilyen embert én is fogok alkalmazni... No, még a majmokat megnézem.

Aki mutogat (zavartan): Ne tessék fáradni...

Hagenbeck (a majomkretcz elé lép): Pompás példány... Az embermajom legszebb példánya, amelyet életemben eddig láttam.

Aki mutogat (halkan): Most tisztogatja a ketrecet, Horváth? Röpiülni fog... (A szolgál felni akar.) Fogja be a száját...

Hagenbeck: Nagyszerű, olyan mint az ember. Gratulálok ehhez a példányhoz.

Aki mutogat: Nagyszerű állat... (Megábr.)

Most tisztogat . . . (Fenn.) Csuda állat . . .

Hagenbock: Köszönöm a szivességét . . . Sokat tanultam. Szakértőnek jöttem ide, de én Önöknél tanonez lehetnék . . .

(Kézet nyujt és távozik. A kapuból visszajelentve látja, hogy egy ketrezből kijön egy ember és egy medvebőr lábszönyeget visz az irodába.)

Ray.

Párisi levél.

— Liszt Ferencz jubileuma. —

Páris, január 22.

Liszt Ferencznek, a mi Lisztünknek most van a századik születésnapja. Ezt az évfordulót a francziák úgy ünneplik, mintha ez kizárólagosan az ő ünnepük lenne, mintha csak Liszt francia lett volna s azokban a hosszú ünnepi cikkekben, amelyek az újságok ebből az alkalomból közölnek, egy szó említés sincs arról, hogy Liszt Ferencz tulajdonképpen — magyar volt.

Ez az ünneplés, ez a nagy szimpátia legnagyobb virtuózunk iránt most egyhangú s zavartalan minden disszonáns hangtól. De távolról sem volt ilyen egyhangú ez a rokonszenv akkor, mikor hatvan-hatvannöt esztendővel ezelőtt Liszt itt élt Párisban. Akkoriban épp annyi ellensége volt — ha nem több — mint rajongója. Az asszonyok szenvedélyes szerelmelemmel vették körül, a férfiak pedig — ennek természetes következményeképpen, csak féltékeny gyűlölettel tudtak rá emlékezni.

Ebből a szempontból a legérdekesebbek Balzac nátrahagyott magánírásai, amelyekből igen világosan előtűnik, hogy maga a nagy regényíró is egyike volt Liszt leghevesebb ellenségeinek. Ezen azonban nem kell nagyon csodálkoznunk; Balzac illandóan a legsötétebb nyomorral küzdött és esőpet sem szép külsejével távol volt attól, hogy nagy nőhódítóknak nevezhesse magát. Már pedig a Musset-k, a George Sand-ok s a Chopin-ek romantikus korszakában éppen ez a két dolog tette kiállová az embereket: a finánciális sikerek s a szerelmi hódítások. A negyvenes évek táján pedig ebből a szempontból Liszt volt Páris legismertebb személyisége. A szegény Balzac féltékeny s irigy keserűséggel írja egyik levelében: „Ez a kalandor magyar két-három koncerttel összeszed magának annyi pénzt, amennyit csak akar s azután a kedve szerint gondtalanul élhet valamelyik Arabellájával.“

Ebben az időben Liszt „Arabellája“ a mesés Arnoült grófnő volt, aki excentricitásai s regényes élete mellett Daniel Stern néven az irodalomban is nevet szerzett magának s aki Lisztért habozás nélkül faképnél hagyta férjét s a világ ítéletével mitsem törődve, évekig élt együtt nyilvánosan a nagy zenészzel. Bár George Sand tanai, sőt saját példája alapján az akkori közvélemény meglehetősen koncezdálta ezeket a liberális szerelmi eszméket, Arnoült grófnő hitvesi hűtlenségekor a közönség mégis felzúdult egy kicsit. Hogy a grófnő megbocsáttathassa magának a társadalom szemében a családi tüzhely, a foyer hűtlen elhagyását, ahoz szükséges volt, hogy érvül egy mértékelen, egy kölesönös nagy szerelmet s fedhetetlen hűséget hozhasson fel a közvélemény vádjai ellen. A grófnő-pompásan játszotta ezt a szerepet, megléven hozzá a lelki motívumai; Lisztnek azonban, aki jobb szerette a „könnyű szerelmeket“ s a nagy „passionok“ iránt kevés érdeke volt, sok fáradságot okozott a kényes szerep betartása. Elannyira, hogy egyesek — különösen ellenségei — hamarosan tisztában voltak a „nagy szerelem“ rejtett színtalálával s nemsokára egész Páris telve volt sikamlós calambourokkal s csipős szójátékokkal Lisztékről s az ő „kényszer-szerelméről.“

Balzac sem késett, hogy Liszt iránt táplált antipátiáját kifejezésre juttathassa. Megírta *Beatrix-et*, egyik jól ismert regényét, amelyben csak a nevetek változtatta meg, a grófnőt *Beatrix-nek* keresztelve s Lisztnek a *Gonnaro Conti* nevet adva; maga a regény tartalma egy kissé erőltetett, de mégis hű és pontos elbeszélése annak a bizarr szerelmi históriának, amely a *comtesse-t* s a nagy virtuózt összefűzte.

Nyíltan azért nem érezette Balzac Liszt iránti kevésbé barátságos érzelmeit, sőt házának állandó vendége volt. De a háta mögött s magánleveleiben nem tudta megállni, hogy néhány lekicsinylő szót ne ejtsen Liszt ellen. Így mikor Liszt Szentpétervárra készült, egy hangversenyciklust adandó, Balzac felajánlotta, hogy majd beajánlja egy pétérvári ismerősének, Hanska asszonynak a kegyeibe, aki majd sok szolgálatot tehet a zenészek az orosz fővárosban. Hanska asszony azonban nemsokára, az ajánló levél helyett a következő kétes értékű sorokat kapta:

„Egy magyar muzikus fog nemsokára Pétervárra érkezn, akitől azonban óvakodni kell. Mint ember nevétséges, de mint komédiás igen ki-váló . . .“

Ez az ellenszenv később annyira fajult, hogy egyszer, egy ebéd alkalmával, amikor is együtt voltak hivatalosak Rotschildékhoz, Balzac minden szót, amit Liszt kimondott, nevétségesse igyekezett tenni a társaság előtt. Így Liszt, aki nagy zenije mellett nem kevesebb hűsággal is rendelkezett, beszélgetés közben büszkén mondotta a házigazdának: „Ha majd egyszer Európát végérvényesen kihasználtam, mindig lesz elég ujjam Amerika számára“ . . . — . . . „Hogy ott a dollárokat zsebre vágja!“ — szölt közbe gúnyosan Balzac. Ebben a kijelentésben, amelyből majdnem komoly veszekedés támadt a „regényírás atyja“ félreérthetetlenül kapzsisággal akarta vádolni Lisztet. Teljesen fölöslegesen azonban ezen a ponton védelmére kelni nagy zongoraművésznünknek. Ha más nem, hát Wágnernek a segélyezése bizonyítja be élénken ennek a vádnak valószínűtlenségét. Tudvalevő ugyanis, hogy Liszt a kezdő Wagner iránt a barátságot oly messze kiterjesztette, hogy valóságos nyitott szekrényü bankárja volt éveken át.

Balzac, a szegény, örökké pénztelen Balzac, igazságtalan volt Liszttel szemben. De ennek az igazságtalanságnak megvan az igazolása is. A nagy regényíró szakadatlan nyomorgása közepett nem tudott megbocsátani azoknak, akiknek a sors véletlenül több pénzt juttatott, mint neki.

Havas Zoltán.

TÁVIRATOK.

A portugál ellenforradalom ezafolata.

Lisszabon, január 25. (Saját tudósítónktól.) Illetékes részről közlik, hogy Dom Miguel hívei sohasem fognak kísérletet tenni a trón erőszakos elfoglalására és maga Dom Miguelnek sem volna ez inyére, mert ő be akarja várni, míg a portugál nemzet meghívja a trónra.

Vilmos császár nem megy a szultánhoz.

Berlin, január 25. (Saját tudósítónktól.) Konstantinápolyból táviratozzák: Alaptalan az a hír, hogy Vilmos császár korfui tartózkodása után meg akarja látogatni a szultánt. Illetékes helyen arról sem tudnak semmit, hogy Vilmos császár találkozn fog az olasz királlyal és Alexandra özvegy angol királynéval.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

	jan. 26.	jan. 25.	jan. 24.
Newyork:			
Buza helyben	98 $\frac{1}{4}$	98	—
májusra	102 $\frac{3}{4}$	102 $\frac{5}{8}$	—
juliusra	101 $\frac{1}{8}$	101 $\frac{1}{2}$	—
Tengeri májusra	58 $\frac{1}{2}$	58 $\frac{1}{8}$	—
Chicágó:			
Buza februárra	—	95 $\frac{1}{4}$	—
májusra	98 $\frac{5}{8}$	98 $\frac{5}{8}$	—
Tengeri januárra	46 $\frac{3}{8}$	45 $\frac{7}{8}$	—

Newyork, január 25. Gyapot Newyorkban, helyben 14.90 (14.90). Gyapot januárra 14.64 (14.66). Gyapot szeptemberre 14.76 (14.82). Gyapot New-Orleansban helyben 14 $\frac{11}{16}$ (14 $\frac{11}{16}$). Petroleum Stand white Newyorkban 7.40 (7.40). Petroleum Stand white Philadelphában 7.40 (7.40). Petroleum Refined in Cases 8.90 (8.90). Petroleum Credit Blancés at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 10.25 (10.55). Zsir Rohe és Brothers 10.70 (10.70).

Chicago, január 25. Zsir januárra 9.92 (9.97). Zsir májusra 9.77 (9.82). Szalonna short clear 10.87 (10.87). Sertéshus januárra 19.35 (19.52).

UJDONSÁGOK.

Curiené akadémiai tagsága.

* * *

Branly győzött; Curiené megbukott! Ez a társalgási tárgya mostanság a francia tudományos és irodalmi köröknek. Erről beszélgetnek, erről vitatkoznak, erről irnak. S Franciaországon kívül is, az egész civilizált világon vitatják, mérlegelik, hogy milyen jelentősége van ennek az eseménynek?

Nem hihető, hogy Curiené maga, aki poloniumot előállította, férjével együtt feltalálta a rádiumot és oly könyvet írt a radioaktivitásról, mely mindenképpen mértékteljes, korszakot alkotó a tudományban, tulajdonképpen tragikusan venni az Institutban való bukását. Egyrészt a bukás nem is igazi bukás, mert csak két szavazattal kapott kevesebbet, mint ellenfele Branly. Másrészt talán nem oly szerény, hogy ne tudná, milyen diszére válna (vagy megválasztása esetén vált volna) a francia Akadémiának. Sokkal nagyobb diszt adott volna a halhatatlanok intézetének, mint amilyen diszt adott volna Curienének az, ha megválasztották volna.

Az Institutban való bukás valóban nem von le ennek az asszonynak érdemeiből egy jöttányit sem. Mit is adhatott volna neki az intézet? Czimet. Akadémiai tagsági czimet. Semmi mást. De mit adott Curiené az emberiségnek és a tudománynak? Olyas valamit, amit sem czimmal, sem ranggal, sem kitüntetéssel, de pénzzel, vagy földi javakkal sem lehet megmérni, ellensúlyozni. Ama nagyszerű pozitívumokkal szolgált, amelyek századok számára egyenetlik a haladást a tudomány ösvényein. Bepillantott a természet műhelyébe és van ereje, genialitása arra is, hogy a mai és az utánunk következő nemzedéknek is bepillantást engedjen oda.

És mindezekon kívül nemének egyik istenmegáldotta képviselője is ez az asszony. Soha ezelőtt ilyen asszony nem volt még a világon és sok-sok század fut majd át az idők szövöszékén, amíg egy hozzá hasonló nő születik. Az emberiség egyeteme az, amely kevés lehet erre a nőre.

De hogy súlyt helyezhetett Curiené az akadémiai tagságra, azt még sem megném kétségbe vonni. Ellenfelei ugyanis, akik az antifeminista párthoz tartoznak, nem a legloyálisabb fegyvereket vitték ellene harciba. Minthogy lengyel származású (leányneve Szlodovszka Mária) elhíresztelték róla, hogy szidó. Nevetni való dolog ez. Képviselőválasztáskor szokták az ellenjelöltek egymásról elhíresztelni, hogy kedvezőtlen felekezeti viszonyban leledzenek. De a tudomány eddigelé édes-keveset törődött a felekezetiiséggel. S különösen Franciaországban, ahol a szellemek eddig szabadok voltak, ahol szélesek a perspektívák s ahol századok óta harcoltak (és nem eredmény nélkül) az előítéletek ellen.

S most mégis ehhez az agitációs eszközöz fordultak Curiené ellenfelei. Ő pedig, hogy a fegyverek élet letompítsa, egy újsághoz levelet intézett, melyben kijelenti, hogy szintén katolikus.

Ebből láthatni, hogy igenis súlyt helyezt az akadémiai tagságra. Az egyetlen hűség ez, amelyet nem tudott távol tartani magától. Hiába, akármilyen nagy elme, bármilyen nagyra vitte is a tudományban, kicsiny kis hűség mégis lehet benne. Vagy nem eléggé tudja megbecsülni a saját értékét, vagy túlságos értéket tulajdonít az akadémiai tagságnak. Mindegy. Nem ő rá vet árnyékot a bukása, hanem a francia Akadémiára.

Mert bebizonyította ezzel a tényével, hogy a „ezopf“ ott is otthon van. Nem az egész soron; az igaz. Mert csak két szavazaton mult, hogy az ellenkezőt bizonyították volna be. De az minden körülmények közt

bebizonyult, hogy a „czopfosok“ többségben vannak, mert lám: győztek.

Mindamellett Curiené tovább is Curiené marad. Csak úgy tartja meg előadásait a Sorbonne-ban, mint eddig és csak úgy fog elmerülni buvárlataiba, mintha sohasem pályázott volna akadémiai tagságra. Az Institut pedig viselje a szégyenét, ahogyan tudja. A világ során nem lendít semmit, hogy tagja-e valaki az Akadémiának, vagy sem. (t.)

NAPIREND. Naptár: csütörtök, január 26.

— Róm. kath.: Polipark pk. vt. — Prot.: Balambér. — Görög-orosz: január 13. Stratonik. — Zsidó: Teb. 26. — A nap két reggel 7 óra 37 perccel, nyugszik délután 4 óra 40 perccel. — A hold két reggel 4 óra 55 perccel, nyugszik délután 12 óra 48 perccel.

Az igazságügyminiszter fogad délután 12 órakor. A miniszterelnök mint belügyminiszter fogad délután 5 órakor a belügyminiszteriumban.

A honvédelmi miniszter fogad délelőtt 10 órakor. A közoktatásügyi államtitkár fogad délután 4 órakor.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor. A képviselőház közgazdasági bizottságának ülése délután 5 órakor.

A képviselőház pénzügyi bizottságának ülése délután 6 órakor.

A Délmagyarországi Magyar Köznivelődési Egyesület háziipari kiállítása a Technológiai Iparmúzeumban. Nyitva 10—1-ig és 3—6-ig. Belépődíj 30 fillér. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona. — Háziipari Szövetség kiállítása (Kilyó-ter 1.) Nyitva egész nap. Belépődíj 1 korona.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum állattára 9—2-ig. — Erzsébet Múzeum 9—4-ig. — Földtani Múzeum 10—1-ig. — Iparművészeti Múzeum a vele kapcsolatos japán kiállítással és Leonardo da Vinci szobrával 9—7-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Ráth Múzeum 10—4-ig. — Széchenyi Múzeum (Akadémia-utca 2.) 10—12-ig. — Tanszermúzeum 9—7-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 9—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Nemzeti Múzeum Könyvtára 9—4-ig. — Pedagógiai Könyvtár 9—7-ig. — Statisztikai Könyvtár 9—2-ig. — Technológiai Könyvtár 9—1-ig.

Nyitvalevő képtárak: A Kéve kiállítása a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — Éskötő mesterek kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj: 60 fillér. — Palmé Charles képkiallítása a Művészothonban (Váci-utca 9.) Nyitva 10—7-ig. Belépődíj 1 korona. — A Művészház kiállítása (Fasor 6.) Nyitva 9—4-ig. Belépődíj 1 korona. — Nemes Marcell képeinek kiállítása a Szépművészeti Múzeumban. Nyitva 10—2-ig. — Szépművészeti Múzeum régi képtára 10—2-ig.

— **Augusta főhercegnőjének a japán kiállításán.** Augusta főhercegnőjének ma délután *Majláth* Anna udvarhölgy kíséretében megtekintette az Iparművészeti Múzeumban rendezett japán kiállítást. A főhercegnőjének örömet fejezte ki, hogy megtekintheti a kiállítást, melyről oly sok szöveget hallott. Egy óránál tovább maradt a kiállításán, s a legnagyobb érdeklődéssel nézett meg mindent.

— **Előnév és nemesség.** A király kövesdi Huszár Károly báró kamarásnak, valamint utódainak a magyar bárói rang és a kövesdi előnév épében tartása mellett a *brunsviki* előnévet adományozta. A király ugyancsak megengedte, hogy *Brunsvik* Adolf vezérkari ezredes, *Brunsvik* Lajos honvéd alezredes, *Brunsvik* Gyula kereskedelmiügyi miniszteriumi főmérnök, *Brunsvik* Romó osztrák államvasuti főlelkész, *Brunsvik* Jenő alezredes, *Brunsvik* Ödön katonai főhadbíró, *Brunsvik* Ottokár gyári főhivatalnok, rupperdorfi lakosok, valamint törvényes utódai családnevüket *Brunsvik* alakban viselhesék s egyúttal részükre a *Korompai* előnév használatát díjmentesen megerősítette. Ujabb magyar nemesség adományozás is történt, a király *Bien* Dávid kaposvári lakosnak, a Mezőgazdasági Ipar-Részvénytársaság gazdasági főintézőjének s törvényes utódainak a magyar nemességét „*Pusztakovácsi*“ előnévvel adományozta.

— **Idegen rendjelek.** A király megengedte, hogy Szápári dr. Muraszombati és Széchenyi *Szapáry* Frigyes gróf és kir. I. osztályú követi tanácsos az olasz kir. korona-rend nagy tiszti keresztjét és a belga királyi korona-rend nagy tiszti keresztjét elfogadja és viselje.

— **Alpár Ignác jubileuma.** A Steindl-Czéh Hazai Művészetek Pártoló Egyesület január 28-án, szombaton este nyolcz órakor Alpár Ignác elnök építészeti működésének huszonöt éves jubileuma alkalmából rendkívüli közgyűlést és utána ünnepi lakomát rendez Semmelweis-utca 5. sz. a helyiségében. Az ünnepségen a művészvilág kitűnőségein kívül közéletünk számos előkelősége jelenik meg.

— **Heidelbergi diákelet.** Heidelbergnek a neve említésére valami csodálatos melegség, intímus, kedves csodálatos támad mindenben, aki valamikor az iskolapadokat kopattatta s egyetemi városok kurtakoresmaiban fenegyerekeskedett. Még azokban is, akik sohasem voltak Heidelbergben, csak hallottak a diákvárosok mekkájáról, vagy az ifjúkora visszaálmódó szentimentális hangulatban végigélvezték Bayerlein darabját. Heidelberg mindannyiunk számára nem annyira az egyetemi padokat jelenti, hiszen padok a budapesti egyetemen is vannak s az embernek megfagy az ereiben a vér, hogy ha erre a mi bürokrata, komor épületünkre gondol. Hanem jelenti az ifjúkor üdőségét, merész, jó kedvét, bohém nemtörődömségét, ha az ember Heidelbergre gondol, bursokat lát maga előtt a bursenszafok tenyérnyi széles szalagjával és sörházat lát az ember barátságos, piros abrasszokkal leterített asztalokkal, habzó sörrel teli kökorsókkal. És nem unalmas katedrai prelekező zümmög a fülebe, hanem valamilyen patlogó ütemű bursnóta, azután ütemes koppanása a kökorsóknak, amit markos, fiatal kezek az asztalhoz csaptak és a régi, nemzedékről-nemzedékre szálló vezényszó: „ex!“ Ezen a hangulaton kell igazán értékelni annak a főhívásnak a merészségét, amint Leimbach, heidelbergi egyetemi tanár, mint az egyetem diákegyesületének védnöke intézett az egyesület vezetőihez, hogy a diákok szíveleljék meg a császárnak a tengerészeti hadapródok felavatásán mondott beszédét és álljanak be szintén a mértékletességi mozgalom táborába. A császár legközelebbi születésnapját ne ünnepeleljék fényes lakomával, hanem inkább áldozzanak nemzeti célokra jótékony adományt. A levél azzal végződik, hogy a vezetőcsop megszívlelésül olvassassa fel a császár beszédét, amelyet Leimbach egyúttal meg is küldött a diákegyesület elnökségének.

A császár márwicki beszéde így hangzott: — Jól tudom, hogy az iszákosság átka ösi örökség, de ez a szenvedély erős akaratú és felelősséggel leküzdhető. Biztosíthatom önöket, hogy kormányzásom 22 éve alatt a törvényszékek elé került bűnesetek kifenztezéd részét az alkohol élvezete idézte elő. Háboruban csak az állja meg helyét, akinek épek az idegei. Az alkohol élvezete elpusztítja az idegeket. Önöknek nem sokára alkalmuk lesz az iskolahadifajókön látni a modern hajók óriási ügyének rettenetes hatását s meg fognak győződni róla, hogy ezekhez a berzalmakhoz egészséges idegek kellenek. A jövő háborújában az a nemzet lesz a győzelem, amely a legkevesebb alkoholt fogyasztja. Járjanak elől önök jó példával, a legényiségnek, mert a jó példa a leg-erősebb hatású az emberekre. A hadsereg és a haditengerészet körében is megalakult a Good Templar és a kék-kereszt egyesület, de alig néhány tiszti és néhány száz katona csatlakozott hozzá. Remélem, hogy önök elő fogják segíteni ezt a mozgalmat és oda fognak hatni, hogy a tengerészek mennél nagyobb számban belépjenek ezekbe a mértékletességi egyesületekbe. Utalok az angol példára, ahol 20.000 tiszti és a tengerészeti legényiség majdnem kivétel nélkül tagja a mértékletességi egyesületeknek, igen nagy előnyre magának a tengerészet intézményének. Kérem önöket, hogy ebből a nagy munkából vegyék ki részüket.

Ez a beszéd szép és megszívlelendő is, az alkoholizmus valóban metelye a társadalomnak és megrontója az idegzetnek. Főfájást, érelmeszesedést, idegbajt, korai elme- gyengülést, delíriumot okoz. Am mit tettek a heidelbergi diákok? Az egyedül, amit az ő korukban és az ő fiatalos passziók között tehettek, amikor a diákegyesület közgyűlésén az elnök bemutatta Leimbach tanár levélét, nagy többséggel visszantastították az indítványt, a császár beszédét pedig nem olvastatták fel. Csak nagyon öreg ember, aki már elfelejtette fiatalkori bohóságait, esőválthatja a fejét ezen. Az egészséget a leg-első reumás szúrás, vagy asztmatikus köb- eselés után szokta óvni az ember, a fiatalság

privilegiuma az, hogy olyan bátran pocsó kolja az életerőt, mintha kifogyhatatlan kin- esesháza volna belőle.

— **A császár és az operanékes.** Pétervárról je- lentik nekünk: Színészörökben kinos feltűnést kelt, hogy a császár kihallgatáson fogadta *Saljapint*, a világhírű operanékest, akit még nemrégén for- radalmárnak ismertek, hisz emlékeztet, hogy *Sal- japin* nem akart énekelni abban a hazafias darab- ban, amelynek címe „Életünket Oroszországiért“ és akkor el kellett hagynia Oroszországot.

— **Czimadományozás.** A király a pénzügyi- miniszter előterjesztésére *Moldoványi Géza* adóhiva- taltal pénztárnoknak, nyugdíjazása alkalmából, sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül a pénzügyi tanácsosi címet, *Nesvera* Jenő bányafőmérnöknek pedig a bányatanácsosi címet és jelöletet díj- mentesen adományozta.

— **A királyok félnek az anarchistáktól.** Lon- donból jelentik, hogy a nyár folyamán meglesz V-ik György angol király megkoronázása. A ki- rály ugyan váltig halasztgatta ezt a világraszóló aktust, de most már miniszterei készítetik reá és így a legutolsó minisztertanácson elhatározták, hogy a nyár elején megtartják a koronázást. Erre a ceremóniára természetesen sok uralkodót vár- nak Angliába és éppen a koronás vendégek bizton- ságára tekintettel azt is elhatározták, hogy a koronázást nem Londonban fogják megtartani, ha- nem valamelyik vidéki nagy angol városban. A rendőrség óriási előkészületeket tesz, hogy az anarchistákat addig Anglia területéről Párisba, vagy legalább is távol tartsa a koronázási várostól.

— **Török internátus Budapesten.** A Magyar- török kereskedelmi klub által létesített budapesti török iskola szép eredményel működik. A tan- folyamának 22 magyar és 28 török növendéke szor- galmasan hallgatja az előadásokat s az ipari szak- munkával foglalkozó török tanulókat szivesen alkalmazkák előkelő iparosaink. Az intézet vezető- sége most ama terv megvalósításán fáradozik, hogy török főiskolai tanulók számára internátust állítson fel Budapesten. A török egyetemi hallgatók mostanáig rendszerint Párisban végezték egyetemi tanulmányukat, de a török intézőkörök szivesebben látnák, ha a török ifjuság a magyar fővárosban folytatná felsőiskolai tanulmányait.

— **Kisfaludy-szobor Téten.** Megirtuk, hogy Győrben egy szoborbizottság alakult, amey elhatá- rozta, hogy *Kisfaludy* Károly emlékére szülőfalujában, Téten, szobrot emel. Azóta a tervet annyira előkészítették, hogy a szobor-bizottság utolsó ül- sén *Csikvándi Ödön* bemutatta a szobormű tervét is. *Hlatky-Schlichter* Lajos, Győr város orsz. kép- viselője, az emlékmű költségére újabb *Útszám koronát* adományozott, amiért neki köszönetet sza- vartak. A bizottság február 18-án nagyarányú művészestélyt rendez a további költségek fedezésé végett.

— **Biharmegyei járványok.** Biharmegyére rá- állik, hogy a járványok vármegyéje. Dr. Móricz Ernő megyei tiszti főorvos tegnapi érélyes hangú jelentést terjesztett Fráter Barnabás alispán elé, melyben közli, hogy több járásból már harminc napja nem kapott jelentést a járványos betegségekről, holott ezt kéthetenként kell a főorvosi hí- vatallhoz betérjeszteni. Vaskóh mellett megtörtént, hogy egy Bolza Sebő bérsgazda a Vörhenyben elhalt Mária nevű leányát a majorból Nyhimocsdra vitte temetni és mikor az eset kitű ödött, már nem lehetett a fertőtlenítést eszközölni. A főszol- gabírószág ezért ötven koronára büntette a bérst. A beéli járásban a vörhenyjárvány miatt a járványorvos működik. Békirálymezőn újabb kilenc megbetegedés történt és összesen huszonnégy beteg van. Kislakán négy beteg meghalt és négy újabb megbetegedés történt. Saladon öt újabb megbetege- dés volt. A beéli járás főszolgabírája jelenti, hogy a nép műveltsége nagyon alacsony fokon áll és közönytél viseltetik az övintézkedésekkel szem- ben. A vízhiány nagy és Beél, Ókrös, Olesa és Bék- kalocsa községekben ártézi kutakat kell furatni. A lakosság táplálkozása hiányos, nincs érzékük a tisztaság iránt és inkább kuruzslóhoz fordulnak, mint orvoshoz. Hasonló állapotok vannak a szék- helyi járás Almód, Szentjobb és Hegyközszent- miklós községekben is.

— **Az angolországi bányász-sztrájk.** London- ból jelentik nekünk: A dél-walesi szőbányákban még ma is tart a sztrájk. 120.000 bányász sztrájk- kol három hónap óta. Tegnapi a nemzeti szőb- bányászövetség elhatározta, hogy pénzzel fogja tá- mogatni a sztrájkolókat.

— **Sulya vádák egy lazarista páter ellen.** A fehérmegyei Etyek község lakóit, a buzgó katolikus etyeki svábokat, egy felháborító és kínos eset tartja nagy izgalomban. Tíz nappal ezelőtt érkezett Etyekre Königsberger gráci lazarista atya két pap társával. Reggeltől estig prédikáltak német nyelven a kis falu sváb lakosságának azzal a megokolással, hogy a népet a hitében akarják megerősíteni. Asszonyok, gyerekek sűrűn járultak a lazarista atya elé, hogy a gyóntatószékben feloldozást kérjenek bűneik alól. Egyszerre elterjedt a faluban a hír, hogy a legdaliásabb misszionárius, Königsberger József gyóntatás közben erőlesten merényletet követ el a kis fiúk és a kis lányok ellen. A hír nagy izgalmat okozott Etyeken, de az izgalom valóságos lázadásná nőtt, amikor kipattant, hogy *Schwimmer* Ferencz jómódu gazdálkodónak tizenéves fia, a lazarista atya erőszakoskodása miatt súlyos betegségbe esett. *Schwimmer* följelentette a papot a csendőrségnél, ahol ugyanekkor panaszt emelt *Teller* Márton földbirtokos is. *Teller* elmondotta, hogy Königsberger pater *illetlenül érintette* egy fiát és *tizenéves kis leányát*. Miután még több szülő is följelentést tett a bűnös gyóntató atya ellen és a lakosság fenyegető módon kezdett viselkedni a vendéppapokkal szemben, a csendőrség gyorsan lefolytatta a nyomozást. Kiderült, hogy a *szörnyű vádakat igazak*. A lazarista atya megrontotta a fatu gyermekeit. A csendőrség ma reggel letartóztatta Königsberget és délben átkísérte a székesfehérvári ügyészség fogházába. Az etyeki fölháborító botrányról nyilatkozik a „Katholikus Tudósító” is, amely szerint a szerzetes tiltakozik a vádakkal szemben és hogy a mostani botrány bosszu műve.

— **Közjog és sport.** A berlini „Wassersport” című sportlap évről-évre almanachot ad ki, mely a kontinensnek majdnem minden evezős és vitorlázó egyletéről vonatkozó adatokat közli (ezim, lobogó, vezetőség, tagok száma, hajóállomány stb. stb.). Ezen almanach eddigi évfolyamaiban a magyar evezős szövetséget és egyleteket Ausztria-Magyarország gyűjtőnév alatt az osztrák egyletekkel és szövetséggel együtt közölte és ezt a sérelmet, amely ellen az evezős szövetség és a Pannónia Evezős Club vezetősége ismételt felszólaltak, nem volt hajlandó orvosolni. Az 1911. évi almanach azonban végre honorálja az idén újból és kimerítő közjogi fejtegetés kapcsán megismételt felszólalást. Így a sport útján ismét közelebb jutottunk egy lépéssel ahoz, amit más téren oly nehezen tudunk kivívni, hogy t. i. Magyarország állami önállósága a köztudatba menjen át.

— **Ahol nincsen orvos.** Máramaros megye botrányai között nem utolsó az, amely Körösmező községben pattant ki. Körösmező községben hét-főn *Mellicsuk* Ivánné és leánya, *Anna*, pihenésre térve, elzárták a jól befűtött kemence kürtőjét. A szengáz kitódult és reggel, amikor a szomszédok, akik előtt gyanusnak tűnt föl az, hogy nem látják a két nőt, benyitottak a szobába, *Mellicsuk* Annát már *holtan* találták, édesanyja pedig *eszméletlenül* volt. Orvosért siettek, de a *tízperes lakossal bíró községben egyetlen orvost sem találtak*. A községi orvosi állás több, mint másfél év óta betöltetlen. Az u. n. orvos pedig szabadságon van. Helyettesről gondoskodott ugyan, de ez a helyettes is helyettesítette magát és így történt meg Rahóról. Az orvosnak *Mellicsuk* Ivánnét sikerült életre kelteni és talán megmenthető?

— **Tragédia a tenger alatt.** Tirpitz tengerészeti államtitkár a birodalomgyűlés költségvetési bizottsága előtt felvilágosításokat adott az U. III. tenger alatti naszád szerencsétlenségéről. Többek között elmondotta, hogy a naszádnak az árbóc szellőztető nyílásának nyitva maradása miatt hatolt be a víz, mert a tolvár megakadt, mielőtt teljesen el tudták volna zárni. A hajó tulnag súlyyodása folytán a víznyomás növekedésével folyton nagyobb víztömeg hatolt be a nyíláson. A villanyoszivattyú működése eddig ismeretlen okból akadt meg és ez tette különösen veszedelmessé a tolvár nyitvamaradását. A tenger alatti naszád belsejében ezután olyan módon történtek az események, amint azt a hivatalos közlemény már jelezte. Az államtitkár ezután benáton ismertette a mentőmunkálatok lefolyását, megemlítve, hogy a toronyban lévő személyek pontosan azon a helyen voltak, ahova a gyakorlati előírás értelmében kötelesek voltak helyezkedni.

— **Házasság.** Kösch Zsigmond kereskedő eljegyezte *Breitner* László vállalkozó leányát, Malvinát Budapesten.

— **A pestis.** Pétervárról jelentik nekünk: A pénzügyminiszter elnöksége alatt a kelet-kínai vasut-társaság igazgatói tanácsa ülést tartott, hogy megbeszélje a pestisveszedelem ellen teendő intézkedéseket. Az igazgatóság elhatározta, hogy a mandzsuriai állomásokon egészségügyi megfigyelő-állomásokat létesít és úgy az utasokat, mint a podgyászt is szigorúan dezinficiálni fogják.

— **Elrablott gyermek.** Rómából jelentik nekünk: Marsala közelében rablók betörték Genco milliomos házába, mikor csak kis fia volt odahaza egy szolgálival és a gyermeket elrabolták. A banditák levelet irtak Gencónak, hogy fia a hegyek közt biztos rejtekhelyen van s ha 30.000 lírát küld váltásdíjjal, visszakapja fiát, különben megölik. Genco jelentést tett a rendőrségnek. Egy katonai csapat ment a hegyek közé a rablók üldözésére.

— **Frakkos hóhér a bárdal.** Tokióban kivégezték az elítélt japáni anarkistákat. A japániak azáltal igyekeztek európai szint adni ennek az iszonyu embermészárlásnak, hogy a hóhérokat frakkba öltöztették. Frakkos hóhér állott ki a bárdal a vérpadra. Frakkos hóhér mészárolta agyon *Kotaku* irót, a feleségét és harmincz társukat, halálraasztant férfiakat és nőket vegyesen. A frakkos hóhérok iszonyu emberirtásáról a következő részleteket jelentik:

A kivégzés pontban *nyolcz órakor kezdődött és délután három óráig tartott*. Teljes csöndben, kevés tauu előtt, a nagyközönség legszigorubb távoltartásával, benn a törvényszék épületében, az udvaron. Csak *egyetlen vérpádot* állítottak fel s *elsőnek Kotokut vezették ki, akinek a többi kivégzést mind végig kellett néznie*. Az elítélt hölgyek iránt a törvényszék azt a gyöngédséget tanusította, hogy a halálos ítéletet *csak az utolsó pillanatban tudatta velük*. Mindannyian rendkívüli hősiességgel viselkedtek és félelem nélkül hajtották fejüket a bárd alá. *Kotoku mindvégig megőrizte hidegvérét, bár nem kivégzés, hanem szörnyű gyilkolás volt ez az aktus*. Az udvart, ahol a mészárlás történt, *öt centiméternyi vérréteg borította el, úgy hogy a jelenlévő bírák, nézők és újságírók egy lépcsőre voltak kénytelenek felállani, hogy ruhájuk be ne szennyeződjék*. Három hóhér és négy pribék végezte a borzalmas munkát s *fáradtságukért* fejedelmi jutalmat kaptak. A hóhérok európai szokás szerint *frakkot öltöttek*. A törvényszék épülete körül ezrekre menő tömeg várta a véres esemény végét, amelynek eredményét a hivatalos lap külön kiadása tudatta a néppel.

— **Uzsorás egyetemi tanár.** A lipcei egyetemen oktatta az ifjúságot dr. *Daahn* magántanár. A „Jegesgánsabb tanárnak” nevezték Lipcsében, ráadásul a német hadseregnek is tartalékos hadnagya volt, de ma már nem az. A jeles professzorra ugyanis a lipcei törvényszék *hét esetben bizonyította rá az uszora-üzemet* és éppen ezért *négy havi fogságra, hatszáz márká pénzbüntetésre és politikai jogainak három évi felfüggesztésére* ítélte.

— **Megmérgezett család.** Nem mulik el nap Budapesten, hogy tíztizenöt mészáros, fűszerest vagy tejkereskedőt meg ne büntetnének hamisított vagy romlott termékek forgalomba hozataláért, de úgy látszik, hogy ez mind nem használ, mert a gyors meggazdagodás vágya erősebb minden félelemnél. A megromlott husnak ma újabb áldozatai vannak: *Sipos* Ignác házmaster és öttágu családja. A Nagy János-utca 5. számú ház lakói ma délután riadtan szaladtak be a házmasterhez, kinek négy gyermekén, feleségén s jómagán is a mérgezés tünetei mutatkoztak. A szomszédok hívéására dr. *Schweiger* Pál sietett a betegek segítségére s megállapította, hogy megromlott éleltek ettek mindnyájan. Az esetről azonnal értesítette a rendőrséget is, honnan két detektív ment ki a helyszínre a vizsgálat megejtése céljából. *Siposné* elbeszélte, hogy tegnap nyulat vett a vásárcsarnokban s ettől lett rosszul az egész családja. A kiküldött detektívek az asszony vallomását jegyzőkönyvbe vették s a rendőrség a vallomás alapján megindította a vizsgálatot.

— **Az orosz főváros népesedése.** A Péterváron megírt népszámlálás szerint a lakosság száma, a külvárosokkal együtt 1.900.000, azok nélkül pedig 1.350.000. Az 1900-iki népszámlálás után 1.500.000 volt a lakosság száma.

— **Szigorítják az amerikai bevándorlást.** Amerika is eltelt már a bevándorlókkal. Végéhez közeledik a régi szabadosvilág. Washingtonban a szenátusnak a bevándorlást ellenőrző bizottsága törvényjavaslatot nyújtott be, mely a *bevándorlásra vonatkozó intézkedéseket szigorítja* és a teljes felelősséget a hajóstársaságokra hárítja. A javaslat súlyos büntetéseket statuál és a *hajók elközbűsését* is kimondja arra az esetre, ha külföldiek a törvény rendelkezésének megsértésével szállítják partra.

— **Hítvesgyilkosság az országon.** Hajdusoboszlóról jelentik: *Tóth* István hajdusoboszlói lakos feleségétől különválva élt. Felesége, *Tóth* Istvánné a múlt héten lakásába fogadta *Pinczés* Istvánt. *Tóth* István közölte elvált feleségével, hogy Debreczenbe egyet-mást meg vásárolni a gyermekek részére, akiknek neveltetését *Tóth* vállalta magára. A Bánom szőlőskert alatt *Tóth* és *Pinczés* meglesték: *Tóth* Istvánt és a legnagyobb kegyetlenséggel meggyilkolták s kirabolták. A holttestet az árokba dobták. *Ifj. Kircsi* György gazda látta meg a holttestet az árokban és jelentést tett az esetről a rendőrkapitánynak. A széleskörű megindított vizsgálat kiderítette, hogy a gyilkosságot *Tóth* és *Pinczés* követték el. *Pinczés* vádlomásaiban elmondotta, hogy *Tóth*ot kérés elhatározással ölték meg feleségével és *Tóth*né volt a felbujtó, aki fejzével volt férjébe leütötte, majd egy késsel torkát keresztülmetsette, mialatt *Pinczés* addig verte bottal az áldozatot, míg az meg nem halt. A debreczeni kir. törvényszék vizsgálóbírója, a kir. ügyész és a törvényszéki orvos jelenlétében felboncolták *Tóth* Istvánt és megálapították, hogy az ütések alkalmasak voltak arra, hogy *Tóth* életét kioltásák.

— **Az áldozatok.** A pétervári hivatalos megálapítás szerint a bokharai földrégés következtében 376 *benszűlött* és 14 *orosz* vesztette életét.

— **Elárverezett fürdőhely.** Berlinből jelentik nekünk: Ma árverezték el *Heiligendamm* kelet-tengeri fürdőt. Egy vállalkozó *Kahlenből* 955.000 márkát ajánlott a fürdőhelyért.

— **Vallási őrjögök.** Oroszország cshersoni kormányzóságában valóságos epidémiája tört ki a vallási őrjögésnek, mely tömegesen szedi áldozatait. A betegséget egy *Innocent* nevű szerzetes idézte elő, aki fanatikus prédikációival elvezeti a parasztok esztét. Az utóbbi napokban tíz olyan parasztot szállítottak be a tébolydába, kik *Innocent* igazításaitól megőrültek.

— **Megszökött kereskedő letartóztatása.** A zágrábi törvényszék egy *Ebenspanger* nevű kereskedőt mintegy három évvel ezelőtt csalás és váltóhamisítás miatt öt évi börtönre ítélte, a vádlott azonban perújítással élt és az ily módon nyert szabadságot felhasználva, kerekelt oldott és *Braziliában* telepedett meg, hol meglehetősen kedvező viszonyok között élt. A múlt vasárnap *Varasdra* érkezett, hogy volt barátjánőjét meglátogassa, sokan azonban felismerték és csakhamar megjelentek a rendőrség emberei, kik *Ebenspangert* letartóztatták. A szökevényt ma szállították be a zágrábi ügyészség fogházába.

— **Rablógyilkosság az országon.** Nyiregyházáról jelentik: *Ibrány* község határában ma reggel életveszélyes sérülésekkel egy ismeretlen embert találtak. Az illetőnek még csak annyi ereje volt, hogy elmondhatta, hogy az országon három euhanez megtámadta, dorongokkal leütötték és négy korona pénzt elrabolták. A sebesült egyné a községbeszállítás közben meghalt. A csendőrség úgy a megtámadott kiletét, valamint a rablógyilkosokat nyomozza.

— **Egy anya rémtette.** Rozsnyóról jelentik: *Dobsinán* *Kuhár* Mihály bányász felesége négy éves *András* nevű fiát pusztá kézzel agyonverte, kis leányát pedig a hátára kötve, éjfélkor *Dobsinára* indult. Utközben a rendőrkapitány elfogta és a városába fogházába kísérte. A fogházban *Kuhár* Mihályné a cipőzsinórral megkísérelte, hogy a kislányt is megfojtsa, azonban a sírásra a rendőrök elősiettek és megakadályozták ebben. Kihallgatásakor kijelentette, hogy gyermekeit mód nélkül szeretete, azonban nem nézhette tovább, hogy éheznek. Három nap óta egy falat kenyeret sem tudott nekik adni. Egyéb kijelentései oly zavartak voltak, mint egy örült emberé. Folytonosan azt hajtogatja, hogy megőrkezett a megölt fia és folyton maga után hívogatja.

— Rendőr, aki félreugrik. Meglehetősen gaudioma volt ma a déli órákban azoknak, akik a Rottenbiller-utczában jártak-keltek. Egy rendőr félreugrott. Ebben nem volna semmi különös, vagy meglepő, mert egy rendőr is félreugorhatik, ha jónak találja, vagy ha azt hiszi, hogy veszedelem környékezi. A komikum azonban a körül fejlődött ki, hogy mitől ugrott félre a rendnek hivatott öre? Egy automobil jött iszonyu és félelmes rohanással a Rákóczi-ut felől és a rendőr, aki háttal állt a rohanó guillotinnak, szórakozott néha? Csak az utolsó pillanatban vette észre, milyen veszedelem fenyegette a hátát és összes csontjait. Mit tesz ilyenkor egy okos és érzékeny rendőr? Félreugrik. Helyes. A rendőrnek a maga élete olyan becses, mint valamennyiünknek a magunk élete. De mégis igen nevetéses volt, amikor az ördögös jármű elzúgott előtte és ő az a bárgyu képpel, amilyent csak megijedt és meglepett emberek vágni szoktak, bámult utána. Meglepetéséből csak akkor ocsudott föl, amikor az autó már a Damjanich-utca közelében volt. A fölött való örömeben-e, hogy nem hagyta ott a fogát, vagy zavarában-e, nem tudjuk, de elfelejtette följegyezni az autó számát és így a rendőrségnek nincs és nem lehet módjában az autó tulajdonosát megbüntetni gyorshajtás miatt. A rendőrség csak akkor lép közbe, ha az autó valakinek a hátrára szalad és azt a valakit összemorzsolja. És noha szabályrendelet tiltja a gyors vágatást, s noha a szabályrendelet megcsufolására minden autó a villámvonat sebességével száguld, mégsem tudunk arra esetet, hogy valamely rendőr bevitt volna a kapitányságnak a szabályrendelet ellen vétő autó számát. Még akkor sem teszi ezt, ha — uti figura docet — az ő élete is hátszalon függ. Inkább félreugrik szerényen és kisebb gondja is nagyobb, mint az, hogy az utczán a rendet fentartsa és megbüntesse a rendbontókat. Ez valószínűleg onnan van, mert minden rendőr tudja, hogy az automobilban rendszerint nagyurak ülnek és ezekkel nem jó kikezdeni. Tudja azt is, hogy a szabályrendeleteket csak szegény emberek hajtják végre és ezért jaj annak a bérkocsisnak, aki nagyobb gyorsasággal hajt, vagy ha az omnibusz lova megbolondul és futni kezd. Ezekkel rövid utón elbánnik minden rendőr. De az automobil elől félreugrik és nem jegyzi föl a számát. Így jár el Budapesten egy szemfüles rendőr, aki tudja, mi a regula és tisztában van vele, kit lehet előállítani, kit nem?

— Megtámadott orvos. Dr. Fürst Zsigmond orvos ma megjelent a főkapitányságon és a következő feljelentést tette: Tegnap este egy beteghez hívták a Vaskapu-utczába. Amikor az elhagyott sötét utczába befordult, három suhancz megtámadta, utelgelni kezdtek és le akarták huzni a télikabátját. Az orvos védekezett és kiáltására segítségére siettek a járőrök, mire az utonállók elmenekültek. A rendőrség nyomozza a támadókat.

— Aki vízet varázsol a földből. Nyitrán nevezetes ember telepedett meg. A németországi lapok sákat írtak már egy bizonyos Spalding nevű szolgálaton kívüli porosz őrnagyról, akinek az a esodálatos tehetsége van, hogy megéri és vesszőjevel megjelöli az a helyet, ahol forrás található. Spalding őrnagy évekkel ezelőtt a német császár előtt is bemutatva tudományát, sőt elvitték a németek afrikai gyarmataiba is, hogy ott kutassa fel a forrásokat. A különös tehetségű őrnagy máris több sikeres munkát végzett Nyitrában, így báró Steiger Albert kisláposi birtokán fedezett fel vízforrást és annak mélységét már a furás előtt megállapította.

— Kisleányok merénylői. Tegnap este a Hídegkúti-uton egy iparoskülső férfi megszólított egy tizenkét éves cselédeányt. Titkos rendőrnek adta ki magát és felszólította a lányt, hogy menjen vele. Az idegen egy félreeső helyre a fák közé vezette a lányt, revolverrel a kezében megfenyegette, hogyha kiáltani mer, megöli és merényletet követett el ellene. A lányt később eszméletlenül találták a Hídegkúti-uton és ekkor panaszkodott el kalandját. A rendőrség a merénylőt nyomozza. — A Király-utca 33. szám alatti félreeső helyen tegnap egy rendőr tettenértte Simon Pál huszonnégy éves fiaztér csoport, amint egy nyolcéves iskolásleány ellen merényletet akart elkövetni. Simon ellen a rendőrség megindította a vizsgálót.

— Egy hitközség és a főrabbi viszála. A szécsényi zsidó hitközséget évek óta igazgatja az a különös viszálykodás, amely Müller Salamon főrabbi és a hitközség között támadt. Nyolcz éves multja van ennek a harcnak. A hitközség nyolcz évvel ezelőtt nehézségeket támasztott a rabbi fizetése körül, úgy, hogy a vitás ügy a közigazgatási hatóságok elé került, amelyek a főrabbinak adtak igazat és kötelezték a hitközséget, hogy Müller Salamonnak több évre visszamenőleg adja ki a fizetését. A határozat csak növelte a rabbi ellenségeinek számát, akik folytatva ellene a harcot, idegbeteggé tették. Tehetetlenségét ellenségei fölhasználták és a képviselőtestületben kimondták a főrabbi gondnokság alá helyezésének szükségességét. A főrabbit, bár ellenállt, elszállították a balassagyarmati elme-gyógyintézetbe. A sok izgalom a papot valóságos elmebeteggé tette, úgy hogy a balassagyarmati törvényszék gondnokság alá is helyezte. Az összeült választott bíróság a gondnokság tartamára hónapokig hatvan korona tartásdíjat állapított meg a rabbi részére, azonban a hitközség ennek legnagyobb részét nem a rabbi tartására, hanem hitelezőinek kielégítésére fordította s Müller Salamon valóságos nélkülözések között tengette életét. A balassagyarmati törvényszék 1909. végén végre megszüntette a gondnokságot s a rabbi ekkor jelentkezett a szécsényi hitközségnél, amelynek fölajánlotta szolgálatait. Szécsényből azonban a fölízgatott tömeg valósággal kiverte a főrabbit és kísérőit és új rabbit választott. Müller Salamon ekkor ügyvédje útján a közoktatásügyi minisztériumhoz fordult, amelyet sikerült meggyőznie igazáról. A miniszter most Nógrádmegyei közigazgatási bizottsághoz intézett rendeletével kimondta, hogy a főrabbit állásába s összes jövedelmeibe vissza kell helyezni. A miniszter rendelete Szécsényben nagy zavart okozott, mert a hitközségnek már új rabbi van. Az egész megyében érdeklődéssel várják Müller Salamon visszahelyezését napját.

— Tűz a Royal-szállóban. Ma délután öt óra tájban az a hír terjedt el a fővárosban, hogy ég az Erzsébet-köruti Royal-szálló. Hamarosan megérkezett a VII. kerületi tűzörség is, de ekkor már az Erzsébet-köruton a forgalom is elakadt, annyi kíváncsi verődött össze. A tűzörség, mivel a veszély nagyságáról nem volt tájékozottva, teljes közszűléssel vonult ki. Ez méginkább fokozta a riadalmat. Mindenki meg volt győződve, hogy a szálloda belsejében dülög a veszedelem. — Szerencsére tévedtek, mert a tűzoltóság nagy nekikézdésének semmi komolyabb alapja nem volt. Ugyanis a szálloda B) épületének háts lépcsője mellett lévő szemétfelvonó gyulladt ki s égett el a földszintől fel az ötödik emeletig. A gyorsan kivonult tűzörség még mielőtt a veszély elharapózhatott volna, a tüzet elfojtotta. A tüzet minden valószínűség szerint egy a szemét közé dobott égő cigarettára, vagy a takarítóné által kiontott forró hamu idézte elő. A nagy számban összeverődött kíváncsiak s az ijedt szomszédok a tűzoltóság elvonulása után megnyugodtak; a kíváncsiak kissé csalódottan, mert az utczáról semmit sem lehetett látni a tűzveszedelemből.

— Tanuskodás a sírből. Néhány napja Pánesz József bácsimegyei dúsgazdag földbirtokost felakasztva találták a lakásán. Pánesz Csátalján lakott és mint öngyilkos el is temették. Azonban a sírját meg kellett bolygatni. Holttestét tanuskodásra emelték ki a sírből. A község népe ugyanis a temetés után suttogni kezdett, hogy Páneszt eltemették láb alól, nem ő maga kereste a halálát. A csendőrség nyomozni kezdett és a nyomozás során olyan bűnjelet talált, amely valószínűvé teszi, hogy gyilkosságról van szó. Az öngyilkossá lett ember nyakán ugyanis a kötélen kívül zsebkendő is találtak. A zsebkendő rá volt csavarva a nyakára. A csendőrség jelentést tett a szabadkai ügyészségnek és a bajai vizsgálóbíróknak. A szabadkai királyi ügyészség kiküldte két törvényszéki orvost: Váli Gyula és Bartha Antal doktorokat. Január 23-án exhumáltak a holttestet és föl is boncolták. A nyomozástól szenzációs eredmények várhatók.

— Jégzajlás a Dunán. Ma reggelre ismét jég képződött a Dunán és bár gyenge jégtáblák usznak mégis minden közlekedést be kellett szüntetni és a kis esavargózások sem közlekedhetnek. A riinapi erős jégzajlás következtében a Duna mentén rekedt hajók tegnap és ma visszaérkeztek Budapestre és a téli kikötőkbe eveztek.

— Tűz. Az éjszaka tűz volt Grünwald Géza Hadnagy-utca 4. szám alatti üveg- és porcellánkereskedésének raktárában, ahol a csomagoláshoz használt szalma gyulladt meg és ettől kép- és tükkörzetek égtek el. A tüzet az I. kerületi tűzoltóság oltotta el.

— Egy levéltár tűzveszedelme. Az aradcsanádi egyesült vasutak palotájának egyik szárnyában, ahol a Máv üzletvezetősége van elhelyezve, tegnap tűz ütött ki a levéltárban, mely ugy keletkezett, hogy az iratokat tartalmazó szekrény mellett valaki égő gyufaszálat dobott el; az iratoknak igen tekintélyes része megsemmisült, de hogy mekkora a kár, még nem lehetett megállapítani. A tüzet idejekorán észrevették és az elhamvadt iratokon kívül egyéb kár nem esett.

— A tolvaj eseléd és a bujtogató. Január 18-án történt, amint azt akkor jelentettük, hogy Radó Karolin harminczhétéves eseléd kétezer koronát érő holmit ellopott a gazdájától, Stambur Izidor ügyöntől és azután megszökött. A tolvaj leányt tegnap a Visegrádi-utczában felismerte egy detektív. A leány társaságában volt Esser Béla kéményseprősegéd, aki Stambur ellopott télikabátját viselte. Kiderült, hogy Esser Béla bujtogatta a leányt a lopásra. A rendőrség a tolvaj leányt és a kéményseprő segédet letartóztatta.

— Életuntak. Az éjszaka Preitzer Róza tizenkilenc éves eseléd a Váci-ut 57. szám alatti szolgálati helyén mielőtt lefeküdt, kinyitotta a légszeszesapot. A házbeliék azonban pár perc múlva figyelmessé lettek az erős gázságra és mielőtt még a leánynak komolyabb baja esett volna, felfedezték az öngyilkossági kísérletet. A leányt a házban levő orvos térítette eszméletre. — Tegnap este a Ferencz József-híd közepéről egy munkásnő a Dunába ugrott és elmerült. Kiléte nem tudták megállapítani. — Ma délelőn Stritni Lajos lakatossegéd Bezerédi-utca 15. számú lakásán mellbelőtte magát, Sulyos sebével a Rókus-kórházba vitték.

— Délutánok a Royal Orfeumban. A Royal Orfeumban január folyamán még két mérsékelt helyáru délutáni előadás lesz és pedig most csütörtökön és vasárnap a teljes műsor bemutatásával. Föllel Fred Edlawi, a kitünő átváltozó művész, kinek villámgyors átváltozásai méltán ejtik bámulatba a közönséget, továbbá Collins and Hart, a legkacagtatóbb amerikai komikus pár, kiknek mutatványainál vége-hossza nincs a nevetésnek. A délutánok műsora egy új bohózzal, A fogalmazó ural, gazdagodott és Solti Hermin délután is elénekli a páratlan népszerűségű Palkócskát, a melyet vele együtt énekel az egész közönség. A esti műsor fővonzóerője ezután is Kornai Berta nagy sikerű vendégszereplése marad.

— Wertheimer Orfeum. A Szerencsen-utca 35. szám alatti Wertheimer Orfeumban a januári fényes műsor utolsó napjai vannak soron. Már csak a hét végéig játszzák a „Pünkösdi királyság“ című kacagató operettet, a magyar bohózat-ensemble új darabra készül. A szenzációs attrakciókat is meg kell nézni mindenkinek. A télikert pompás műsora a főváros legkedveltebb mulatóhelyévé avatta a gyönyörű márványpalotát.

— Halálozás. Veszelyovszky Jánosné Schlögl Ilona, 36 éves korában Aradon meghalt.

Ozv. Tükörey Istvánné, Gabrielly Ludovika, Temesvár társadalmának előkelő és köztiszteltetben álló alakja, 78 éves korában Temesváron meghalt.

Illosay Edre nyug. főszoigabíró e hó 24-én Szatmárott 54-ik évében elhunyt. Holttestét a családi sírboltba Mátészalkára hozták.

Kovalevsky Pál címzetes kanonok, prakfalvai gör. kath. lelkész, ma Prakfalván 75 éves korában hosszas szenvedés után meghalt.

x Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 31. Színházi és variété-műsor. Kezdeté 8 órakor.

x Bob hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x Fodor-féle vívőterem a Koronaherczeginé 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Mi a Novicum? Székelyhavasí gyomor keserű házi szer. Melynek egyetlen háztartásból sem szabad hiányoznia. Ez az ideális új házi szer rögtön enyhíti a gyomorbajt, gyomorgöröcsöt, gyomorégést, gyomorfájdalmat, hányingert, étvágytalanságot és minden egyéb, gyomortól származó bántalmakat. Ára nagy üveg 2 korona, középnagy 1 korona 20 fillér, kis üveg 60 fillér, 3 nagy, 5 közép vagy 10 kis üveget utánvétel mellett bérmentve szállít a készítő, Kárpáti József Arkosepszentgyörgy 11. szám vagy a központi főraktár, Balla Sándor „Hunnia“ gyógyszerháza Budapest, Erzsébet-körút 56. szám.

KASZNÁR NÁNDOR
a Magyar Világ kávéház volt tulajdonosa még tavaly Bécsben átvett

„Grand Hotel National“-t
Wien, II., Taborstrasse 18.

ajonnan átépítette, megnagyobbította és mintacsodáiban ajonnan berendezte, 300 szoba, lift, villanyvilágítás, központi fűtés, a lakosztályok fürdővel ellátva, gyönyörű télikert, zene- és olvasóterem, kitünő magyar konyha, étterem és kávéház mérsékelt árák mellett áll a n. é. közönség rendelkezésére. Telefon interurban. Villanyos összeköttetés az összes pályaudvarokkal.

Párduczadászat.

— A német trónörökös Indiában. —

Agra, január 5.

Haideraab minden bizonynyal örökké megmarad a nagyon szimpatikus német trónörökös emlékezetében. Az ott töltött napok sok más tekintetben is eseményesek voltak, de különösen nevezetessé avatja azokat az a párduczadászat, melyen a fiatal trónörökös két első párduczát lötte le, s amely más-különböben is rendkívül érdekes, sőt drámai lofolású volt.

A vadásztársaság egy órányira a Faluknana palotától találkozott. A harmatos reggelen nyilsebeseen róbogtak az automobilon a tágas rónán végig, amely Haideraab kapuinál terül el. Romok és ódon templomok, kis mecsetek, mohlepte oszlop-csarnokok és síremlékek mellett vitt az utjuk.

A mezopotámiai művészet e remekei olyan finomak és kecsesek, aminőket az Izlam tulajdonképeni hazájában se lehet találni. És a nagy s művészetkedvelő mult eme tanúi között fészkelte be magát a szegényes jelen. Két karsu minaret árnyékában egy zöldségárus rakta ki az árut és egy pompás, csucsives ablakból mosdatlan fiu dugja ki a fejét.

A Nizam katonái állottak sorfalat az ut két oldalán s addig is, míg az előkelő társaság odaér, kényelmesen keresztbe rakott lábakkal üldögélnek, vagy lombán hevernek hanyatt fekvve. Fegyvereik, puskáik és hosszú botjaik mellettük vannak a földön s hosszú szakállas, komoly arcu tisztjeik a várakozás unalmát alá s fel sétálással töltik el s nagyon szigoruan néznek embereikre.

A csapatól nem messze a Nizam sárga libériás szolgálói hátsalovakra ügyelnek s a háttérben valóban óriásinak mondható elefántok láthatók, amint szélés hátukon a *shootinghowdat* (vadász-palankin) tartják. Ezek a vadászelefántok, melyek bátran nekintennek párduczoknak, tigriseknek. Egyelőre békésen legelésznek a fűben. Végül mintegy száz benszülött is ott ácsorog kereplőkkel, tamtamokkal, dobokkal. Nekik jut az a nem éppen veszély nélkül való feladat, hogy a párducz nyomait felkutatassák és a fenevadakat minél nagyobb lármájukkal ugraszszák ki rejtekeükből.

Hogy ezek a félelmetes ragadozók közel vannak, kétséget se szenvedett. Előző este három kecskét kötöttek ki különböző pontokon s reggelre kettő hiányzott. Ebből valószínűnek tartották, hogy két párduczcsal lesz dolguk. Ez a föltevés később helyesnek bizonyult.

Kilencz óra tájban benszülött lovas vágatott a találkozó helyéhez, jelentve a trónörökös közlédését. A katonák sorakoztak, a szakállas tiszturak kihúzták rózsdás kardjukat s nyomban odaérkezett a trónörökös autója és csakhamar megkezdődött a vadászat.

Hogy a párducz szükését megakadályozzák, a katonák körülvettek azt a sziklás fennsíkot, melyen a fenevadat gyanították. A katonák gyürűjén behatolt a trónörökös. Kiséretének csak két tagja és Assur-al-Mulk — egy Európában kiképzett katonatiszt — tartott vele.

A trónörökös egy olyan ponton állapodott meg, ahonnan az egész fennsíkot áttekinthette. Nyulánk alakjának körvonala élesen kirajzolódott a tiszta levegőben. A társaság többi tagjai, teljes biztonságban, messze kívül maradtak a kordonon.

Megkezdődött a hajtok munkája. Sűrű sorokban haladtak arra felé, ahol a párduczot gyanították. Csakhamar meg is találták a nyomát. Ez egy mély sziklabarlanghoz vezetett, amely előtt, pokoli zaj kezdődött. A benszülöttek törkuk szakadtából ordítottak, verték tam-tamjaikat és botjaikkal a sziklafalát püfölték. Vaklövészeket süfögtettek el, a füvet meggyújtották s rakétákat dobáltak a barlang mélyébe.

Egyszerre minden oldalról felhangzó kiáltás tudatta a párducz mutatkozását és a gyönyörű állat a következő pillanatban hatalmas szükésekkel hagyta el rejteket, hogy azonnal el is tűnjék a börtönben. Ekkor mozgósították az elefántokat. A derék állatok nyugodt flegmával indultak az ellenér keresésére. A benszülöttek is előre nyomultak

és a feszült várakozás, amely mindenkin erőt vett, perczről-perczre fokozódott.

A bestia minduntalan fel-felbukkant, hogy csakhamar ismét eltűnjék. Örült futással menekült, míg egyszerre, egy sziklacsucs szélén, éppen a trónörökös szemben — de attól a benszülöttek gyürűje által elválasztva — ismét megjelent.

Pillanatig kétséges volt, hogy a párducz milyen irány felé fog fordulni, de ekkor a rémület kiáltása hangzott fel. A párducz merész szükéssel ugrott le a szikláról. Ugrás közben két benszülöttek lökött föl — akiknek szerencsére nem történt nagyobb bajuk — és azután vad rohanással a sziklás fensik belseje felé fordult.

A trónörökös e pillanatban sütötte el fegyverét, de a halálosan sebzett állatnak még volt annyi ereje, hogy kétségbeesett dühében megváltoztassa futása irányát s egyenesen a trónörökös felé vegye útját.

E jelenet szemtanúi rémületen kiáltottak föl. Csak maga a trónörökös örizte meg hidegvérét. Nyugodtan arczához emelte a puskáját s amikor a párducz alig három méternyi távolságból támadásra készülve ugráshoz kuporodott, egy második lövéssel leterítette. A szerencés vadász tulboldogan tüstént zsákmányához akart rohanni és kísérete csak nagy nehezen bírta őt e veszélyes vállalkozásától visszatartani, amíg meg nem győződtek, hogy a pompásan kifejlett him-párducz csakugyan kiadta a páráját.

Néhány pillanat múlva a vadállat párja is megjelent s a trónörökös egyetlen lövéssel ezzel is végezett.

Az érdekes vadászat fáradsalmait és izgalmait a társaság lukullusi reggeli mellett pihente ki. Hogy a trónörököszt zsákmányostól lefotografálták, azt talán mondanom se kell.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Filharmoniai est.** A hetedik filharmoniai hangverseny a közepes értékű ujdonságok jegyében folyt le. Haydn Le midi szimfóniáját, Herzfeld Viktor fuvókra írt szerenádját és Manén Ivan változatait egy Tartini-téma felett első alkalommal hallottuk. Haydn szimfóniája finom és szellemes apróság, amelylyel érdemes volt ugyan közelebbről megismerkednünk, de amelynek különösebb jelentőséget és becsét nem lehet és nem is kell tulajdonitanunk. Herzfeld tanár szerenádja nem keltett izgatott érdeklődést; feltétlen hangszerelési tudással megírt munka, de egy kicsit hideg és a fuvók mint kifejezési eszközök sem tudták azt az illuziót kelteni, mintha ez a kis szerenád egy impozáns zenei cselekedet lett volna. Annál forróbb és nagyszerűbb volt Manén Ivan fogadtatása. Vérébeli, bámulatos technikája és kivételes intelligenciája művész; föltétlen ura a hegedűnek, minden ragyogó bravurnak mestere és a lelkek szuverén meghódításának nagy ismerője. Spanyol temperamentum: Tartini változatainak átírása direkt órá termelt, esupa meleg színnel, csodálatos nehézségekkel és szépségekkel ékesítette fel a szimpla témát, amely az ő gyönyörűen vezetett szölamában és a zenekar pompás társaságában valósges revelációként hatott. A közönség viharosan ünnepelte, ráadászt erőszakolt ki tőle és egy előkelő új ismeretséggel gazdagabban élvezte az utolsó szám: a Pastorale kifogástalanul interpretált mélysegeit. A zenekart a beteg Kerner István helyett Szikla Adolf dirigálta sok igyekezettel és elég szép eredménnyel igyekezőven pótolni azt a szokatlau hiányt, amelyet Kerner avatott vezénylőének elmaradása okozott. Igen disztigvált közönség volt jelen, a filharmonikusok szokott, hűséges hallgatósága, amely a kisebb súlyú ujdonságokat is udvarias előzékenységgel, bár nem azzal a lobogó hódolattal fogadta, mint Manén Ivan ünnepi bemutatkozóját.

k. m.

(*) **Az Operaházban** holnap, csütörtökön „Bánk Bán” kerül színpadra, melyben Sándor Erzi — Melinda, Fedor Aranka — Gertrud, Környey —

Bánk, Takáts — Tiborcz, Szemere — Endre, dr. Dálnoki — Biberach, Rózsa — Petur, dr. Székely-hidy — Ottó, Kertész Odön — sólyommester, Kárpát — udvarmester játszzsák a főszerepeket. Az I. felvonás táncgyegyvelegében Sebesi és Brada tánczolják a kettőst. Vezényel Szikla Adolf karmester, rendező Alszeghy Kálmán főrendező. (Évi bérlet 17. szám., kezdete 7 órakor.) — Pénteken a „Pierette fátyolá”-t, a „Parasztbecsület”-et és „Táncgyegyveleg”-et adják, Szoyer, Vasquezne, Hajduné, N. Valent, Nirschy, Guerra, Kornai, Hegedüs, Smeraldi, Lunardi, Várady S. és Brada felléptével. (Évi bérlet 18. szám.)

(*) **A „Rózsagavallér” főpróbája.** Drézdából jelentik: Az udvari színházban tegnap este tartották meg Strauss Richárdnak, a „Salome” és az „Elektra” komponistájának a „Rózsagavallér” című új művéből az előadási főpróbát, amelyen csak meghívott közönség volt jelen. A drézdai előadás, mint Strauss Richárd maga kijelentette, az ő legmesszebb menő várakozását is sokszorosan felülmultha. Az első és harmadik felvonásban a közönség zajosan tapsolt, ami egyébként főpróbákor nem szokásos. Az első felvonás nagyhatású, a második és harmadik némileg lármás. Az előadás, daczára Perron kamarafőnökes rekedtségének, rekedtségének, mintaszerű, Siems a női főszerepben elsőrangú. Osten (a czimszerepben) és Nast asszony minden elismerésre méltók. A zenekar Schuch vezetése alatt gyönyörűen dolgozott. A kisebb szerepek is elsőrendű erők kezében vannak. A „Rózsagavallér”-nak a főpróbán viharos sikere volt. A közönség, amelynek sorában az összes német zenekritikusok, számos francia, továbbá Humperdinck, a „Jancsi és Juliska” s a „Királyi gyermekek” komponistája is ott volt, nagyon kedvező hangulatban távozott a főpróbáról, amely két hosszabb szünetet beleszámítva, ötödfél óra hosszat tartott. A „Guntram” és „Feuersnot” című dalművekkel együtt a „Rózsagavallér” immár ötödik színpadi műve Strauss Richárdnak. A Rózsagavallér bemutató előadására számos külföldi színházigazgató érkezett, köztük Mészáros Imre is, a budapesti Opera igazgatója. Az érdeklődés a premiére iránt oly nagyarányú, hogy a jegyek már jóelőre az utolsó szálig elkeltek és olyanok, akik máskor páholyokban és az első sorokban szoktak ülni, most kénytelenek lesznek másod- vagy harmademeleti helyekkel beérni, ha ugyan egyáltalában sikerül jegyhez jutniok.

(*) **A Képzőművészeti Társulat jubileuma.** Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat márczius 26-án üli meg fennállásának ötvenedik évfordulóját és ebből az alkalomból nagyszabású ünnepélyes közgyűlés lesz a városligeti Műcsarnokban, amelyen résztvesz József királyi hercege, a társulat védője, a kormány és a községlet, valamint a társadalom minden előkelősége. A közgyűlésen gróf Andrássy Gyula elnököl és mond beszámoló beszédet a társulat félszázados működéséről. Az ünnepélyes közgyűlés másik szónoka Körösfői Kriesch Aladár festőművész lesz, aki a magyar festőművészet közelben elhunyt nagynevű mestereiről, Székely Bertalanról tart emlékbeszédet. Az ünnepélyes közgyűlésen és a Műcsarnokban rendező jubiláris kiállításokon kívül, hogy maradó emléke is legyen a jubileumi esztendőnek, a társulat emléklapoktet vetet. A társulat félszázados multjának a történetét a Műcsarnok volt titkára, dr. Szemcsányi Miklós miniszteri tanácsos, a közoktatásügyi minisztérium művészeti igazostályának volt főnöke írja és azt a tagok a „Művészet” folyóirat márczius havi számaként teljesen díjmentesen kaphatják meg.

(*) **Művész-est Kisvárdán.** Szombaton nagy művelzetben volt része a kisvárdai közönségnek. A helybeli kereskedőifjak egyesülete fényesen sikerült hangversenyt rendezett könyvtárának gyarapítására. Olyan művészi erők tették rendkívül élvezetessé ezt az estet, akiknek közreműködése a fővárosban is elsőrendűvé avat minden művészeti eseményt. M. Szoyer Ilonka, a m. kir. Operaház hájos szubrette-je gyönyörű hangját és nagy ének-művészetét ragyogtatta, Benkő Henrik nyugalmazott karmester diszkrét zongorakiséttel. Göthné-Kertész Ella és férje Göth Sándor, a Magyar Színház kitünő tagjai, külön-külön és együtt is, rejtőrejük gazdag tárházából választották ki a leghatásosabb számokat. Mindannyiuk méltó zajos és meleg tetzésnyilvánításokat váltottak ki az előkelő közönségtől, amely színtől megöltötte a nagytermet. Ezúttal este zugott a taps, s a fővá-

rosi művészeket a hangverseny után is lelkesen ünnepelték a kisvárdaiak.

(*) **Kamarajátékok.** A Kamarajáték Társaság színpadán szombaton este kerül színre K. Szederkényi Anna, a kiváló író nő „A kőfalon túl” című, már könyvalakban megjelent, de a színpad számára átdolgozott háromfelvonásos színműve. A szerző a darabban egy vidéki város zárdaéletét mutatja be megkapóan ügyes színpadi eszközökkel. Külön érdekessége Szederkényi darabjának, hogy egyetlen férfiszerep kivételével csupa női szerepek vannak a darabban, amelyeket Feld Irénnel az élükön, Lányi Ilka, Dobos Margit, Simonyi Mária, Saláth Etel, Török Emmy, Barlas Krisztina, Hattay Adrienne, Ráday Ilonka, Mátray Margit, Kálmán Rózi, Mátyás Vilma, Menczer Etel és Györi Ilona játszanak. A darab egyetlen férfi szerepét Gellért Lajos kreálja.

(*) **Monstre-művészet.** A Dunántúli Közművelődési Egyesület január 29-én tartja meg a Vigadóban nagy monstre művészestélyét, mely a főváros színházaival legnépszerűbb vezetőművészeit versenyre szólítja. A fölette vonzó és minden számban egyaránt értékes és szórakoztató műsor a következők:

1. *Eckel F.*: Hunyady-nyitány; három czimbalomra alkalmazta: *Allaga Géza*; előadják: *Sey Dezső, Jates Gizi és Jates Dezső.* — 2. *Weiner István*: a) Szép a maga szeme... b) Barna babámba; c) A Hangliba; énekl: *Baumann Károly*, a Fővárosi Orfeum tagja. — 3. a) Somló Sári: „Leányország”; b) Heine költemény; szavalja *Császár Maris.* — 4. a) Kurucz János: Románéz; b) dr. Rényi Aladár: A hársak alatt; c) Bohm: A kakadu; d) Szép Helénából; Ima a Vénuszhoz; énekl: *Pálmay Ilka.* — 5. a) Jakobi Viktor: „Oh holdugár”; b) Mérei Adólf — Ch. Crelinger: „Oh szív, dőre szív”; énekl: *Harmat Ilona.* — 6. a) Petőfi Sándor egy költeményének paródiái; b) Ady-versutántatok; c) A szerelem művészete (tréfás monológ); d) Tréfás költemények; előadja *Gyöze Lajos.* — 7. Ady-dalok — (Reinitz Béla megzenésítésében); énekl: *Szilágyi Arabella* operacékeső. — 8. a) Operette-áriák; b) Magyar népdalok; énekl: *Komlóssy Emma.* — 9. Ady-paródiák; b) Koplék; előadja *Sarkady Aladár.* — 10. a) Leonavallo: Madár dal (opera-aria a Bajszókból); b) Dell'Acqua E.: Vilanello (múdal); énekl: *Ternovszky Margit* operacékeső. — 11. „Hució (keringő Arditól); énekl: *P. Sándor Erzs.* — 12. (Keringő Arditól); énekl: *B. Sándor Erzs.* — 13. a) Aktuális tréfák; b) Villamos keesi; c) A nyaralás; d) A konflis; e) Borzalom; f) A tanár ur; előadja *Sajó Géza.* — 14. a) Dalok: Várady Istvántól; b) Loewe: „Anyuska kerek”; énekl: *Várady Margit.* — 15. Francia chanssonok; énekl: *Köny Klára.* — A zongakíséretet *Stephanides Károly*, a Vigaszínház karnagya szolgáltatja. — Az általános érdeklődésre való tekintettel, a külön jegyárú helyen (a régi Nemzeti Színház előtti pavillonban) nemcsak nappal, de egész éjjel is válthatók 1, 2, 4, 6 és 10 koronáért jegyek, amikről a Dunántúli Közművelődési Egyesület (Budapest, Dohány-utca 59. I/7.) telefonrendelésre (szám 82-82) hához is szállítja a jegyeket, melyek elővételi díj nélkül valamennyi jegyirodában is válthatók.

(*) **Növendék-előadás.** Az országos magy. kir. színművészeti akadémia e hó 28-án, szombaton saját színpadán (Uránia) növendékeivel vizsgálati előadást tart. Ez alkalommal színre kerül részben új szereposztással „Közönyt közönnnyel”. Moreto háromfelvonásos vígjátéka. A főbb szerepeket Bányai Kátieza, Hajdu Emma, Ligeti Klára, Lóránt Vilmos, Pető Pál, Tarján József, Ungvári Kálmán, Szászhalmy József játsszák.

(*) **Művészeti előadás.** „A Ház” művészeti folyóirat által rendezett előadások elsőjét f. hó 29-én d. u. 5 órakor, a Sándor-utcai régi ország-ház nagytermében dr. Lázár Béla: „A legújabb francia művészeti áramlatok” címmel fogja megtartani, mely alkalommal ismertetni fogja legutóbbi párisi tartózkodása alatt a francia művészek legkiválóbbjaival folytatott személyes beszélgetéseit is. Az előadás illusztrálására bemutatások és vetített képek fognak szolgálni. A nagyérdemű előadást „A Ház” előfizetői ingyen látogathatják, míg a nem előfizetők 1 koronás jegyet a Lampel könyvkereskedésben (Andrássy-ut), a Grill-féle könyvkereskedésben (Dorotya-u. 4.) és a helyszínen válthatják meg.

(*) **A Nemzeti Szalon sorsjátéka.** A Nemzeti Szalon két éves műtárgy-sorsjátéka március 1-én lesz. Az újonnan belépő tagok, akik a félevesi tagdíjat befizetik, egy számmal vesznek részt a sorsjátékban. A tagdíj 20 korona.

(*) **Hangversenyek.** Szántó Jani hegedűművész és Lincz Jenő zongoraművész folyó hó 26-án este fél 8 órakor tartják hangversenyüket a Royal-teremben a következő műsorral: Mozart: Hegedűverseny g-dur (Szántó Jani); Schumann: Kinderœnen; Mendelssohn: Capriccio; Lincz Jenő; Stojanovics Péter: Hegedűverseny d-moll; (Szántó Jani); Paganini Liszt: La Campanella; (Lincz Jenő); Chopin-Sarasate: Nocturne d-dur; Auer: Magyar Rapsódia; (Szántó Jani.) Jegyek a Harmóniában.

A *Wiener Konzertverein* zenekarának január 27-iki és 28-iki hangversenyére a jegyek túlnyomó része már elkelt. A két hangverseny műsora a következő: I. est Beethoven VIII. szimfónia Strauss: Tod und Verklärung; Dvorak: szimfónia e-moll Aus der neuen Welt. II. est Weber Euryant-nyitány, Brahms IV.

szimfónia, Schubert befejezetlenül maradt h-moll szimfóniája, Wagner, Lohengrin és Mesterdalnokok előjátéka. Jegyek a Harmonia R. T. nál 3—12 koronáért. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy a Konzertverein hangversenyei pontban fél 8 órakor kezdődnek, amikor is a Vigadó termei lezártnak s így a későn jövők az első számot nem élvezhetik.

Az *Akadémiai Zenekar* január 16-áról elhalasztott hangversenyét február 6-án tartja meg. A műsor csupa újdonságból áll, nagyrészt oly zeneköltőktől, kik Budapesten ismeretlenek. Bemutatják Debussy A tékozló fiú című kantatáját M. Medek Anna, dr. Székelyhidyi Ferenc és Szentere Árpád operaházi művészek közreműködésével. Előadásra kerül még Fauré Gabriélnak Pelleas Melisande című bájos zenekari suite-je, Widor Charles nagyszerű Szimfónia sacra-ja és D'Indy Vincent Fervaal című zenedrámájának előjátéka. Ezenkívül még M. Medek Anna Augusta Holmesnek, a híres francia dalköltőnek egy dalát énekl. A hangverseny főpróbája február 5-én, vasárnap délután lesz.

A *pesti magyár ev. egyház II-ik orgona-hangversenyét* e hó 26-án, csütörtökön d. u. 6 órakor rendezi a Deák-téri templomban. A hangversenyet Altdörfer Viktor orgonaművész tartja a következő műsorral: 1. Bach: Praeludium és fuga g-durban. 2. Hans Faehrmann: Vorspiel und Doppelfuge über „Bach.” 3. Josef Renner jun. a) Zweite Sonate (e-moll); b) Molto moderato Adagio. Passacaglia. E számokat Altdörfer Viktor orgonaművész adja elő. 4. a) F. Paolo Tosti: Ridonami la Calma; b) Schubert: Allmecht. Énekl: Biró Malvin énekművész, orgonán kísér: Wéhner Géza, 5. a) Purcell: Air (XVII. sz.); b) Giordani: „Caro miaben”. (XVII. sz.) Gordonkán előadja: Zsomboki Miklós, orgonán kísér: Zsimmann Rezső. Jegyek 5, 3, 1 koronás árban az ev. lelkési hivatalokban, Rózsavölgyi és társa zeneműkereskedésben.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **Az őseMBER csontjai.** A Magyarhoni Földtani Társulat ma, szerdán délután dr. Schafarik Ferenc kir. bányatanácsos és műgyeméti tanár elnöklésével szakülést tartott. Az első előadó *Dicentz*, Dezső m. kir. szőlészeti és borászati felügyelő volt, aki a filoxeramentes talajokról értekezett. A második előadást dr. Hillebrand Jenő geológus tartotta a Bükkhegység Balla-barlangjában talált őseMBER csontjairól. A Balla-barlang Répáshuta falu határában, a Balla-bérc meredek falából nyílik, a völgy fölött ötvenhárom méter magasságban, mészkősziklák között. A barlangot sötétbarna agyag tölti ki, amely alatt laza, sárgászínű turfás réteg következik, amely réteg még az alluviumhoz tartozik. Melyekben sárgászínű törmelék réteg települ, amelyben 1909. nyarán Hillebrand geológus gyermekcsontvázra bukkan és pedig tömegesen előforduló rágesálós állatok csontjaival együtt. Ugyancsak a rágesálós állatok között nemrég Kadics geológus a puszkaporosi oduban is megtalálta és pedig kétségtelenül diluviális koru babérlevélalakú kőszerszámokkal együtt. A múlt hónapban dr. Lóczy Lajos, a Földtani Intézet igazgatója, kiküldötte dr. Kadics Ottokár, dr. Kormos Tivadar és Hillebrand Jenő geológusokat, hogy döntsék el a szóbanforgó rétegek korát. A tudós kutatók együttesen is megállapították, hogy a Balla-barlang szóbanforgó rétegei határozottan diluviális koruak. A bemutatott csontváz körülbelül egy éves gyermeknek a maradványa, amelynek típusa a mai homo sapiens alakkörébe tartozik; rajta semmiféle ősbib vagy majomvonás fel nem fedezhető. Nagyon érdekes, hogy ilyen fiatal egyének a csontjai kibírták a kövesedési folyamatot, amelynek idején, ha a lelet valóban diluviális, *legalább ötven ezer esztendőre kell bocsátanunk.* Dr. Hillebrand előadását élénk vita követte, amelynek végén Lóczy Lajos egyetemi tanár, a Földtani Intézet igazgatója, kijelentette, hogy a kérdés végleges tisztázása végett az egész Balla-barlangot rendszeresen fel fogja ásatni. A harmadik előadó dr. Lón Márton egyetemi tanárségéd volt, aki a kraszószerényi Vaskő bányáiból néhány ritka ásványt mutatott bt. A szakülés végén a választmány ülésezett.

* **Közművelődés a Dunántul.** A Dunántúli Közművelődési Egyesület ma délután tartotta *Pallavicini Ede* örgróf elnöklésével évnegyedes tanácsülését. A napirend előtt határos beszédben emlékezett meg *Pallavicini Ede* örgróf elnök arról a súlyos veszteségről, amely Széll Kálmánt és vele az egész magyar társadalmat feleségének, Vörösmarty Ilonának elhalálzásával érte, majd élénk tetszés között üdvözölte az elnök Lőrinczy Györgyöt. Komárom vármegye kiváló poéta-tanfelfelügyelőjét abból, az alkalomból, hogy a király három évtizedes sikeres kulturális munkássága évfordu-

lóján kitüntetésben részesítette. Örömmel vette tudomásul az igazgató-tanács, hogy Petárda községhen a közoktatásügyi miniszter az ő előterjesztésükre hajlandó ovodát létesíteni. A csáktornyai polgári leányiskolával kapcsolatos internátus alapítványi helyeit a választmány Lukács Mariska (Semelje), Moravec Mariska (Varasd) és Szivák Mariska (Jankovci) részére adományozta. Dr. Fodor Oszkár főtitkár ismertette ezután az egyesület könyvtárainak ügyét, majd *Rákosi Jenő* társelnök indítványára határozatba ment, hogy a múzeumok tanácsához átír az egyesület könyvtárainak gazdasági művekkel való kiegészítése iránt. Dr. *Baránszky Gyula* főpénztáros jelentést tett arról, hogy a lefolyt esztendő az erőgyűjtés szempontjából öröndetes eredménnyel járt. A társadalom mind szélesebb körben kezd érdeklődni a Dunántúli Közművelődési Egyesület munkássága iránt, amely a Dunántul 11 vármegyéjének területén egyre intenzívebben gyakorolja áldásos működését. Az 1911. évi költségvetés szerint 50.596 korona 80 fillért fordít az egyesület kultúrezidokra. Az ős *Pallavicini Ede* és *Rákosi Jenő* elnökök életével ért véget.

* **A Magyar Néprajzi Társaság** ma délután Szalay Imre elnöklésével felolvasó ülést tartott, elsősorban báró *Nyáry Albert* „A palócok őrdéséről” értekezett. Utána dr. *Bán Aladár* a Kalevipoeg ke letkezéséről olvasott fel. Ismertette a hősköltemény létrejöttének történetét és egybeállították. Kreutzwaldnak érdemét és eljárását. Mindkét előadást nagy tetszéssel fogadták. Ezután a társaság választmányja tartott zárt ülést, amelyen dr. *Sebestyén Gyula* főtitkár terjesztette elő a folyó ügyeket. A társulat évi közgyűlése március 29-én szerdán lesz.

* **A Budapesti Kir. Orvosegyesület** e hó 28-án szombaton este hat órakor tudományos ülést tart, amelyen *Kelen Béla* előadást tart: A Röntgen-therapia a nőgyógyászatban czimen és Okaliesányi-Kuthy Dezső, Pándy Kálmán, Kleits János érdekes eseteket mutatnak be. — Az orvosegyesület sebészeti szakosztálya e hó 26-án, csütörtökön évzáró és tisztújító ülést tart. Az egyesület orv. és gégegyógyászati szakosztálya e hó 31-én, kedden, délután hat órakor tartja az orvosegyesületben az első ülést.

* **Thallóczy Lajos felolvasása.** A Magyar Történelmi Társulat február 16-án, csütörtökön délután öt órakor a Magyar Tudományos Akadémia első emeleti üléstermében ünnepes ülést szentel *Pauler Gyula* egykori nagyerdemű alelnök emlékezetének s ez ülésen *Thallóczy Lajos* közös pénzügyminiszteri osztályfőnök és a történelmi-írás terén *Pauler* egyik legkiválóbb tanítványa emlékszedőben fogja méltatni a nagy magyar történetíró irodalmi sikereiben gazdag pályáját. Az ünnepes ülést, amelyen vendégeket szivesen látnak, hat órakor választmányi ülés követi és ezen az évi költségvetést állapítják meg és folyó ügyeket intéznek el.

* **Petőfi-matiné a Lipótvárosi Kaszinóban.** A Petőfi-Társaság január 29-én, vasárnap délután 5 órakor matiné rendez, amelynek műsora a következő: 1. *Hercege* Ferenc elnök megnyitóbeszéde. 2. *Pekár Gyula* felolvasása Petőfiről. 3. *Fedák Sári*, a Király-Színház tagja, Petőfi-dalokat énekl ezigányzene kísérettel. 4. Rajnainé *Gombaszögi Frida*, a Magyar Színház tagja, költeményeket szaval Petőfiről.

* **Shakespeare-matiné.** A Kisfaludy-Társaság Shakespeare-bizottsága az idén is rendez Shakespeare-matinékat a Nemzeti Múzeum dísztermében. Az első matiné e hó 29-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor lesz a következő műsorral: 1. *Alexander Bernát*: Shakespeare gonoszai. 2. *Ivánfi Jenő*: Szavalt János királyból. 3. *Várdai Béla*: Falstaff és első magyar ábrázolója: Szentpétery Zsigmond. — A második matiné február 12-én lesz és műsora a következő: dr. *Hevesi Sándor*: Shakespeare és a középkori színpad. 2. *Csillag Teréz*: Szavalt a Sok hűhő semmiért-ből. 3. dr. *Szemere Samu*: Giordano Bruno és Shakespeare. Jegyek ugy a 29-iki, mint a későbbi matinékre már most kaphatók *Kilián Frigyes* könyvkereskedésében (IV. Váci-utca 32.) és a matiné napján a Nemzeti Múzeum portásánál.

ÉKSZEREK

EZÜSTNEMŰEK, ÓRAK

Egyházi szerek, angol, francia, chinézüst dísz tárgyak, gyáral áron beszerezhetők.

Legújabb angol rendszerű fzetald módoszatok mellett.

SÁRGA JÁNOS cs. és kir. udv. száll

Ékszergyáros KOLOZSVÁR.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Mulatságok.

✕ A Szeréna Kath. Nőképző Egyesület a Szent István-Társulat dísztermében tegnap délután művészestét rendezett, mely minden tekintetben elsőrendű volt. A műsor első száma szentgyörgyi dr. Jordán Károly apát zongorajátéka volt, ki Chopin és Weber műveiből játszott művészi érzéssel. Utána D. Ligeti Juliska szavalt el három költeményt bájos közvetlenséggel. Majd Bernhard Lajos kamaranékes énekelt egy operáriát briliáns művészettel. Szondy Bella Schuman-dalokat énekelt kitűnően iskolázott csengő hangon. Ezután dr. Giesswein Sándor orsz. képviselő, az egyesület kormányzó-elnöke Skandinávia népeletről és természeti viszonyairól tartott érdekes előadást vetített képek bemutatása mellett. Utána Ungváry Eszter énekművész Sámson és Delila nagy áriáját adta elő. Bernhard Lajos művészi éneke fejezte be a fényesen sikerült művészestét. A művészi programot teázás követte, mely mellett az előkelő társaság késő estig együtt maradt.

✕ József főhercegek a Gyermek-Karnevalon. A február hó 3-án délután négy órától hét óráig a fővárosi Vigadó összes termeiben megtartandó gyermek-karneval híre eljutott József főherceg udvarába, most már a főherceg gyermekei is látni óhajtják ezt a rendkívülien érdekesnek ígérkező bájos és vidám ünnepélyt. Ennek folytán József főherceg és Augustia főhercegné asszony gyermekeikkel, Zsófia főhercegné asszonnyal, Ferenc és László főhercegekkel megjelenni szándékoznak a gyermek-karnevalon. A főhercegi vendégek látogatása fokozott buzgóságra serkenti az Általános Közföldművelési Egyesület elnökségét, hogy minél vonzóbb és leleményesebb programmal pártját ritkító mulatsággá avassa a gyermek-karnevalt.

✕ A Galilei Kör teastélye. A Galilei Kör teastélye iránt a közönség körében nagy az érdeklődés. A teát megelőző kabareten T. Halmi Margit asszony, a Magyar-Színház művésznője, Papp János a Modern-kabaret tagja, a Nyugat írói közül Tóth Árpád (versek) és Karinthy Frigyes vesznek részt. Az estélyre, mely január 31-én lesz a Royalban, jegyek 3 koronáért a Galilei kör titkári hivatalában (VI., Anker-köz 2.) és a Bárd Ferenc és testvére Zíper és König Lya jegyirodáiban, továbbá Kontiné Andrásy-uti nagytrafikjában kaphatók.

✕ Növendék-Bál. Az Országos Magyar Növendék-Egyesület idei bálját — a zongorahangolói tanfolyama javára — február 11-én, szombaton este a Lloyd dísztermében rendezi. A táncot megelőzi a „Nyugat” által rendezett felolvasó estély, amelyen Medgyaszay Vilma, Lesznai Anna, Heltai Jenő és dr. Latzkó Dezső működnek közre. A felolvasás fél 8 órakor, a tánc 10 órakor kezdődik. Az estélyre jegyeket az egyesület titkársága (V., Mária Valéria-utca 10. szám, I. emelet) vagy Kerecsy György titkár (VII., Garay-utca 29. szám) küld mindazoknak, kik az estélyen megjelenni s az egyesületet közvetlen hasznos, jótékony célja érdekében támogatni kívánják. Az egyesület ugyanezen alkalommal közzé teszi, hogy a február hónapban megnyíló női zongorahangolói tanfolyamra a felvételi vizsgálat január 29-én fog megtörténni. A tanfolyamon zenei hallással bíró nők képezhetnek ki a nőkre nézve teljesen új kenyérkereseti pályára.

Báli naptár.

26.	„Klárka” asztaltársaság kabareje a táncestélye (Alföldi-u. 13.)
27.	Genfi pinzeregylet bálja a Royalban.
28.	Katholikus bál a Royalban.
	D. G. H. T. bálja a budai Vigadóban.
	Hangverseny és tánc a tiszti kaszinóban.
	Veres Kereszt Egylet mulatsága Békés-Csabán.
	Athenaeum részvénytársaság tisztviselőinek táncestélye az Erzsébetvárosi Kaszinóban.
Február	1. Kereskedelmi bál a Vigadóban.
	Bölesbude-bál a Royalban.
	Zuglói kápolna-egyesület mulatsága (Angol-utca 25.).
	2. Gyermek-karneval a Vigadóban.
	4. Építész-bál a Vigadóban.
	Munkásbiztosító-bál a Royalban.
	Jelmeztély a tiszti kaszinóban.
	Magyar Vaskereskedelmi Alkalmazottak bálja a Lloyd-termében.
	IX. ker. felső keresk. iskola volt iskolatársainak szövetsége mulatsága a Sas-körben.
	Építész-bál a Vigadóban.
	5. Gazdasszonyok alarcos bálja a Vigadóban.
	Tüster, vegyes- és kiskereskedők orsz. egyesület mulatsága a Royalban.
11.	Izabella-bál a m. kir. Operaházban.
	A Nyugat művészestélye a Lloyd termében.

FŐVÁROS.

A főváros közgyűlése.

— Eltörülték a kerékpáradót. — Nem lesz automobil-adó. — A főváros forgalmáért. — Budapest, január 25.

Népes, élénk közgyűlése volt ma a fővárosnak. *Bárczy* polgármester ma jelentette be a népszámlálás eredményét, amelyről külön megemlékezünk. A napirenden több érdekes tárgy volt, melyek heves vitára készítették a városatyákat, az ülés éppen azért nagyon elnyúlt és este kilenc óra lett, amire befejezhették.

A mai gyűlés lefolyásáról a következő részletes tudósítást adjuk:

Az ülés megnyitása után, *Fülepp* Kálmán, elnöklő főpolgármester közölte, hogy *Lánczy* László bátyjának, néhai *Lánczy* Gyula egyetemi tanárnak elhalálása alkalmából ötezer koronát, továbbá báró *Ohrenstein* Henrik ötszáz koronát és néhai *Herzfelder* Lajos végrendeletének megfelelően dr. *Faragó* Samu ügyvéd 1500 koronát adományozott a főváros szegényeinek, míg *Rothberger* Jakab ez ez koronát juttatott a VII. kerületi Napközi Otthonnak.

Gelléri Mór és *Kriszhaber* Leó a városi cipőműhely ügyében interpellációt jelentettek be.

Kerékpár- és automobil-adó.

A napirend első pontja a tanácsnak a kerékpáradó eltörlesztésére vonatkozó előterjesztése volt. A közgyűlés — adóügyről lévén szó — névszerinti szavazással 138 szóval elhatározta, hogy a kerékpáradót eltörli. Ellene senki sem szavazott.

Az automobiladó behozatala ügyében, amelyet annak idején *Benedek* Dezső hozott szóba indítvány alakjában, a tanács az adó behozatala ellen nyilatkozott és azt javasolta a közgyűlésnek, hogy az indítvány fölött térjen napirendre.

Dr. *Feleki* Béla az automobiladó behozatala mellett foglal állást, mert az olyan adó volna, mely a legtehetősebb lakosságot sújtaná. Indítványozta, hogy a tanács hatvan napon belül tegyen előterjesztést a személyszállító autók megadóztatása dolgában.

Sigray Pál a tanács előterjesztését pártolja.

Biró Henrik a tanács előterjesztésével szemben az automobiladó behozatala mellett érvelt. Az adó behozatalának szerinte semmi köze az automobilipar fejlesztéséhez.

Dr. *Heteés* Antal a dr. *Feleki* indítványát pártolta.

Dr. *Gebhardt* Károly a tanács előterjesztése érdekében szólalt fel, mert az automobil nem luxuscikk, hanem számottevő és fontos közlekedési eszköz.

Dr. *Glücksthal* Samu szerint a személyszállításhoz szolgáló automobil nem minden körülmények között luxuscikk, sőt a legtöbb esetben fontos kenyérkereseti eszköz. Hozzájárul *Feleki* indítványához azzal a kiegészítéssel, hogy az adóbehozatal az automobilbérbevevőket és a teherszállító autóbérlőket ne sújtja.

Feleki zárszava után a közgyűlés a tanács előterjesztését 97 szóval 51 ellenében elfogadta, vagyis lemondott az automobiladó behozataláról. A bizottsági tagok zajos helyesléssel fogadták a határozatot.

A javadalmi díjjegyzék érvényét a közgyűlés meghosszabbította.

Forgalmi ügyek.

A közúti vaspályatársaság a Ferenc József-hídon és a Vármű-köruton egészen a Lónyay-utcaig felsővezetékkel akar létesíteni. A tanács az ügyet pártoló előterjesztéssel hozta a közgyűlés elé. Ennek a tárgynál dr. *Platthy* György azt indítványozta, hogy az áramkapcsolást a Lónyay-, illetve a Pipa-utczánál végezzék és hogy a Gellért-hegy tövében lévő közlekedő vágányt építsék meg. *Rényi* Dezső tanácsos válasza után a közgyűlés a tanács előterjesztését *Platthy* indítványával egyetemben elfogadta.

A közúti vaspályatársaság a Lipót-köruton végig felsővezetékkel akar alkalmazni. A tanács ezt pártolja. Dr. *Füredi* Mór élesen kikelt az előterjesztés ellen, amelyben a felső vezeték becsapódását látja. Dr. *Baránszky* Gyula, *Szekula* Gyula és *Devecz* Ferenc hozzászólása után a közgyűlés az előterjesztést a felhangzott óhajok figyelembevételével elfogadta. Azután dr. *Baránszky* Gyula és *Baránszky* Sándor hozzászólása után hozzájárult a közgyűlés a farkasréti vonal meghosszabbítási költségeinek engedélyezéséhez.

A Kossuth Lajos-utca tokolatánál létesített kerülővágányok ügyénél *Gálós* Kálmán felhívta a

tanács figyelmét arra a veszedelmes állapotra, amely a Kossuth Lajos-utca és a Rákóczi-ut között gyalogközlekedés szempontjából van. *Devecz* Ferenc középítési igazgató kijelentette, hogy a kerülő vágányok éppen a veszedelem csökkentésére fognak szolgálni.

A makadam-utak portalanításához szükséges ásványolajszállítással a főváros tanácsa egy céggel szerződést kötött. Ez ellen a szerződés ellen két másik vállalkozó, aki szintén el akarta nyerni a szállítást, felebbezést jelentett be. A tanács a közgyűlésnek azt a javaslatot tette, hogy a felebbezést utasítsa el. Dr. *Springer* Ferenc szerint az a vállalat, amely a szállítást megkapta, egy osztrák kartelnek a tagja és nem is ocsóbb, mint az elutasított ajánlattevők. Indítványozta, hogy a felebbezésnek a közgyűlés adjon helyet és utasítsa a tanácsot, hogy a felebbező két vállalkozóval kösse meg a szállításra vonatkozó szerződést. *Biró* Henrik azt javasolja, hogy a felebbezésnek adjanak helyet, de egyiküknek se adják oda a szállítást. Amennyiben első indítványát el nem fogadják, azt javasolja, hogy a szállítást adják oda egy évre annak a cégnek, amelynek a tanács adta és az egy év letelte után kátránytalan portalanítsák az utakat. *Kriszhaber* Leó a tanács javaslatát pártolja. Dr. *Springer* Ferenc zárszava után *Rényi* Dezső tanácsos veszi védelmébe a tanács javaslatát és kijelenti, hogy az elfogadott ajánlat három évre 45.000 koronával ocsóbb, mint az elutasított ajánlattevők ajánlata. Dr. *Bárczy* István polgármester szintén védelmére kel a tanács javaslatának és rámutat az olajozás nagy előnyére. Ha a felebbezők három évre ugyanazon árak mellett kötelezték volna magukat az olajnyag szállítására, mint az a cég, amelyet a szállítással megbíztak, lehetett volna arról beszélni, hogy ők kapják meg a szállítást. Kéri a felebbezés elutasítását. A közgyűlés többsége *Biró*nak indítványát fogadta el, amely szerint az ajánlatok egyikét sem teszi magáévá, hanem az ügyet visszaadja a tanácsnak.

Interpellációk.

Ezután az interpellációkra került a sor.

Dr. *Déri* Ferenc tanácsos válaszolt dr. *Füredi* Mórnak arra az interpellációjára, amelyet a hosszú női kalaptűk viselésének eltüntására vonatkozólag intézett a polgármesterhez és kijelentette, hogy már történtek ez irányban intézkedések. A választ úgy az interpelláló, mint a közgyűlés tudomásul vette. Ugyancsak dr. *Déri* Ferenc tanácsos válaszolt *Taubner* Vilmosnak az üzleti záróra ügyében tett interpellációjára és kijelentette, hogy a polgármester hajlandó a záróra egyöntetű megalapítása ügyében tárgyalásokat folytatni az érdekelt körökkel.

Ezután *Gelléri* Mór terjesztette elő a fővárosi cipőműhely ügyben bejelentett interpellációját. Kifogásolta, hogy a fővárosnál ugyiszólván minden téren kezd már a házi kezelés történetét. Az interpellációt tárgyalás és javaslatlétel céljából kiadták a tanácsnak.

Kriszhaber Leónak ugyanebben az ügyben tett interpellációját szintén kiadták a polgármesternek.

Vegyes ügyek.

A napirend további tárgyalásának során a közgyűlés megalakította a villamos világítási kérdés megoldásának előkészítésére kiküldött bizottságot és a gázgyárak termelő és szállító képességének fokozására 1.600.000 koronát szavazott meg. A tanszemélyzet és hozzátartozóinak nyugdíjszerű ellátásáról szóló szabályrendeletet a belügyminiszter bizonyos módosításokkal hagyta csak jóvá. A tanács most a belügyminiszteri leirat értelmében módosított szabályrendeletet terjesztett a közgyűlés elé, amelyet az jóváhagyott. Az óbudai izr. hitközségnek 8000 korona hitoktatási seréjyt szavaztak meg. Hozzájárult a közgyűlés a tanácsnak az árvaházak és a községi szeretetház tanítószemélyzete illetményeinek felemelése iránti előterjesztéséhez és ahhoz, hogy a Mayer Ferenc-fiarvaház tanítószemélyzetének létszámát szaporítsák. A Turinban ez évben rendezendő nemzetközi kiállításra való részvételre a főváros tanácsa 80.000 korona megszavazását kérte a közgyűléstől. Dr. *Neumann* Árpád az előterjesztés ellen szólalt fel. Dr. *Heltai* Ferenc rámutat a kiállítás jelentőségére és arra, hogy az állam is 220.000 korona támogatásban részesíti a kiállítást. A tanács javaslatának elfogadását javasolja. A közgyűlés többsége a tanács javaslatát el is fogadta.

A napirend többi pontjához vita nélkül járult hozzá a közgyűlés, amely este kilenc órakor ért véget.

(Vasútpótlási engedély. A Budapesti Villamos Városi Vasúttársaság Mester-utcai vonalát a Markuzovszky-utczán át meghosszabbítja. A kereskedelemügyi miniszter ma értesítette a fővárosi, hogy a vonal megépítéséhez az engedélyt megadta.)

(Az igazoló választmány megalakulása. Az igazoló-választmány dr. Kunz Jenő elnöklésével tegnap tartotta alakuló ülését. Az elnök üdvözölte a választmány tagjait, akiknek nevében *Hüvös József* mondott köszönetet. A választmány helyettes elnökének *Hüvös József*et választották meg. Azután tudomásul vették, hogy a közigazgatási bíróság megsemmisítette *Balás Imre* mandátumát s *Gebhardt Károly*t jelentette ki bizottsági tagnak. Egy fővárosi lakos összeférhetlenségi bejelentést tett *Hermann Ferenc* bizottsági tag ellen, hogy szerződéses viszonyban van a várossal. Mivel a bejelentett esetet egy másik följelentés kapcsán a választmány már megvizsgálta, a mostani följelentést egyszerűen elutasította.

(A hadmentességi díj. A IV. ker. elüljáróság felhívja mindazokat a védőköteleseket, kik a védőkötelezettség alól bármi okból az 1909—1910. években fölmentettek és a hadmentességi díj fizetésétől mentesítve nincsenek, hogy az 1911. évi hadmentességi díjak kivételése céljából megfelelő bejelentéseiket (vallomásaikat) pontosan megírva és aláírva a IV. kerületi adószámveteli osztálynál (Váci-utca 62. szám, Újváros-háza III. emelet 32. ajtószám), hol a szükséges uralpok ingyen szolgáltatnak ki, a délelőtti hivatalos órák alatt, legkésőbb 1911. évi február 28-ig saját érdekükben annál is inkább nyújtsák be, mert azok, kik a kérdéses bejelentést a kitűzött hatánapig benyújtani elmulasztják, a törvény 20. szakasza alapján a kiűzött hadmentességi díj 3—6-szoros összegének megfelelő pénzbírságban, behajthatatlanság esetében pedig elzárásban fognak elmarasztaltatni. A kérdéses bejelentésekben azok a díjkötelesek, kiknek hadmentességi díját a családfő fizeti, a családfő nevét és az 1910. évi adóját, azok pedig, kiknek hadmentességi díját a munkaadó fizeti, a munkaadó nevét és lakását is tartoznak feltüntetni. A pontosan megírt bejelentések benyújtása alkalmával tartoznak még a díjkötelesek a saját, esetleg a családfő adókönyvecskéjét, valamint a múlt 1910. évi díjkönyvecskéjét is felmutatni. Budapesten csak azok adhatják be vallomásaikat, akik állandóan itt tartózkodnak; a csak ideiglenesen Budapesten lakók a kívánt bejelentéseket közvetlenül illetékesi közszék hatóságához tartoznak beküldeni.

(Élelmiszerhamisítás. Tegnap közöltük, hogy az V. kerületi elüljáróság kiket ítélte el hamisított élelmiszer forgalomba hozásáért. Az elüljáróság a már tegnap közöltékén kívül még elítélte *Steiner Mór* német hamisított tej forgalomba hozásáért 40 koronára, *Herz Rezső* német, az Erzsébet-terti kioszk bérletjét lefoglaló tejnek teljes tejszántát való forgalomba hozásáért 10 koronára, *Gottlieb Sándor* hamisított tej forgalomba hozásáért 100 koronára. Az elítéltek megnyugodtak az ítéletben. *Melha Kálmán* tisztifőgyőző azonban közérdekből *Herz Rezső* és *Gottlieb Sándor* terhére fölbbezett.

(A Mentőegyesület ellenőrzése. A főváros évenként 26.000 korona segítséget ad a mentőegyesületnek, de kikötötte, hogy az egyesület kezelését és számadásait fölülvizsgálhassa. A tanács az egyesület megvizsgálására *Antal Gyula* tanácsos elnöklésével alakított bizottságot küldött ki, amelynek tagjai *Scimély Árpád* főszámvevő, *Gerenday Béla*, *Weisz Jakab* és *Hegedűs János*.

(Utezelnevezés. A közmunkák tanácsa ma tudatta a fővárossal, hogy az I. kerület Városmajor-utczától a Béla király-utig terjedő utca-szakaszt *Diósárok*nak és a Ménesi-utat a Hegyaljai-uttal összekötő névtelen utczát *Plósz Lajos-utczá*-nak nevezte el.

Most Férfi- és fiuruháiban

nem titok már

felöltözködni, téli kabátokban, valamint nagy választék szőrmearukban.

Heller Jakab

Budapest, VIII. Rákóczi-ut 13.

Külön mértékosztály.

KULCSÁR SÁNDOR

Bronzáru- és csillárgyár

világító testek légszesz-, aczetylen- és villamos világításra.

Budapest, VI., Dessoewfy-utca 9-11.

Olcso gyári árak. Telefon 25-44.

TANÜGY.

(Katonakodó iskolások. Orsováról írják: Az orsovai áll. polg. fiúiskola tanulói a folyó tanévben katonai kiképzetésben is részesülnek. Az iskola igazgatóságának kérelmére Hazai Samu honvédelmi miniszter megengedte, hogy a polg. iskola növendékei az előirt katonai gyakorlatokban, azonkívül a felső osztályu tanulók a céllovészben oktatást nyerjenek. A tanfolyam, illetőleg a kiképzetés vezetőjeül Vészics Gyula honvédszázados jelölték meg, aki már más városokban is vezetett hasonló kiképzetést. A növendékek hetenként kétszer a délutáni órákban nyerne oktatást az intézet tornacsarnokában és udvarában. Az intézet részéről Schlögel Henrik tornatanár van megbízva azzal, hogy az oktató százados támogatása és a kiképzés ideje alatt az ifjuságra a felügyeletet gyakorolja. A tanulók igen szorgalmasak, kiváló szeretettel járnak az oktatási órákra és máris igen szép sikerrel működnek a gyutaslovészben. Tekintettel arra, hogy Orsova városa az ország határán fekszik és polgári iskolája igen látogatott, a bevezetett iskolai reform nagyjelentőségű.

KÖZIGAZGATÁS.

(Papi lecke a közigazgatási bizottságnak. Bihar vármegye közigazgatási bizottságához érdekes iratot küldött a napokban a debreczeni református püspök megbízásából dr. Balthazár Dezső hajduböszörményi esperes. A püspök, mint az esperes feltesse hatósága, értesítette az esperest, hogy figyelmeztesse a Bihar megye területén lévő tanítókat, lelkészeket és presbitériumokat, hogy közigazgatási és fegyelmi tekintetben a jog az egyházmegegyé. Senki más az iskolák ügyébe be nem avatkozhatik az egyházhatóság mellőzésével. Sem a lelkészrel, sem a tanítóval, sem az iskolafentartóval nem léphet érintkezésbe közvetlenül és rendelkezőleg idegen hatóság. Teendőket sem lehet a tanítóknak el szabni, sőt az ilyenekre vonatkozó rendelkezéseket nem fogadják el azok. A református autonómia eme sarkalatos jogainak kifejezése után arra kéri a megyei közigazgatási bizottságot Balthazár esperes, hogy a surlódások és kellemetlenségek kiküldése végett vegyék figyelembe az átiratban foglaltakat.

(A fejlődő Szeged. Szegedről jelentik: Szeged város nagyarányu fejlődése ebben az esztendőben 10 millió korona beruházással fokozódik. A városi mérnökség most készítette el az idén létesítendő alkotások pályázati feltételeit. A városrendezésre 1.000.000 korona jut, ebből 800.000 korona a belváros további aszfaltozására esik. A külterületen 400.000 korona költséggel utat építenek. A fölépítmények közül az idén végrehajthatnak: a közkórház 4 millió, a fogadalmi templom 2 millió, zenepalota 400.000 korona, a vasutigazgatási palota 1.100.000 korona, a közös laktanya kibővítésére 400.000 korona, iskolák építésére 350.000 korona, katonai barakkok építésére 300.000 korona, a vágóhid kibővítésére 140.000 korona, a huszárlaktanya kibővítésére 34.000 korona, a röskei templomépítés céljaira 60.000 korona esik. 1912-ben szintén nagyarányu építkezések lesznek. Hasonló keretekben folytatják a városrendezést, ezenfelül sorra kerül a második városháza építése 2 millió korona, a szépművészeti palota 500.000 korona, a vásárcsarnok 1.500.000 korona költséggel. Ugyancsak 1912-ben kezdik meg az új osztona építését 4 millió korona költséggel. Gróf Zichy Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter a szegedi 2 millió korona költséggel felépítendő fogadalmi templom fölöttár költségeier 60.000 koronát engedélyezett.

EGYESÜLETEK.

(Lasker Emánuel felolvasása. Dr. Lasker Emánuel a világhírű sakkmeister ma este *A sakkjáték és a hadtudomány* czimvel felolvasást, illetőleg szabad előadást tartott a Lipótvárosi Kaszinóban. Előadása során történeti visszapillantást vetett az emberiség legnagyobb hadvezéreinek hadtetteire, majd párhuzamot vont köztük és a világ legnagyobb sakkjátékosának taktikai és műveleti közt. A nagyszámu hallgatóság, melyben *Bláthy Ottó Titus* udvari tanácsos és dr. *Jakobi Sámuel* vezetése alatt a budapesti sakkvilág számos kitűnősége volt jelen, melog ünneplésben részesítette a mestert. Előadás után lakoma volt Lasker tisztelőire, melynek végeztével a nagy sakkosó egész sorát mutatta be a sakktablán a legérdekesebb és legizgatóttabb végjátzmáknak.

(Anyák iskolája. Az Országos Közegzségi Egyesület hölgyosztálya ma nyitotta meg az Anyák Iskolája negyedik évfolyamát. Mint az előző években, most is zsufolásig megtelt a régi műegyetem kerti pavillonjának nagy előadási terme tanulni vágyó fiatal asszonyokkal. Vay Ib-rányi Alice, a magyar vörös kereszt egyesületi ápolónő: főnökösszonya a betegápolásról tartott igen szép előadást. A magas színvonalon tartott előadást a hölgyek zajosan megtapsolták. A legközelebbi előadást február hó 1-én, szerdán, dr. *Dürner Gusztáv* egyetemi magántanár tartja a nők vézéseiről.

(A Vonatkísérők Országos Otthona. Ma tartotta a magyar vasutasok legifjabb, de legnagyobb egyesülete, a Vonatkísérők Országos Otthona ez évi rendes közgyűlését az egyesület Thököly-ut helyiségeiben. A közgyűlésen, amely délelőtt 9 órakor vette kezdetét, *Birki Mihály* elnökölt. A felmentvény megadása és a folyó évi költségvetés megállapítása után elhatározta a közgyűlés, hogy az egyesület részére Budapesten szakkházat, Balatonkenesén fürdő- és üdültelepet épít.

(A Bethlen Gábor Kör irodalmi bizottsága folyó hó 27-én, pénteken este fél 6 órakor a Kör helyiségében (VIII., Szentkirályi-utca 22. I. emelet 23.) vitaestélyt tart a csodákról a körös-bányai esettel kapcsolatban. A vitát *Benkó Gyula* tanárjelölt vezeti.

TÖRVÉNYSZÉK.

(Visszavont petíció. Az általános képviselő-választáson a csikszentmártoni választókerületben dr. *Nagy György*, a kerület volt Justh-párti képviselőjével szemben Inoze Domokos csikszentgyörgyi katolikus plébános, pártönkivüli jelöltet választották 102 szótöbbséggel a kerület képviselőjévé. A kisebbségben maradt párt petíciót nyújtott be a Kuriához, de a petíciót a mai napon visszavonták. A Kuria I. választási tanácsa *Sebestyén Mihály* elnöklésével ma tartott ülésén a visszavonó kérvényt tudomásul vette és a petíció ügyében a tárgyalást megszüntette.

(Egy államtitkár sajtópöre. Párisból jelentik: Lefévre pénzügyminisztériumi államtitkár, akit hírlapi cikk miatt rágalalmazásért bepörltek, február 4-én, mint vádlott meg fog jelenni az aixi esküdtbírótság előtt. Hogy a törvényszék elfogulatlansága minden kétségen felül biztosítva legyen, az államtitkár a tárgyalás előtt lemond hivataláról.

(A hitvesgyilkossággal vádolt milliomosnő. A Schenk-pör Wheelingben közeledik befejezéséhez. A végtárgyalás iránt olyan nagy az érdeklődés, hogy a vasutársaság különvonatokat járát. Tömerdek asszony érkezik Wheelingbe, de sehogyszem tud a tárgyalásra bejutni, mert az elnök a női tanukon kívül hölgyeket nem enged a tárgyalóterembe. A vádolt *Schenk* né a hírlapíróknak az ítélethirdetés küszöbén azt mondta, hogy meg van győződve biztos felmentéséről, akkor azután, ha kiszabadult, az esküdteteket, a bíróságot, az ügyészt és a védőket lakomára fogja meghívni, amelyen férje is jelen lesz és tanúságot fog tenni róla, hogy még álmában sem gyanúsította őt.

(A keszthelyi közjegyző-helyettes. Az oly tragikus véget ért *Lénárt Ernő* keszthelyi kir. közjegyző helyetteséül a pécsi kir. közjegyzői kamara dr. *Takács Jenő* tapolczai közjegyzőhelyettest rendelte ki.

Reggelizés előtt fél pohár

SCHMIDTHAUER-féle

szeszalata valódi áldás gyomorhajosoknak és székezőrolásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

ez elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 Allér, nagyüveg 60 Allér.

§ Egy ügyvéd bünpöre. Két évvel ezelőtt sikasztás miatt letartóztatott dr. Singer Armin fővárosi ügyvéd, Singer ellen két külföldi kliense tett feijelentést összesen huszonegyezer korona elikkasztása miatt. A letartóztatott ügyvéd két hétig volt vizsgálai fogságban, mire kauczió mellett szabadlábra helyezték. A vizsgálat befejezése után az ügyész kétfoldbeli sikkasztás büntetéseért tett vádat az ügyvéd ellen. Az ügyvédi vádirat ellen dr. Singer Armin ügyvédje, dr. Ödönfi Miksa utján kifogásokkal élt s egyúttal bejelentette, hogy időközben az okozott kárt ügyfeleinek teljesen megtérítette. A kifogásokban azt vitatta, hogy a vádlott ügyvéd mindkét ügyfelével szemben elszámolási viszonyban volt, amennyiben az ügyvédi költségek fejében a visszatartott pénzüsszegek öt megillették. Ma tárgyalta ezeket a kifogásokat a büntető törvényszék vádtanácsa dr. Langer táblabíró elnöklésével és dr. Singer Armin ügyvédet két rendbeli sikkasztás vétségéért vád alá helyezte.

§ Elítelt pénzhamisítók. Szekmárián György gyári munkás a múlt év szeptember havában rábeszélte Nagy Gábor napszámost és feleségét, hogy alapítsanak pénzhamisító szövetkezetet. Nagy Gábor és felesége elfogadta a felhívást, mire azután a háromtagú társaság megkezdte a hamis ötkoronások gyártását. Mikor ötven darab ötkoronás készen volt, Nagy Gábor és a felesége az újpesti piacon és az üzletekben tudtak a hamisítványokon. A véletlen azonban úgy hozta magával, hogy a hamisítványok sikerült volta miatt elbizakodott Nagy Gábor az egyik üzletben egyszerre négy darab hamisítványon akart tudni. Ekkor azonban rajta vették és a kereskedő feljelentésére a rendőrség letartóztatta a pénzhamisító társaság tagjait. Ma itélkezett a társaság felett a büntető törvényszék dr. Szepessy bíró elnöklésével. A tárgyaláson Nagy Gábor és felesége töredelmes beismerő vallomást tettek, Szekmárián ellenben tagadta bűnösségét. A bíróság dr. Sztrache kir. ügyész vádbeszéde után Szekmárián Györgyöt pénzhamisítás büntetéseért 2 évi börtönnel s száz korona pénzbüntetéssel, Nagy Gábor pénzhamisítás vétségéért négy hónapi fogságra és husz korona pénzbüntetésre, Nagy Gáborét pedig hamis pénz forgalomba hozatalának vétségéért három hónapi fogságra és husz korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

§ A bizományos. A budapesti büntetőtörvényszéknek dr. Szepessy bíró elnöklésével ítélező tanácsa ma ismét Mandl József ügyneknek egyik, — sikkasztási — bűnügyével foglalkozott. Mandl József, akinek neve dr. Takács Zoltán pénzhamisítási bűnügyéből ismeretes, mert ő volt az, aki a pénzhamisításra fanyalodott fiatal ügyvédnek bűnös szándékát a rendőrségnek besugta, már több ízben adott dolgot a büntető bíróságnak, amely már különböző sikkasztásokért három ízben ítélte el. Legutóbb egy szénészalási ügyből kifolyólag sujtotta a bíróság néhány hónapi fogsáhbüntetéssel. Ma a Götzlinger I. cég panaszára került ugyancsak sikkasztás miatt a vádlottak padjára. Mandl ugyanis a múlt év május 26-ától június 19-ig mintegy 333 korona értékű bizományi rövid-, szövött és eszkaprút vett át a cégtől. Az árut el is adta, de a pénzt ahelyett, hogy elszámolt volna vele, magának tartotta meg. A mai főtárgyaláson Mandl természetesen tagadta bűnösségét és azt vitatta, hogy ő az árut megvette a cégtől és a vételárért váltóval fizette ki. Miután ezt a védekezését a főtárgyalás adatai nem cáfolták meg, a bíróság felmentő ítéletet hozott. Az ügyész felebbezett.

KÖZGAZDASÁG.

Schwartzter-szanatórium részvényei a tőzsdén.

A Schwartzter-féle szanatórium R.T. igazgatósága legutóbbi ülésén elhatározta, hogy részvényeinek a tőzsdei jegyzése érdekében lépéseket fog tenni. Ezirányú kérvénye már be is érkezett a tőzsdetanács-hoz, amely legközelebbi ülésének egyikén tárgyalja azt s kétségtelenül el is fogja rendelni a részvények jegyzését. A nyilvános jegyzést mindenképpen indokoltá teszi a Schwartzter-szanatórium kitűnő helyzete. A részvénytársaság ugyan még aránylag fiatal, hiszen csak 1909-ben alakult 1,200,000 korona költséggel, de a 200 korona névértékű részvényeknek már is a névértéknél nagyobb belső értéklük van. A részvénytársaság igazgatósága ugyanis 60 koronás egységár alapján megvette a szanatórium mellett levő 14,000 négyszögöl telket is. Ez a telek azonban ma már jóval nagyobb értéket képvisel, úgy hogy máris kapott a részvénytársaság 500,000 koronával nagyobb ajánlatot, amelyet azonban nem fogadott el azért, mert a telkek értékelkedése még nagyobb, úgy hogy ma már legalább is 3 millió koronát érnek. A környék ugyanis rohamosan fejlődik. Csak most alakult az ügyvédek körében egy házépítő szövetkezet, amely itt körülbelül 100 családi házat épít. Ez a szövetkezet már most 100 koronájával vette a telkeket. Ez a kitűnő üzlet, de még inkább a szanatórium kedvező üzletmenete a részvényeinek belső értékét nagyban emeli, úgy hogy a magánforgalomban már most is 225—230 koronát kínálnak az intőzet részvényeiért. A társaság kedvező helyzete egyébként ki fog tűnni a legközelebbi napokban közzéteendő mérlegetől is.

A nyirbatori Károlyi-birtok eladása. A történelmi nevezetességű gróf Károlyi-féle 4200 holdas uradalom, amely Szabolcs vármegyében, Nyirbátorban fekszik, megvette kántorjánosi Mándy Ignác szatmármegyei nagybirtokos.

Az Osztrák-Magyar Bank 1910-ben. A bankkérdés mostani parlamenti tárgyalása alkalmából nemcsak a közgazdasági, hanem a politikai körök figyelmét is nagy mértékben keltik föl azok az előzetes tájékoztató adatok, amiket ma tettek közzé az Osztrák-Magyar Bank 1910. évi üzleteredményeiről. Ezekből az adatokból már most is megállapítható az, hogy igaza volt annak az ellenzéki politikusnak, aki egyik képviselőházi beszédében legutóbb rámutatott arra, hogy a bank azóta, amióta az önálló bank kérdése napirendre került, nem kis tendenciával — magyar mérlegeket készít, magyarnak tüntetvén föl a tulajdonképpen osztrák rendeltetésű váltókat. Így adódik ki aztán az, hogy az alábbi kimutatás szerint kb. 50 százalékkal több magyar váltót szerepeltet a jegybank, mint amennyi osztrákot; ez a tendenciózus és egy komoly intézethez éppen nem méltó beállítás, azonban Magyarországon senkit sem fog meglepíteni: a bank osztrák jellege felől. A közgyűlésen előterjesztendő zárószámadás szerint a bank minden művelete kitett 1910-ben 12,713,246,622 koronát, emelkedett tehát ez évben 1,036,296,731 koronával. A bank pénztárainál az 1910. évben készpénzben összesen bevettek 64,094,492,996 kor. 55 fillért, kiadtak 64,505,623,454 korona 52 fillért, az 1910. évi pénztári forgalom tehát 128,600,116,451 korona 07 fillér, ami az előző évhez képest 12,640,830,583 korona 59 fillér emelkedést jelent. A pénztári forgalom a bécsi főintézetnél 67,631,987 korona, a budapesti főintézetnél 31,357,845 korona volt. Az érczkészlet koronáértékbeli aranyermékben továbbá aranyrudakban, külföldi és kereskedelmi érmékben finom kilogrammonként 3278 koronával számítva 1910. december 31-én kitett 1,320,549,934 korona 27 fillért, az 1909. december 31-iki készlettel szemben tehát 33,477,338 korona 20 fillérrel emelkedett. A bankjegyforgalom 1910. december 31-én 2,375,928 korona volt, az előző évvel szemben 187,897,600 koronával több. A bankjegyforgalmat fedező érczkészlet kitett 1,669,168,019 korona 78 fillért, ami a fedezendő bankjegyforgalomnak 72 százaléka. A kamatláb a leszámítolási üzletben az 1910. év átlagában 4.189 százalékos. A bank társaságában lévő váltók, kősztrákári sálogjegyek (war-

rant) és értékpapírok közül jutott Bécsre 94,379,033 korona 63 fillér, osztrák főintézetekre 236,105,725 K 71 fillér, Budapestre 206,604,583 korona 26 fillér, a magyar főintézetekre 350,707,325 korona 91 fillér, a bosznia-hercegovinai főintézetekre 7,291,112 korona 97 fillér. A kézi zálogra elhelyezett kölcsönök kitettek Bécsben 93,431,400 koronát, az osztrák főintézeteknél 20,294,800 koronát, Budapesten 19,165,900 koronát, a magyar főintézeteknél 16,016,000 koronát, összesen 148,908,100 koronát, ami az előző évhez képest 59,044,900 korona emelkedést jelent. A zsrő-üzlet forgalma tett 1910-ben 82,304,969,784 kor. 27 fillért, az emelkedés tehát az előző évhez képest 7,078,046,160 korona. A jelzálogüzletben 1910-ben kérelmeztek 303 kölcsönt 37,610,500 koronával, engedélyeztek 194 kölcsönt 17,234,200 koronával. Az engedélyezett kölcsönökből esett a birodalmi tanácsban képviselt királyságokra és országokra 35 kölcsön 3,872,000 kor., a magyar szent korona országaira 13,362,200 korona. A tartalékalap 1910. december 31-én 23,530,500 korona 65 fillér, a növekedés tehát 3,333,753 korona 82 fillér. Ebből gyűmölcsözőben volt elhelyezve kamatozó értékpapírokban 1,722,181 korona 40 fillér, leszámított váltókban, értékpapírokban és egyéb befektetésekben 315,839 korona 42 fillér, összesen 2,038,020 korona 82 fillér. Az 1910. évben bevételzett, illetőleg elszámolt jövedelem kitett 38,566,486 korona 36 fillért, ezzel szemben az 1910. évi költség összege 17,423,042 korona, az évi tiszta jövedelem tehát 21,143,444 korona 28 fillér.

A bank működő tisztviselőinek létszáma (a jelöltekkel együtt) az 1910. év végén 1037 volt; ezekből Bécsben 425, Budapesten 102 és az összes főintézeteknél 510 működik.

A jegybank egyébként február 3-án tartja meg XXXIII. rendes évi közgyűlését a következő napirenddel:

1. A főtanács jelentése az 1910. év üzletviteléről. 2. A számvizsgálók jelentése az 1910. évi mérleg megvizsgálásáról. 3. Brunner Lucian részvényes önálló indítványa. 4. Egy magyar és három ausztriai állampolgár főtanácsos választása. 5. Öt számvizsgáló és öt pótszámvizsgáló választása, tekintettel azoknak magyar és ausztriai állampolgárságára.

A folyamhajtási kartel áremelése. Mint ismeretes, a nagyobb folyamhajtási társaságok között évek óta tarifa-kartel áll fenn, nagy kárára különösen gabonakereskedelmünknek, melyet a kartel 3 év óta körülbelül 100 százalékos tarifa-emeléssel sujtott. A tarifa-kartel — sajnos — 1911-re is megújították és ismét — fölemelték a gabonaszállítási díjakat, amit végeredményében a kenyér árának emelésével ismét csak a fogyasztó közönség fog megfizetni.

A Kereskedelmi Csarnok ülése. A Magyar Kereskedelmi Csarnok választmánya alelnöke, Fürst László udvari tanácsos vezetése alatt ma tartotta rendes havi ülését. Elhatározta a választmány, hogy az egyesület 40 éves fennállása alkalmából egy, a Csarnok működését feltűntető monografiát fog kiadni. Bemutattatott a nemzetközi váltójog tárgyában az igazgatóság által megállapított véleményes jelentés, amelyet a választmány egész terjedelmében magáévá tett. Az igazgatóság javaslatára elhatározta a választmány, hogy a váltópénz rendszerének 5 és 10 filléres érmékkel való kiegészítése iránt a pénzügyminiszterhez fölterjesztést fog intézni. Ezek után a választmány foglalkozott a szakadatlan munkaidő kérdéseivel, amelyre vonatkozólag Kriszhaber Leó választmányi tag a választmánytól nyert megbízás alapján szabad előadásban mutatta be a választmányi tagok élénk tetszése mellett véleményes jelentését, amelyben behatóan ismertette a kérdést és annak az egyes foglalkozási ágakra való kihatását. Kimerítő és az osztatlan munkaidő előnyeit indokoló előterjesztése kapcsán javasolja a választmány, hogy a szakadatlan munkaidő, mint szükséges ujtás mellett foglaljon állást. A gyakorlati megvalósítás érdekében, ami csak hosszú idő után várható, indítványozza, hogy hívja föl a választmány az egyes szakosztályokat arra, hogy azok a kérdéssel és illetve a megvalósítás mikéntjének a módjaitól saját szakmájuk szempontjából foglalkozzanak. A választmány elhatározta, hogy az előterjesztéssel és az annak kapcsán tett konkrét indítvánnyal egy külön ülésen fog foglalkozni. A napirend további folyamán elhatározta a választmány, hogy a berlini kereskedők viszontlátogatása tárgyában a rokongyesületeket egy közös

Sokszorosításokat

legszebben,
leggyorsabban,
legolcsóbban,
szállít

Zilahi és Szabó

írógép és irodaberendezési szaküzlet

sokszorosító irodája

Budapest, VI., Mezősár-utca 9.

Telefonszám: 139-90.

Vidéki megbízások postafordultával nyerne elintézését.

Kérjen mintát!
tegyen próbát!

értekezletre fogja egybehívni. A droguista-szakosztály azon jelezte, hogy egy droguista kongresszus egybehívását határozta el, a választmány helyeslően vette tudomásul. Végül egyéb szakosztályi és igazgatósági előterjesztéseket intéztek el és megtekintették az előkészületeket az ez évben tartandó rendezési közgyűléshez, amennyiben bemutatják az évi jelentés szövegét, tudomásul vették a zárszámadást és megállapították a folyó évi költségvetést és kiküldötték Klein Berthold elnöksége alatt egy kijelölő-bizottságot.

A Salgótarjáni osztaléka. A Salgótarjáni Köszémbánya Részvénytársulat igazgatósága ma tartott ülésében vizsgálta és állapította meg az 1910-iki zárszámadásokat. Az igazgatóság a folyó év február hó 20-ára egybehívandó közgyűlésnek azt fogja indítványozni, hogy az ezen társulathoz szokásos bőséges leírások után fennmaradó tiszta nyereségből részvényenként 32 koronát juttasson osztalékként a részvényeseknek.

Mozgalom a gazdatiszti törvény revíziója érdekében. A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete Bujánovics Sándor elnöke alatt választmányi ülést tartott. Jeszenszky Pál bejelentette, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ez évben nagyszabású gazdakongresszust rendez, amely igen alkalmas volna arra is, hogy a gazdatiszteket érdeklő aktuális és fontos kérdéseket azon tisztázni lehetne. Beható eszmecsere után elhatározták, hogy az Öngéhez megkeresést intéznek, hogy az Országos Gazdakongresszus napirendjébe vegye fel a gazdatiszti nyugdíjkérdést, a gazdatiszti törvény revíziójának a kérdését. A gazdatisztek körében ugyanis általánosan kialakult az a nézet, hogy a mai gazdatiszti törvény sem a földbirtokos, sem a gazdatiszti érdekeinek nem felel meg. Tekintve az Öngének a gazdatiszti kérdésben elfoglalt liberális álláspontját, remény van rá, hogy a gazdakongresszus kellő súlyjal fogja illetékes helyen kivánni a gazdatisztek jogviszonyának a haladó kor szellemének megfelelő rendezését. A választmány végül néhány gazdatiszti czimbitörvényre vonatkozó bejelentéssel foglalkozott és elhatározta, hogy a gazdatiszti címét illetéktelenül használók ellen megteszi a feljelentést a földmivelésügyi miniszteriumnál.

Automobil-járatok Sopron és Ruszt között. Sopronból jelentik: Sopron városának régi kívánsága, hogy Ruszt városával vasúti összeköttetésben álljon. 1910. év január 21-én Ruszt városi kérelmet adott be a kereskedelmi miniszterhez, hogy Soprontól Rusztot át Fertőmágyorig terjedő h. é. vasutat engedélyezzen. A miniszter ma ideérkezett leírata szerint a vasútépítésre az engedélyt nem adta meg. Most mozgalom indul meg Ruszt és Sopronban, hogy a két város közötti vasúti-utak tartásáért fenn a közlekedést. Ez iránt fognak felírni a kereskedelmi miniszterhez.

Sorsolás. A Magyar Jelzálog-Hitelbank 10 százalékos díjjal visszafizetendő 4 százalékos forint névértékű, valamint 4 százalékos korona értékű községi kötelezőinek tervszerű évi sorsolása folyó év február hó 1-én délelőtt 10 órakor fog a bank sorsolási termében megtartatni.

A telefon terjedése. A kereskedelmi miniszter a Nógrád megyei Pécz községben január 20-án távbeszélő központot létesített és a posta-és táviratigazgatóság azt a belföldi helyközi, valamint a Budapest környékbeli távbeszélő forgalomba bevonta.

Fizetési kötelezettségek. A bécsi hitelezői védjegyet a következő fizetési kötelezettségeket közli: Szekeres Istváné szül. Szoll Józsa, kereskedő, Tolna; — Fischek Nánáné, borkereskedő, Budapest; — Welner Lajos, kereskedő, Mezőtur; — Weisz Ármán, kereskedő, Fehér-Gyarmat; — Huszár Arnold, kereskedő, Baja; — Tichy Kálmán, kereskedő, Pimaszombat; — Szinberger Sámuel, kereskedő, Pécska; — Ungár Sámuel, kereskedő, Rimaszombat.

A Molnár-utcai Házépítő Szövetkezet Budapest 1911. évi február hó 4-én délelőtt tíz órakor tartja Budapest VIII., Práter-utca 45. sz. a. irodájában rendezési közgyűlést.

Mérleg. Vagyon: Ingatlan-számla 59250. — Építési számla 47470.35 K. Pénztár 19787.28 K. Teher: Részeleg sz. 65200 K. Adások és hitelezők számlája 63867.52 K. Egyenleg-vesztés 2559.89 K. Veszteség-Nyereség-számla: Veszteség. Költség-számla 3435.36 K. Nyereség. Előjelvételek 857.67 K. Egyenleg-vesztés 2559.89 K, mely összegnek az építési számlára való átvitelét indítványozzák. Tagok száma: 8, — 65200 K befizetéssel.

Az évi közgyűlés tárgyai: 1. A számadások megvizsgálása, mérleg helybenhagyása, vesztés leírása az építési számlán. 2. A felügyelő-bizottság jelentése, felmentvény megadása, 3 tagból álló felügyelő-bizottság választása. 3. Az építőmester ellen teendő lépésekre való felbatalmazás, az eddigi tevékenység helybenhagyása, mely az elszámolás be nem adása folytán állott elő. 4. A Baross-utca 45. sz. házra vonatkozó szabályozási jog bejelentése és tudomásulvétele, ezen ház bérletére felbatalmazás. 5. Indítványok.

Szakértekezlet a csődönkívüli kényszerregezéséről. A csődönkívüli kényszerregezés tárgyában az O. M. K. E. január 27-én, pénteken, délután négy órakor szakértekezletet rendez, amelyen az igazságügyi miniszterium, az ügyvédi kamara és a főbb kereskedelmi szervezetek képviseltetik magukat.

Uj gazdasági tudósítók. A földmivelésügyi miniszter Bars vármegye garamszentkeresztúri járására Temesváry Béla m. kir. erdőtanácsos, zsarnóczi lakost; Fogaras vármegye Fogaras r. t. város területére Tözsér József fogarasi lakost, Somogy vármegye nagygyáti járására Gyémánt József taranyi és Kronberger Soma kozmapusztai lakost; Zala vármegye csáktornyai járására Beszterczey Gábor m. kir. gazdasági szaktanár, csáktornyai lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

A baromfitenyésztés fejlesztése. Az általános panaszokdás tárgyát képező piaci drágaság enyhítésére gróf Serényi Béla földmivelésügyi miniszter az állattenyésztés fokozásának orvosszeret tartja a legalkalmasabbnak. A földmivelésügyi miniszterium minden évben a kistestű és így a piacon értéktelenebb hazai baromfi-fajta regenerálására nemes fajta baromfiakat oszt ki. Az értékesebb fajbaromfit ebben az évben az eddigiekénél nagyobb számban osztják ki és a miniszter elrendelte, hogy különösen az erdő-tisztek és az állami erdőgazdálkodás alkalmazottak példaadó tenyésztői legyenek az értékesebb és szaporítandó fajbaromfi fajtáknak.

Egybehívott közgyűlések.

(A zárjelben levő kelet azt jelenti, hogy a részvények deponálására ez az utolsó nap.)

Január 26. Egyesült Magyarhoni Uveggyárak Rt. felsz. a. Rendkiv. közgy. d. e. 9 ó. (Jan. 24.)

Január 27. Magyar Benz. automobilgyár r. t. (r. k.) d. e. 10 ó. (jan. 24.)

Budapesti Giró és Pénztári Egylet (r. k.) d. e. 11 és fél óra (jan. 23.)

Január 28. Budapesti Iószerfonódó r. t. (r. k.) d. u. 3 óra. (jan. 24.)

Január 29. Schwarzer-féle szanatórium r. t. (r. k.) d. e. 10 óra.

Industria takarékpénztár m. sz. (r. k.) d. e. fél 11 óra.

Kőbányai Takarékpénztár Rt. (r. k.) d. e. 11 ó.

Katzer-féle molykár ellen védő és raktározó r. t. (r. k.) d. e. 11 óra.

Január 31. Közuti Vaspálya Társaság (rendk. kgy.) d. u. 3 és fél óra (jan. 27.)

Magyar telephely és parcellázó bank r. t. (r. k.) d. u. 4 óra (jan. 23.)

Magyar műhely és raktártelep r. t. (r. k.) d. u. fél 4 órakor.

Fatermelő Rt. r. k. déli 12 ó. (Jan. 22.)

Február 1. Bpest Erzsébetvárosi Tkp. Rt. (r. k.)

Február 2. Pesti Hazai Első Tkp. (r. k.) d. e. 10 óra.

Központi Kereskedelmi és Iparbank Rt. Rendkiv. k. Alapítókezelés. D. e. 11 ó.

Marosvölgyi fatermelő r. t. (r. k.) d. e. 11 óra (jan. 23.)

Február 4. Egyesült Fővárosi Tkp. (r. k.) d. u. 4 óra (február 1.)

Budapesti takarékpénztár és orsz. jelzálogköcsön r. t. (rendk. kgy.) tökéletes.

Budapesti I. és II. ker. tkarékpenztár r. t. (r. k.) d. u. 6 óra (jan. 1.)

Budapesti Kereskedők Bankja r. t. (r. k.) d. u. 5 óra (jan. 1.)

Február 6. Magyar kender- és lenipar r. t. (r. k.) d. e. 11 óra (jan. 29.)

Február 7. Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű r. t. (rendk. kgy.) tökéletes.

Budapest-Lipótvárosi tkp. (r. k.)

Február 11. Budapesti Bank Rt. (r. k.)

Gyomorfájdalmakat enyhít!

Rögtöni hatás mutatkozik gyomorgörcs, gyomorhurut, kolika, eszmér, étvágytalanság, böfögés, fejfájás, rosszullet, kimerültség, hányinger, kellemetlen szájíz, oldalszurás, láz és migrén stb. hasonló bajnál, ha

„Novicum“
székelyhavasi gyomorkeserő honiszert használja.
Kapható a készítőnél:

KÁRPÁTI JÓZSEF
Arkos-Sepsiszentgyörgy 5. szám.
Egy nagy üveg ára 2 kor. Egy közép üveg 1 kor. 20 fill. és egy kis üveg 60 fill. Postán legkevesebbet küld 3 nagy, 5 közép vagy 10 kis üveget 6 kor. utánvét mellett a készítő vagy a Magyarországi főraktár:
Balla Sándor „Hunna“ gyógyszerháza
Budapest, VII. /1, Erzsébet-körút 56. szám.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, január 26.

A Készárupiaczon ma csendes volt az irányzat. Csekély kínálattal szemben a malmsok tartózkodók voltak, csak keveset vásároltak és rossz árakat ígértek, de másrészt az árubirtokosok sem erőltették a dolgot és így csak szűkarányú forgalom fejlődött ki. Mindössze alig 5000 q buza kelt el a tegnapiaknál 5 fillérel olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 11.82 $\frac{1}{2}$ korona volt 79.5 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.50 korona 77 kilós pestvidéki buzáért. Egyéb gabonaművek közül a tengeri szilárd, a többi változatlan. Forgalomba csupán 400 q került 8.55—8.80 koronás áron. A Készárupiaczon a mai üzlet szilárdan és a tegnapi zárlatnál némileg magasabb jegyzésekkel indult meg. Kezdetben elég jó vételkedv mutatkozott, minek folytán egy ideig tartva maradtak a kezdő árfolyamok, később azonban nagyobb realizálási hajlandóság kezdett mutatkozni, ami egyre jobban fokozta a kínálatot, minek folytán kissé lanyhult az irányzat és az árfolyamok is legyöngültek kevésbé. Az áprilisi zab és a májusi tengeri ma annyiban voltak erősen elhanyagolva, hogy a forgalom eme cikkekben egészen minimális volt, az árfolyamát azonban mindkét cikk elég jól tartotta. Az áprilisi buza 3 fillérel a tegnapi zárlatnál fölül 11.30 koronán indult, előbb 11.27-ig csökkent, aztán 11.51-ig javult és zárlatkor 11.29 koronán maradt. A tegnapi zárlatához viszonyítva, végeredményképen ma az áprilisi buza 4 fillérel, a májusi buza 1 fillérel, az októberi buza 5 fillérel, az áprilisi rozs 3 fillérel, az áprilisi zab 2 fillérel gyöngült, a májusi tengeri árfolyama változatlan maradt.

A készárupiaczat jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Fajta	Kilós	Ár 100 kg.	Kilós	Ár 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	23.05—23.40
"	76	22.40—22.75	80	23.15—23.50
"	77	22.65—23.05	81	—
"	78	22.95—23.25	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	22.90—23.20
"	76	22.25—22.55	80	22.95—23.30
"	77	22.50—2.85	81	—
"	78	22.75—23.05	82	—
Pestvidéki	75	—	79	22.95—23.30
"	76	22.35—22.55	80	23.—23.40
"	77	22.5—22.95	81	—
"	78	22.80—23.15	82	—
Bánsági	75	—	79	22.90—23.25
"	76	22.25—22.55	80	—
"	77	22.45—22.80	81	—
"	78	22.80—2.05	82	—
Bácskai	75	—	79	—
"	76	22.35—22.70	80	—
"	77	22.60—22.95	81	—
"	78	22.95—23.25	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	15.90—16.—
" középminőségű új	—	—	—	15.75—15.85
Arpa takarmány I-rendű	—	—	—	16.80—16.—
" II-rendű	—	—	—	15.10—15.50
Zab I-rendű	—	—	—	17.50—17.0
" II-rendű	—	—	—	17.10—17.40
Tengeri belföldi ó	—	—	—	—
" " új	—	—	—	10.95—11.20

Köttetett:

Buza. Tiszavidéki: 100 q 79.5 k 23.75 K, 200 q 79 k 23.70 K, 300 q 77.5 k 23.60 K, 200 q 76 k 23.60 K, 500 q 77 k 23.20 K.
Fejérmegyei: 600 q 78.5 k 23.50 K, 200 q 77.5 k 23.50 K, 100 q 78.2 k 23.30 K.
Pestvidéki: 300 q 77.5 k 23.05 K, 250 q 77 k 23.10 K, 300 q 77 k 23 K.
Felsőmagyarországi: 100 q 80 k 23.60 K, 300 q 79 k 23.50 K.
Zab: 100 q 17.60 K, 100 q 17.55 K.

Az árak 100 kilogramonként, koronaértékben értendők.

A határidőpiazcon köttetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1911-re:
Buza áprilisra 11.36—37—27—31—28—29 ————
Buza májusra 11.20—21—14—19—17 ————
Buza októberre 10.85—87—77—81—78 ————
Rozs áprilisra 8-11—05—08 ————
Tengeri májusra 5.70— ————68—69 ————
Zab áprilisra 8.72—74—71 ————

10 óra 30 percig zárva:

Buza áprilisra	11.9-11.80
Buza májusra	11.17-11.18
Buza októberre	10.78-10.79
Rozs áprilisra	7.90-7.91
Tengeri májusra 1911-re	5.69-5.70
Zab áprilisra	8.71-8.72

Budapesti gabonaforgalom.
1911. január 23-tól 1911. január 24-ig.
Erkezett Elszállított
méter mássa

Buza	7648	150
Rozs	718	—
Árpa	1318	100
Zab	816	101
Tengeri	617	—
Liszt	208	7878
Korpa	—	2900

Kimutatás

a bazai nyílvárosi áruraktárak és szövélkező gabonarak-tárak gabona és élelmény forgalmáról és készleteiről
1910. január 1-től január 21-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri	Liszt	Korpa
mennyisége métermázsokban							
I. Készlet és forgalom.							
Készlet 1911. jan. 14-én.	404474	212842	133922	278251	90419	72338	28566
Készlet 1911. jan. 14-én.	29256	6959	586	12724	18807	2298	870
Készlet 1911. jan. 14-dec. 21.	67686	8254	12609	21108	18708	5516	988
Készlet 1911. jan. 21-én.	426194	212447	126699	265875	85488	69115	27880

II. Az 1911. január hó 21-én megállapított készletek részletezése.

A) Nyílvárosi áruraktárak	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri	Liszt	Korpa
Baja	177	5896	—	43800	279	—	—
Barcs	35152	2507	837	18492	28713	3476	—
Beregyásfalva	154	5570	592	720	22	—	—
Békéscsaba	15678	79	303	809	1087	1048	—
Brassó	3939	23	6	16385	264	—	—
Budapest	75015	22780	13711	100748	1785	16825	10216
Csáktornyai	15468	3948	1051	4418	2647	19	—
Czegled	21163	20561	1137	1834	—	—	—
Déveczen	9886	40892	6194	10596	—	1852	1250
Déaványa	8653	5319	828	78	1	—	—
Erményfalva	343	10829	81	1106	487	—	—
Flumina	188-1	6	86-0	17963	16628	86856	—
Győr	200	3449	7875	3646	966	816	—
Kába	11213	808	96	282	216	—	—
Karczag	9235	94	—	—	—	—	—
Kassa	3967	479	6548	2517	210	1198	1131
Kisújszállás	15864	464	—	—	—	—	—
Kisvárd	6404	8643	—	—	—	—	—
Kolozsvár	15776	2025	784	2710	280	322	—
Marosvásárhely	867	928	3436	6248	94	14	—
Marosvásárhely	6	17	913	1984	970	857	—
Mátészalka	429	5687	—	—	—	—	—
Mezőkaszony	—	—	3	3001	192	—	200
Mezőtúr	17816	1529	—	—	—	—	—
Miskolc	1330	256	9427	5254	543	680	1980
Nagybecskerek	11143	518	82	8198	4934	—	—
Nagykanizsa	9533	3528	—	—	—	—	—
Nagykaroly	6378	15131	918	8952	—	—	—
Nagyszalonta	32519	5149	121	6929	484	—	6108
Nagyszombat	489	2761	239	7240	81	—	—
Nagy-Váradi	7070	—	—	—	—	—	—
Nyíregyháza	3446	—	—	—	—	—	—
Nyitra	626	178	7637	311	34	—	—
Pancsova	134	150	—	—	8721	890	215
Fozsony	42	—	—	—	—	—	—
Szatmárnémeti	10110	16383	759	865	95	9	—
Szeged	7789	148	148	11434	—	—	—
Szoboszló	8025	768	4554	90	107	—	—
Szombathely	1074	374	13774	1396	—	2343	198
Temesvár	21614	—	—	—	—	—	—
Verscez	19683	256	564	699	3543	700	2400
Eszék	—	—	—	—	—	—	—
Székes	1290	102	929	3770	6410	908	—
Zágráb	—	—	—	—	—	—	—
Zimony	—	—	—	—	—	—	—
B) Szövelkező gabonarak-tárak	1087	190	8	166	50	206	120

Értéktőzsde.

A mai előtőzsde iránya az ultimóhalasztás közelsége miatt, amely Bécsben némi nehézséget okozott, tartózkodó volt. A nemzetközi, ugyszintén a helyi értékek ára lemorzsolódott a közüti és a városi villamos vasut-részvény, ugyszintén a magyar bankrészvény kivételével, amely ma is nagy tételben kelt el tartott áron. A készáru-piaczon tartott áron folyt a vásár. A déli tőzsde iránya nyugodt, változatlan volt. A berlini jelen-

tés a mai newyorki jelentéssel ellentétben az elő-zónél gyöngébb volt. A vezető értékek kevés forga-lom mellett tartott áron keltek el és nyugodtan zárultak. A helyi piacz üzletelen volt. Átmen-tileg a közüti és a magyar bank kissé emelkedett. A készáru-piacz árnívója változatlan.

Az előtőzsde kőttetett: Osztrák hitelrészvény 676.50, Magyar hitelrészvény 867.50-869, Jelzálog-bankrészvény 506.25-507.50, Leszámitoló bankrészvény 606.50-608, Rímamurányi vasút-részvény 668.25-669, Közüti villamosvasut 802-804, Városi villamosvasut-részvény 408.25-409.75, Hazai bankrészvény 315.50-316.50, Magyar bankrészvény 772-774.75, Magyar agrár-bankrészvény 524.75-525.25, Budapesti Liptóvá-rosi takarékrészvény 210-211, Fonciére 461, Beocsin-i cementgyár-részvény 779-781, Budapesti általános vil-lamossági részvény 560.50-562, Spódiungyár-részvény 178-182, Magyar villamossági részvény 478-479.50, Hazai takaréksorsjegy 121.

A déli tőzsde kőttetett: Osztrák hitelrészvény 676, Magyar hitelrészvény 867.75-867, Jelzálog bank-részvény 560.50, Leszámitoló-bankrészvény 605.50-606.50, Közüti villamosvasut-részvény 802.50-803.50, Hazai bankrészvény 315.50-317, Magyar bankrészvény 773-774.50, Magyar agrár-bankrészvény 525¼, Salgó-tarjáni részvény 653-655, Beocsin-i cementgyár rész-vény 785.

Az utőtőzsde iránya mérseklert forgalom mellett barátságos hangulatban folyt le. Az értékek ára vala-mivel javult. Kőttetett: Osztrák hitelrészvény 676.75, Magyar hitelrészvény 868.75-869, Közüti villamos 803, Hazai bank 316.50, Magyar bank 772.25-773, Agrár-bank 525.50-527.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, január 25. (Saját tudósítónktól.) Te-kinttettel a gyengült külföldi árjegyzésekre, az irányzat csekély forgalom mellett bágyadt, de csak rozs veszített 5 fillért.

Jegyzetett buza: Tiszavidéki 12.10-12.60, bánáti 11.80-12.25, székesfehérvári 11.75-12.10, mosoni és győri 11.40-11.85, felsőmagyarországi 11.35-11.75, déliavasuti 11.40-11.80, marchfeldi 11.10-11.45.

Rozs: Felsőmagyarországi 8.40-8.60, csepeli 8.35-8.55, pestmegyei 8.45-8.65, déliavasuti 8.35-8.55, kül-önféle magyarországi 8.35-8.60, ausztriai 8.20-8.50. Árpa: Morvaországi 10.15-10.60, marchfeldi 8.70-9.50, bécsvidéki 8.80-9.40, felsőmagyarországi 9-10, csepeli 8.75-9.50, győri 8.50-9.30, déliavasuti 8.70-9.25, északmagyarországi 8.80-9.50, maláta 8.40-8.75, takarmány 7.45-7.85.

Magyar tengeri 7.20-7.50, uj 6.10-6.40, Cinquan-tin 7.90-8.40. Magyar zab 9.10-9.60, válogatott 9.50-9.90, cseh-országi 9.10-9.50, romániai 8.95-9.45.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, január 25. A mai előtőzsde nem volt egy-séges a hangulat. Mig a helyi értékek irány-zata szilárdan alakult, a nemzetközi értékek gyen-gék voltak. Nyugodt irányzattal és csendes forga-lommal nyílt meg a déli tőzsde; az árfolyamok alig változtak, csak Skoda-értékek voltak élénkek. A forgalom későbbi során kedvtelen lett az irány-zat, mert Berlin is gyengült magatartást jelentett, az árfolyamok azonban elég jól tartottak.

10 óra 45 percig: Osztrák hitel 676.25, Magyar hitel 868, Államvasut 747, Déliavasut 115.75, Alpési 704.50.

1 óra 30 percig: Osztrák hitel 675.75, Magyar hitel 868, Anglo 327, Bankverein 563.50, Laenderbank 534.50, Union 636.50, Magyar jelzáloghitelbank 507.50, Államvasut 747, Déliavasut 115.50, Buschtiehradi B. 1034, Dunagőzhajózás 1165, Alpési 764.25, Prágai vasut 2596, Rímamurányi 669, Brixli kőszénbánya 774, Orosz járadék 104.10, Skoda 446, 3 százalékos déliavasuti el-sőbbség 273.50, Egyesült villamossági 286, Poldi kohó 583 K.

Bécs, jan. 25. (Magyar értékek zárólata). 4 száza-lékos arany-járadék 111.60, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 156.50, Magyar hitelbank részvény 867.75 Magyar leszámitoló és váltó részvény 616.-, Rímamurányi 669.-, Magyar cukoripar —, Adria hajó-zási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 91.80, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —, Magy. nyere-m-köcs. sorsjegy —, Kassa-Oderbergi Vasut-részv. —, Magyar jelzálogbank 565.-, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, jan. 25. (Osztrák értékek zárólata). 4.2 száza-lékos papir-járadék 93.35, 4 százalékos osztrák arany-járadék 116.-, 1860-as sorsjegy —, Osztrák hitel,

sorsjegy —. Angol-osztrák bankrészvény 326.40 Bécsi Bankverein 563.25 Osztrák magyar bank 1893.— Déli vasut 116.10, Dunagőzhajózási r. t. 1163. Dohány-részv. 37c.—, Cs. k. arany (vert) 11.86. Német bankv. 117.38, Osztr. Lloyd 60.2.— 4.2 száz. ezüst jár. 93.05-97.10, Osztr. koronajáradék 92.0, 1864-es sorsj. —. Osztrák hitelintézeti részvény 675.50, Union-Bank 636.75 Osztrák Länderbank 534.25, Osztrák-magyar államvasut 746.9, Elbevölgyi vasut —, Alpési részvény 767.75, 50 irankos 1908. Londoni váltóár 240.5, Lipótkohó 284.— Török sorsjegy 268.50.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, január 25. A newyorki piacz javulá-sa daczára az itteni tőzsde a londoni pénzpiacz kedvezőtlenebb viszonyaira való tekintettel tar-tózkodó magatartást tanusított ma is és az árfolyamok további csekély mérvű csökkenést mutat-tak. Egyes értékek forgalma valamivel szilárdabb volt, így például amerikai értékek, közep-tengeri vasut, Santung-vasut és hajózási részvények. A két utóbbi értékpapir kedvező irányzata végül is az egész piaczon javult irányzatot teremtett, a forgalom azonban később is szűk korlátok között mozgott. A harmadik tőzsdeóra folyamán még vil-lamossági értékek és a berlini nagy közüti vasut részvényei szilárdultak meg. A készpénzpiacz ipari értékei gyöngébb irányzatot tanusítottak. Napl pénz 3 és fél százalék, ultimópénz 4 és egynegyed százalék, magánleszámitolási kamatláb 3 és fél százalék.

Berlin, jan. 25. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatkor jegyzetetik: 4.2 százalékos papirjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.10 osztrák hitelrészvény —, Déli vasut 21.20, orosz bankjegyek 216. 0, 4 százalékos uj orosz kölcsön 94.5, Disconto Commandit 195.40, Dinamittruszt 186.40, Harpeni 1-4 40. Unifikált török járadék 94.80, 4.2 százalékos ezüstjár. 93.40, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.—, Magyar koronajáradék 92.20, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 850.75, Olasz járadék —, Alt. villamos-sági Edison 266.—, Gelsenkirchener 207.80, Laurakohó 177.80.

Frankfurt, jan. 25. Zárlat. 4.2 száz.-os papirjáradék —, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 98.90. Magy. ar.-jár. 93.85 Osztr. hitelint. részv. 213.—, Osztrák-magya államvasut 157.50, Északnyugati vasut —, Buschtiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.40, Bécsi Bank-verein 142.25, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.50, 4.2 százalékos ezüstjáradék 97.50, Osztrák koronajáradék 93.40, Magyar korona-járadék 92.16, Osztrák-magyar bank 136.—, Déli vasut részvény 212.50, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 851.—, Párisi váltóár 89.10, Union bankrészv. 160.50,

Hamburg, jan. 25. (Zárlat). 4.3 százalékos ezüst-járadék 9.80, 1860. sorsjegy 176.75, Déli vasut 21.45 4 százalékos aranyjáradék 93.85, Osztrák hitelrészvény 212.85, Osztrák-magyar államvasut 157.50, Olasz jára-dék 103.80, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.90.

London, jan. 25. Angol consol 79.½.

Páris, jan. 25. (Zárlat). 3 százalékos francia já-radék 97.37, Osztr. aranyjáradék 101.— Magyar arany-járadék 96.20, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről. 502.50, 3% százalékos Olasz járadék 102.95 Déli vasuti elsőbbségi kötv. —, 5 százalékos marokkói jára-dék 5.2— 4 százalékos 1890. román kölcs. 98.75, 4 százalékos amori. románjár. 1905. —, 5 százalékos orosz járadék 105.90, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 102.37, 4 százalékos spanyol jár. 94.35, 4 százalékos unifikált török jár. 94.— Török sorsjegy 230.5, Török dohányrészvény 407.— Osztrák földhitel-intézet 1430, Osztr. Länderbank 534.— Magyar jelzálog-bank —, Banque de Paris 18.53, Banque Ottomane 704.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 193.—, Meridionalvasut 678.—, Hartman gépgyár 671.— Rio Tinto 17.49, Sucrerie d'Egypte —, Tula 444.—, Urlikanyi köcsén —, Chartered 46.—, De Beers 478.— East Rand 131.—, Jagersfontein 215.—, Trans. Land Comp. 62.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.18, Váltó német piacokra (rövid) 123.5, Váltó Bécsre (rövid) 106.18, Váltó Belgiumra (rövid) 7/2, Olasz arany-váltó rövid 7/16, Váltó Svájcra (rövid) 2/3 Csekk Londonra 253.15, Magánkamatláb 2.50.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:
A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Heti műsor:

Január hó	Nemzeti Színház	III. kir. Operaház	Várszínház	Vígyszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi Város-ligeti Színház	Uránia	Hangversenyek
27	Főétek ... A ranggő Bolzay lány	Pierrette fátyola Paraszt csúti t Táncrészletek	—	A medikus	Sárga lilom	Czigányszeroleom	A halhatatlan lump	A vasut	Wiener Konzert-vo ein Vigadó (H.)
28	Szombat ... A balga szüz	A rajna kincse	—	A medikus	Fiúk és lányok	Czigányszeroleom	A halhatatlan lump	Az Országos Szi-művészeti Akadémia előadása.	Wiener Konzert-voein Vigadó (H.)
29	delután: Vasárnap este: Elektra Meguntam Margitot A ranggő Bolzay lány	Herczeg kisasszony	—	Az ismeretlen tánczos A medikus	A kis lord Sárga lilom	Czigányszeroleom	Trónbár	—	Grünfeld 3-negyed Vigadó (H.)

Özeti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Table with columns: Milyen időre?, Nyers, Finomított. Rows include: Áronnali szállításra, Január-májusra, Január-augusztusra, Május-augusztusra, Irányzat: Az ipari expyesszesz...

Budapesti vágómarhavasár.

Január 25. Felhajtott összesen 1096 db. Arjegyzések: Magyar hizott sár legjobb minőség 82-93 koronásig...

Kőbányai sertésplacc.

Január 25. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (párkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 138-159 fillér...

Sertéskonsumvárosi jelentés.

(A székessővárosi állatvásár és községvidék igazgatóságától.) 1911. jan. 25. Előző napi eladatlan maradvány 558 db...

Arjegyzés. Zsirsértés. Öreg I. rendű 350 kg. felül életsúlylevonással 152-156 fillér...

súlylevonással 152-154 fillér. Öreg silány életsúlylevonással 128 fillér...

Kivonat a hivatalos lapból.

Január 25.

Kinevezések. A honvédelmi miniszter dr. Erdőy Aladár miniszteri titkári címmel és jelleggel felruházott miniszteri segédtitkár valóságos miniszteri titkárrá...

A belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Bellovics Imre Budapesti lakost fizetésnélküli miniszteri segédfoglalmazóvá...

Az igazságügyminiszter Hrehuss Máttyás treneóni törvényszéki díjnokat a treneóni törvényszékhez és Závodszy Elemér újbányai járásbírói díjnokat a puhói járásbíróshoz írnokokká...

A székessővárosi törvényszék elnöke a felügyelete alatt álló székessővárosi járásbíróshoz Tóth György nagylángi lovaszt harmadosztályú hivataloslovárrá nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Majercsak János, a bielopotoki és Majercsakné Selusny Emma, az oláhdubovai róm. kath. felekezeti elemi iskolához rendelt állami elemi iskolai tanítót...

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Kopny Pál budapesti lakos Kóvári, Schöneberg Izidor budapesti lakos Somogyira, Kiskoru Hadl Rezső marosvásárhelyi lakos Hargitaira, Kiskoru Salomo Viktor kolozsvári lakos családi nevének Salamonra kért átváltoztatását megengedte.

EGYETERTÉS

politikai naplap.

Elődívatall igazgató: PAJON MÁTYÁS.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése.

Hazánkban tegnap csak az északkeleti Kárpátokban, Biharban és élvette délkeleten volt kevés csapadék. Egyébként az idő száraz és jobbra felhőtlen volt.

A hőmérséklet élénk északi légáramlás mellett süllyedt. A maximum 10 C fok volt Fiumében, a minimum 16 C fok Tatrafüreden.

Prognózis a következő 24 órára.

Az időjárásban lényeges változás nem várható.

(Sürgönyprogn.: Változás nem várható.)

Table with columns: Allomás, Légnívó mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min. Rows include: Debrecen, Ungvár, Kécskés, Losonc, Ógyalla, Budapest, Herény, Keszthely, Pécs, Záhony, Szeged, Temesvár, Nagyvárad, Kolozsvár, Nagyszombat, Szatmár, Eger, Árvavár, Székesfehérvár, Komárom, Magyaróvár, Sopron, Ecsk, Crikvenca, Debrecen, Kecskemét, Orosháza, Arad, Zombolya, Versec, Orsora.

Akar ön szellemes lenni? Akarja, hogy kellemes társalgások tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalgások tartásuk Olvassa el a "Társasági művészetek" című, kivül érdekes könyvet! Megtudhatja ebből, hogy viselkedjen, hogy férjen, nő, alaválót, felelválót, egyaránt megláthatja: Korrekt utmutatója lesz az élet minden helyzetében, balokon, banketeken, esküvőkön, stb. Áttekinthető kivonat (tartalomjegyzék) ingyen, bármennyre küld DEÁ-t, Budapest, Rakóczi-ut 89.

Budapesti értéktözsde. 1911. január hó 25-én.

Large table with multiple columns: Mai záró árfolyam (Pénz, Áru), Államadósság és más kölcsönök, Bankok részvényei, Különféle vállalatok részvényei, Sorsjegyek, Pénz nemek és váltók árfolyama, Közlekedési vállalatok részvényei, Biztosító társaságok részvényei, Vasművek és gépgyárak részvényei, Bányák és téglagyárak részvényei, Gőzmalmok részvényei.

KÜLÖNFÉLÉK.

Rákosligetén.

A sápadt mögött ködös kék esti rétek,
Szel vitorláz a kerteken keresztül.
A nyarutó emlékekről beszélget,
Virág hajlik, leander ága lendül.

Szemafornál bóbiskol lomha fény,
Rőt fény kerget halk melankóliákat.
Kapu nyikkant, hogy ráruhínt a szél.
Jegenyesor egykedvűen orgonálgat.

Egy vonat jön, aztán újra esend lesz,
A ködben itt már nincsen semmi se.
Messze kék esti rétek, itt meg pusztá kertek;
Szeretnék én is menni messzire.

Hanuszik.

(Hol a francia udvariasság?) Az utóbbi időben azt tapasztalják a francziák, hogy veszendőbe mennek legjobb tulajdonaik. Felfedezték, hogy egykor híres szakácsművészetük kezd hanyatlani. Látják, hogy a divatban, amelyben eddig vezettek, fenyeget az angol konkurrenzia. És most már azt is észreveszik, hogy legkiválóbb erényük az udvariasság is letűnőben van. A párisi „Journal” feljegyez egy beszélgetést, amely a Szajnaváros egyik előkelő szalonjában hangzott el. Mindenki egyet értett, hogy a francia szokások elamerikaiasodnak és faragatlan, nyers, közömbös viselkedést tanúsít az a nép, amely valamikor a világon első volt a finom módor tekintetében. A háziasszony elmondta, hogy egyedül utazgatott mindenfelé és még csak pár év előtt is jól és biztonságban érezte magát. Ma már bántja a férfiak társasága. Mintha egyszerűen megszűnt volna az az illendőség, hogy a férfiak a villamoson, a vonaton felkínálják a helyüket a tolongásban álldogáló hölgyeknek. Ugy üldögélnek, mintha oda lennének szögezve. Legfeljebb egy édes, biztató mosolyra mozdulnak meg, amely még valamennyire hat az erős nemre. A vendéglőben a szomszédos asztaltól elhatol a szivar füstje és a sok műveletlen szó. A színházban is gyakran folyik durva hangon a tárgyalás. Udvariatlanok a pinczerek és általában a tisztviselők. A hanyatlás okát egyesek az irodalom és a színház naturalizmusának, mások a sportnak, vagy a modern nevelés hibáinak tulajdonítják. A párisi újság nincsen tekintettel arra, hogy az udvariasság nemcsak Franciaországban halványul el, hanem ugyszólván az egész

világon. Meg aztán az okot nem a naturalizmus, a sport meg meg egymás körül kell keresni, hanem az idegesség körül.

(A Cavour-család gyöngyei.) Rómában néhány nappal ezelőtt hatalmas plakátok hirdették, hogy kétezer lírát kap az, aki Visconti-Venosta marchesának visszaviszi elvesztett gyöngnyakékét. A marchesa egy látogatás alkalmával vesztette el az ékszert, amely nemcsak nagy áráért értékes, hanem főként, mert relikvia: a Cavour-család ősrégi ékszerei közé tartozik. Cavour, a nagy államférfi 1861-ben nőtlennül, egyetlen fivére özvegyként és ennek fia szintén nőtlennül halt meg. A Cavour-család férfi-ágon így kihalt a családi vagyon Cavour nővére lett, aki Alfieri di Sostegno marchese felesége volt és ennek leánya marchesa Visconti-Venosta, az egykori olasz külügyminiszter felesége. Elképzelhető, hogy egész Róma az ékszer felkutatásán fáradozott; meg is találták szerencsésen. Az ékszert egy pinczér találta meg, aki menyasszonyával, egy szobaleánnyal sétára indult. Azt hitték, mert igen nagyok voltak a gyöngyök, hogy hamisak és nem igen örvendtek a leletnek. Egy főrangú olasz hölgy ismerte fel náluk a marchesa elvesztett ékszerét és a rendőség ki is fizette nekik a kétezer lírát. És ekkor tagikomikus befejezés következett. Az olasz lapok természetesen kiírták a szerencsés megtalálók nevét és egyuttal elírták minden kicsi részletét. A szobaleány így tudta meg, hogy vőlegénye nős már és öt gyermek apja. Ezer lírával gazdagabb lett ugyan, de szegényebb egy vőlegénnyel. „A gyöngy ugvis könyvet jelenti” — jegyzi meg mélabus akkordként egy római lap.

(Földalatti terhevasút.) Chicagóban a nagy forgalmu kereskedelmi élet szolgálatára külön földalatti teherszállító vasutat rendeztek be, amely körülbelül 100 kilométer hosszúságú már. Az Illinois-tuneltársaság birtokában lévő alagut elektromos vasutjai 610 kilométer szintárvolságúak és szárnyalagutakkal kötik össze a Csikágóba betorkoló összes nagy vasutak állomásait, azok kivül a nagyobb ipari és kereskedelmi telepeket és a nagyobb építkezéseknél a földmunkák helyeit, az anyagoknak, áruknak és földnek stb. szállítására, azok kivül ez a földalatti terhevasút még szemet és salakot is szállít az üzemek számára. Az alagut patkóalakú keresztmetszetű, 13 méter mélyen van az utczanívó alatt, betonburkolása felül és az oldalán 250, az alagut telpán 360 milliméter, általában 4,8 méter széles s 2,3 méter magas. Egyes főbb keresztszekciónél körülbelül kétszerakkora méterű, az alagut te-

tején vannak elhelyezve a telefonkábelek. A nagyobb forgalmi végpontokhoz szárnyvonalak vezetnek, amelyek végén az árut fölvonó-gépek vagy szállító-szalagok veszik át. Az alagut víztelenítésére elektromos szivattyúk szolgálnak, melyek az összegyűlemlett talajvizet a városi csatornahálózatba szoritják. Különös szellőztetésről nem gondoskodtak, mert a sok nyílás amugy is biztosítja a jó levegőt, melynek hőmérséke az év minden szakában állandóan 13—16 Celsius fok között változik. A vonatok üzemeltetésére 250 voltos áramot használnak, a lokomotivok teljesen hasonlatosak a bányákban használt lokomotivokhoz, a teherkocsik nyitlak, teherbírásuk 3 tonna. Rendesen 8 vagonnal képesnek egy vonathoz, amelyet 25 lóerős lokomotív vontat és egy vonatvezető kezel, fékezésre nincs szükség, a vonatok mindig egy irányban haladnak előre. Különös gondot fordítottak a biztonsági jelzőkészülékekre, melyek külön blokkokra osztott vezetékekben automatikusan kigyuló villamos lámpákból állanak. Mivel a vonatok sebessége nem nagy, eddig még baleset sem igen történt.

(Az agyműködés rejtelméi és a mozgósínház.)

A mozgósínképzést az újabb időkben mind komolyabb és tudományosabb czélok szolgálatára bízzuk alkalmassá. Legújabbán dr. Baff Miksa, a Clark University lélektani osztályának tagja, jelenti, hogy Buenos-Ayresben egy tudós a Röntgen-készülékhez olyan szerkezetet alkalmazott, amely ötezerszeresen nagyít. Ehhez az így összetett készülékhez hozzácsatolva a mozgósínképeket felvevő gépet, a működésben levő emberi agy sejtjeit ötezerszeresen megnagyítva vetíti vászonra a dél-amerikai tudós. A legérdekesebb kísérletezésnek nézünk most elébe ezen a téren. Első sorban, oly irányban fognak folyni a kísérletek, hogy például több emberrel ugyanazt gondoltatják s e közben agyukról fölveszik az X-sugarak segítségével a mozgósínképeket. A kérdés az, különböző agyak ugyanolyan mozgást fognak-e végezni sejtjeikben, amikor ugyanazt gondolják. Szóval, hogy egy bizonyos gondolat ugyanazt a mozgást váltja-e ki minden agyban? E képek révén meg fogjuk különböz többek közt azt is állapíthatni — jelenti ki — dr. Baff — vajjon egy gyermek agya alkalmas-e a rodrótt tanulmányokra. Meg lehet majd állapítani az agy képességeit. Az örültséget szimulálókkel szemben is nagy jelentősége lesz e találmánynak, mert hiszen egy elmebeteg ember agyában, vagyis egy beteg agyban egészen eltérő a vérkeringés és a sejtműködés, mint egy egészségesben. Örültséget szimulálni ezentúl egyáltalán lehetetlen lesz!

GÁRDÁHUSZÁROK

— REGÉNY —

Írta: E. SCYRBOV.

88

Igaz, hogy az egyik tüzer volt s az öreg, mint vérbeli gárdista néha sarda szemmel nézett rá, de a fia az apa kitöréseit mindig azzal hallgatta el, eszébe juttatta a nagy eszászár pályáját, mely szintén a tüzerégnél kezdődött.

Ha az öreg marquis néha kelletténél jobban felöntött a garatra, akkor mindig ezt a témát pendítette meg. Most is hű maradt magához.

— Látod, Viktor, — szólott mélabús arccal, — te is ugy gondolkodol, mint ez a fickó. Talán te is tüzer szerettel volna lenni.

— Nem, ezredes, én már csak lovas maradok, — felelte Viktor mosolyogva, — a lovasok közelebb kerülnek az ellenséghez, mint a tüzerék.

A parancsnok most már kitört s elkese-redeve szólott tüzer fiához.

— Látod, mindig ezt mondtam én is, de te nem hallgattál réám. Mindenki azt hiszi rólad, hogy gyáva vagy.

A fia semmit sem szólott. Szerényer huzódott meg atyja mellett s csak éléuk, fekete szeméi szaladtak végig a tisztéken, mintha kérdezte volna:

— Ki meri ezt mondani rólam?

Az öreg marquis pedig nagyon el lehetett keseredve fia gyávaágán, mert nagyokat sóhajtott s még nagyobbakat huzott az előtte álló pohárból. Hiába volt minden vigasztalás, egyre csak azt hajtogatta, hogy a huszár az igazi katona s az ő fia tüzer.

Közben egyre fogyott a pezsgő s bár még tizenegy óra sem volt, a társaságon már nagyon erőt vett az éjfélutáni hangulat.

Viktor elmélőzve dudorászgatott he-

lyén, Merville az orrát légatta, szomszéd-ságukban pedig egy tatárképű hadnagy, kinek csontos arczát egy éktelen vágás torzította, folytonosan arról beszélt, hogy milyen hihetetlen szerencsége van az asszonyok körül. Senkisen hallgatott rá, mert mindenki magával volt elfoglalva, de a tatárképű csak magyarázott, mintha ezren lesnék szavaait.

— Szegény fia, — sóhajtott el magát Merville.

— Kicsoda? — kérdezte Viktor idegesen.

— Ez a Grandmorain. Egész életében rut volt, talán még az anyja sem esókolta meg. Most még rutabb, mióta az a vágás arczán van. Kerüli a nőket a szó szoros értelmében retteg tőlük, mert érzi maga is, hogy undorító, hogy senki sem szeretheti s aztán, mikor berug, beszél sikereiről, amiket megálmodott, amelyekért szivesen dobná oda életét. Rettenetesen szenvedhet. Képzeld el Husz év óta küzdök vágyaival s minden küzdelme egy-egy vesztett csata, melyet az étellel viv. Arany szive van, csupa érzés, csupa gyöngédség és retteg önmagától, retteg az egész világtól.

— Grandmorain! — kiáltott Viktor feleje. — Úlj ide mellém. Hát hogy is volt, amikor először szerelmes lettél?

A hadnagynak nem kellett sok biztatás, látszott az arczán, hogy örül azon, hogy valaki érdeklődik legkedvesebb témája iránt. Bután vigyorogva közelebb Viktor felé s helyet foglalt a mellette levő széken.

— Hát melyiket akarod? — kérdezte.

— Az első a legelső, — szólott Viktor s látszott rajta, hogy jól esik neki az önkínzás.

— Barátkám, az nagyon szomorú história. — kezdte a hadnagy a részeg ember fontoskodásával. — Tudod, az ugy volt... én akkor még kadét voltam és féltem a nőktől nagyon, de nagyon, pedig bej, de sokan megfordultak az utczán utánam. Hej, milyen

furesa is az a fiatalság. Igaz, hogy nem is érdekelték nagyon, mert egyik sem volt az az igazi, aki magához tudott volna lánczolni.

Egyszer aztán nagyon megjártam. Tudod, szépen sütött a májusi nap s én kimentem a nesiillesi kapu felé. Olyan jól esett a langyos szellő, olyan buja zöld volt a mező. Karjaimat széttártam és szerettem volna valakit megölelni forrón, szenvedélyesen. Egvedül voltam, egy lélek sem járt a közelben. Amint észak felé fordulok a bekrok felé, hogy jól emlékembe véssem ezt a tájat, látom, hogy két nő közelget felem. Lassan sétálgatva haladtak s a fiatalabbik olyan vidám volt, olyan mosolygós, üde, mint a tavasz maga. Gondoltam, miért ne várjam be őket. Kissé félrehúzódtam, hogy ne zavarjam sétájukat megjelenésemmel. Ott haladtak el mellettem. B-zongás futott végig minden tagomon. Vénsz volt kislány korában. Szőke haját borzolta a tavaszi szél, nefeletjéskék szeméi ragyogtak és beszélt, beszélt az öregebbiknek szenvedélyvel. Benne volt az egész tavasz.

A poharak összecsendültek, a társaság kármásan éljenzett. Viktor felkapta poharát s összekocczintotta a parancsnokéval. Mindenki hasonlóan eselekedett, csak Grandmorain nem törődött senmivel. Ő mondta tovább a tavaszi mesét, ő kün volt a nesiillesi kapunál.

Hosszasan utánunk néztem és nem volt nyugtom. Éreztem, hogy meg kell találnom ezt a lányt, illetve nem szabad elszalasztanom. Megvártam, amíg visszajöttek. És követtem őket azzal az elhatározással, hogy megtudom a lány kilétét. Ők kocsira ültek. Én utánuk hajtottam, és... és megtudtam mindent. Boldog voltam, tombolni szerettem volna és hazamentem, végigdőltem a diványon. Sirtam, mint egy kis gyermek, ma sem tudom, hogy miért, mert mondhatom, nagyon boldog voltam.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1911. január 26-án.

(NEMZETI SZÍNHÁZ)

A rajongó Bolzay-lány.

Színkép 4 felvonásban. Írta: Szomori Dezső.

Személyek:
 Bolsay Kamilla P. Márkus E.
 Bolzay Örnagyné Rákosi Sz.
 Bolzay Sándor Fethes
 Hortnán György Odry
 Gathy-zás Margit D. Ligei
 Guzburg báróné Lenkei H.
 Fényi Pál Gál
 Id. Gartenlaub Ivánfi
 Ifj. Gartenlaub Garamszéchy
 Boglár-Kendyné V. M. ...
 Boglár-Kendy Horváth
 Erzsébet René Aczél I.
 Kránzler dr. Hajdu
 Ferencz Inas Rajnai

Kezdete 1/8 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Fink és leányok.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta: Major Sándor.

Személyek:
 Jolán R. Gombaszögi Fr.
 Jenő Törzs
 Fred Varadi I.
 Popi kisasszony T. Forrai R.
 Dombórádi Jenő Kúti
 Dombórádié T. Halmi M.
 Karsáné Gerz I.
 Gács Vágó
 Szobapinczér Boháti
 Pinczér Deési

Kezdete 1/8 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Bánk bán.

Dráma 3 felvonásban. Zenéjét szerzett Ekel Ferencz.

Személyek:
 H. Endre Szemere
 Gertrúd Fodoré
 Ottó Dr. Székelyhidyi
 Bánk bán Kornyey
 Melinda Sándor E.
 Petur bán Rozsa S. Lajos
 Biborach D. I. oké
 Solymester Kezész
 Udvarmester Kárpát
 Tiborc Takats

Kezdete 7 órákor.

(KIRALY SZÍNHÁZ.)

Fedák Sari vendégléptével.

Czigányszerelem

Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Bodnarszky Robert és Willner A. M. Zenejét írta: Lehár Ferencz.

Személyek:
 Dragutin Péter Papir
 Zorika, leánya Bendiner
 Jolán, húga Baogh E.
 Kőrösházi Ilona Fedák S.
 Józsi Rusó
 Boleška Jonat Tóth
 K. rosmáros Németh
 Dimitjana Csáca
 Julcsa Erdői B.
 Mosa Sáfány

Kezdete 1/8 órákor.

BRISTOL-szálló.

Naponta HANGVERSENY

Délután a Társalgóban. Este az Étteremben.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Szenzációs ujdonság!

FEGYVERGYAKORLAT.

A lomniczi csucs tetején

Böhözatok. Írták Glinger és Taussig, ford. és átd. Steinhardt. Steinhardt, Hunyadi, Szöke Szakáll és elsőrangú külföldi számok. — Éjfélétől reggel 5 óráig cabarett, belépődíj nélkül. — Vasár- és ünnepnapokon délutáni előadás fél helyárrakkal kezdete fél négy órákor. — Jegyek: d. e. 10-1-ig és d. u. 3-6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch-féle nagytársaságban Andrassy-ut 19. és a Hungária-fürdőben.

Vasár- és ünnepnap délutáni előadás fél helyárrakkal. Kezdete fél 4 órákor.

„COLOSSEUM“ NAGY BIOGRAF

IV., Erányi-utca 21. Veres Pálné-u. sarkán, a Saskör mellett. Az elegáns közönség mozgófényképterme.

ALABASTRA

szabad térben mozgó éneklő és tánczó alakok. Előadás d. u. 4 1/2 órákor, vasár- és ünnepnapokon d. u. 3. órától 11 óráig. Helyárrak 20 fillértől 1 koronáig.

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk. **MANNHEIM SIMON ÉS FIA** Budapest, IV., Párisi-u. 5. (Főpostával szemben.)

TYURIN!!

használatát után nincs többé baromfivész. **1 nap alatt megszüntet mindenféle vést.**

Sok számos elismerő bizonyítja, orvosi bizonyítványok igazolják a szer kitűnő hatását, minden gazdaemberek számára van rá. Ahol ezen szert használják, ott baromfivész nincs, s hosszú időre véstmentesíti a baromfiakat. **1 nap alatt megszünteti a vést.** Minden üveghez külön használati utasítás. Egy liter tartalmazó üveg ára 4 korona. Megrendelhető a főraktárosnál:

Dr. ODOR BELA gyógyszerésznél **NAGYENYEDEN.**

Sürgönyözim: ODOR NAGYENYED. — Naponta postaszeküldés. — Szabadalmazva és törvényileg védve.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Még csak rövid ideig **Merian kutyaszínháza** **DE VRIÉND** „August“ jelenete.

A műbetyár

és a januári műsor többi kiválósága. Minden vasár-ünnepnap és csütörtökön két előadás, a délutáni előadás kezdete 1/4 órákor.

Hubert Tezső
 HUBERT J.F. cs. e. kir. udv. szállító POZSONY

? Minden szobának disze.

Szőnyegujdonság!
 300/200 cm. nagyságu nyitrott Jaquard-szőnyeg elpusztíthatatlan minőségben

6 frt 20 kr.-ért kap. ható

Szőnyeg-udvar
 Király-u. 32. (az udvarban.)
 Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek.

ILYEN SORSRA JUTNAK, KINEM MÜLLER FÉLE MENTHOLOS SÖS - BORSZESZT HASZNÁLNAK.

Tegyen vele egy kísérletet! **KAPHAT MINDEN ÜZLETSEN**

ÁR: Üveg 440. 1000 1.10. Nagy 7.20.

GYÁRTJA **MÜLLER VILMOS** Gyógyszerész Bács-TORONY

ÉLŐESZKÖZÖK

EZÜSTBŐL ES ALPACCA EZÜSTBŐL, DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK A LEGELÖNYÖSEBEN

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTÉLEPÉN

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 29. sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK. ÁRJEGYZÉK 2000°RAJZIAL BERMENTVE KÜLDÖM.

Szén és kocsz nagyban és kicsinyben **Salamon Jakab és Társaság** cégénél

Budapest, V., Erzsébet-tér 5. sz.

Telefonszámok: 73-96, 73-97, 73-98.

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1911. január 26-án.

VÁRSZÍNHÁZ

Lilliomfi.

Eredeti vigjátok 3 szakaszban
Írta: Szilgetyi Ede. Zenéjét szer-
zette: Szerdahelyi.

Előadók:
Szilvay Kovács M.,
Camilla Nagy I.,
Mariska V. Molnár R.
Lilliomfi Dezső,
Szellemlő Rozsahogyi
Kányai Gabányi
Erzsi Várdi A.
Gyari Mészáros
Schwarz Abonyi
Adolf Szőke

Kezdete 1/2 8 óraker.

ROYAL-ORFEUM VII., Erzsébet-körút 31.

Ma két előadás:

Délután 3 1/2 óraker mérsékelt helyárrakkal

nagy gyermek előadás

a teljes nagy műsossal. Este 8 óraker rendes helyárrakkal: leg-
elsőrangú színházi és varié-
előadás.

KORNAI BERTA

vendégjátéka a következő új-
donságokban:

Vénusz az erdőben Oscar
Strauss operettje. Játsszák:
Kornai Berta, Szabolcs Ferike,
Palásthy Sándor, Saradi Vil-
mos, Orban Mariska és még
50 közreműködő. A prima-
donna Dörman Félix bo-
hózata. Játsszák: Kornai, Bär-
sony, Tihanyi, Viola, Gabányi,
Saradi. **Fred Edlwi** át-
változó művész. Egy percz
késés cizmi tragikomédiában
Caruso Utópiában és zeneszer-
zők világkongresszus. A ka-
laptű. Palkó. Csingilingi. **Co-
llins and Hart** világhírű
amerikai parodisták.

**A bankpénztáros. Belas-
co drámája.** Kis darabok,
filusztrált dalok és még 12 el-
sőrangú attrakció.

Minden csütörtök, vasár- és
ünnepnap délután 3 1/2 óraker
mérsékelt aru családi délutáni
előadás a teljes műsossal és
Fred Edlwi-val.

VIGSZÍNHÁZ

Osztrigás Mici

Írta: Feydeau. Fordította: Béldi
Izor. Bohozat 3 felvonásban.

Személyek:
Polypon Balassa
Gabriella Kiss I.
Br. Polypon Vendrey
Corignon Tapolczai
Osztrigás Mici Varsányi.
Marollier Bárdi
Varin ügynök Dayka
Chanteau abbé Tihanyi
De Valmonté Rónaszékiné
De Valmonté fia Tanay

Kezdete 1/2 8 óraker.

Fővárosi Városligeti Színház

Küry Kár. felléptével

A halhatatlan Innp.

Írta: Dörman Félix. Zenéjét szer-
zette: Eysler Edmund. Fordi-
totta: Hervay Frigyes.

Személyek:
Treylay Lujza Küry K.
Ritter János Földes
Anna Hudcsák
Jankel Róza Lányi E.
Rumpelmayer Kabók
Florján Szalay
Mimi Hódy I.
Baumgartner Lubinszky
Reisleitner Bihary
Reisleitner Veszpréminé

Kezdete 1/2 8 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.

A vasut,

Kezdete 1/2 8 óraker.

APOLLO-PROJEKTOR

Vépszínház-utca 1-3.
Telefon 88-39.

Budapesten először

Johnson és Jeffries

világhírű boxmérkőzése.

Az eredeti helyszíni felvétel.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 4 óraker, vasár- és ün-
nepnapokon d. u. 7 1/2 óraker

kezdődnek.

ROYAL-ORFEUM ERZSÉBET-KÖRÚT 31 TELEFON 110-2.

Csütörtök, január hó 26-án:

2 előadás 2

Délután 3 1/2 óraker mérsékelt hely-
árrakkal: nagy gyermek előadás

az összes elsőrangú attrakciók felléptével. ;

Este 8 óraker rendes helyárrakkal

a fényes januári műsor!

Kornai Berta

vendégjátéka a követ-
kező újonságokban:
Vénusz az erdő-
ben, operett. Írta: Lothar Rudolf. Zenéjét Strauss Oszkár.
A primadonna Dörmann Félix bohózata. **Fred Edlwi**
a világhírű átváltozóművész. **Collins and Hart** két igen
komoly ur.

A bankpénztáros BELASCO drámája.

Minden csütörtök, vasár- és ünnepnapon két elő-
adás. Délután 3 1/2 óraker mérsékelt, este 8 óraker
rendes helyárrakkal. A téli kertben **ROYAL-CAHARET**.
Csupa új nagyszerű ének- és táncszám. — Hajnali 5 óraker
cigányzene (Kovács Vincze zenekara) A legvidámabb
budapesti hely.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám.

Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor.

Telefon: 1-22. Előadás kezdete 1/2 9 óraker.

11 óraker! Ma Újdonság!

„Ungesörte Flitterwochen“

Bohózat 1 felvonásban. Írta: Satyr. Rendező: Rott Sándor.

Ezt megelőzi 6 1/4 óraker.

„Török szerencséje örök“

Bohózat 1 felvonásban. Írta: Fauu. Rendező: Rott Sándor.

Jegyek elővételben a nappali pénztárnál d. e. 9-1-ig és
d. u. 3-6-ig. — Könti különlégességi tőzsde, Andrássy-
ut 29. és Sopronyi nagytársaság, Rákóczi-ut 1. szám.
12 óra után az 1-ső emeleti Casino de Parisban a világ
legelső ének- és táncszámok fellépte.

Miért vesz

minden szegény és gazdag egyaránt

DIANA

sósborszeszt?

Mert a fáradt test okvetlen meg-
kíván egy jó

masszirozást

Mert bedörzsölés által rögtön
elmulnak a meghűléstől és meg-
eröltetéstől keletkezett és vissza-
maradt fájdalmak. Például:
csontfájdalom, fejfájás, nyak-
szirtfájás, a hátfájás, derékfájás,
szagatások, oldalszurás és nyil-
lalás. — Mert különös előnye,
hogy már a

masszirozás alatt

mulnak el a leghevesebb fájd-
almak.

Nagyon sokan cseppenként
czukorra vagy vízbe

veszik

mint étvágygerjesztőt és fájd-
alomcsillapítót.

Munkásoknak is

kincset ér egy üveg valódi

DIANA sósborszesz

El van ismerve, hogy

szájviznek

használva, a büzös szájlehelet

teljesen elmúlik tőle. Rekedtség

egyszeri toroköblögetés által

megszüntethető.

Erényi Béla

gyógyszerész,

Budapest, Károly-körút 5.

(Postán legkevesebb 6 üveg szállit.
.. ható utánvéttel mellett.)

Minden üvegnek plombálva kell lenni.

Egy üveg DIANA- sósborszesz	Egy nagy üveg DIANA sósborszesz	Egy legn. üveg DIANA sósborszesz
44 fillér.	1,10 korona.	2,20 korona.

Vigyázzon jól az utánzatokra, mert
csak az a valódi, a mely üvegen lát-
ható feltűnően e két szó:

Diana-sósborszesz.

WERTHEIMER-ORFEUM

VI., Szerecsen-utca 35. szám.
Igazgató: Wertheimer Lajos. Telefonszám: 4-49.

Kezdete este 8 óraker.

Az új műsor bemutatása.

Két mesés darab!

Lehet-e öt percz alatt? Der Komischer Herrscher
bohózat. operett.

Littmann Pepi és a többi nagyszerű szólószámok
egészen új műsossal.

A téli kertben bámulatos szépségek fellépte.
Minden szombat szőpségverseny szavazással.

Vasár- és ünnepnapokon délutáni előadás mérsékelt helyárrakkal.
Kezdete délután 1/4 óraker. — Jegyek kaphatók az orfeum
pénztárnál d. e. 10-1-ig és d. u. 3-6-ig.

TOST és MOLNÁR

kereskedelmi-, díszítő- és tájkertészeti
BUDAPEST, VII. ISTVÁN-UT 50.

Elvállal ablak és erkélydíszítéseket,
Kertek, parkok tervezését, alakítását,
fontartását. Alkalmi és állandó dísz-
téseket. Téli kertek berendezését, min-
den e szakba vágó munkát. || || ||

Telefon: 88-75. Telefon: 88-75.
Külső telep: Gyarmat-utca 25.

Tokaji bortermelők Társ. R.-T. Tokaj.

Elnök: Herczeg Windischgruetz Lajos.

Boraink hírneve az egész földgömbön ismeretes!

Eredetisége s fölülmulhatatlansága tette azzá!

5 kg. postakosár:

2 palack	0.5 lit.	1904. évi zamatos szamorodni	---
2	0.5 lit.	1904. évi 3 puttonos aszu	---
1	0.5 lit.	1901. évi kiváló szamorodni, kosár	K 12.-
vagy			
3 palack	1 lit.	1904. évi zamatos szamorodni	---
3	0.7 lit.	1901. évi kiváló szamorodni	---
vagy			
3 palack	0.5 lit.	1901. évi kiváló szamorodni	---
3	0.5 lit.	1901. évi 4 puttonos aszu, kosár	K 15.10

Ládában:

20 palack	0.7 literes	1904. évi zamatos szamorodni	K 36.-
vagy			
12 palack	0.5 literes	1904. évi 3 puttonos aszu	K 40.80
12 palack	0.5 literes	1901. évi 4 puttonos kövér	K 55.20
aszu			

Hordóban:

60 liter	1908. évi finom tokaji asztali bor	K 60.-
60	1907. " " pecsénye bor...	K 78.-
60	1904. " zamatos szamorodni bor	K 90.-
60	1901. " kiváló szamorodni bor	K 138.-

A csomagolásért, hordóért és ládáért semmit se számítunk fel.
A megrendelő vasuti állomásáig bérmentve küldünk minden reg-
delést. Részletek árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

FÜNÖKÖK

ezrel eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussa-
nak írógéphez.

HA FIZETNEK

havonta 20-30 koronát, kapnak egy elsőrendű, látható
írású, visszaváltós, tabulátoros, összeadóbillentyűs, auto-
matikus sorváltós, csupa acélból és vasból gyártott, rend-
kívül tartós, univerzál-klavíratús

Ujlaki-írógépet.

Nem irnak alá váltót és folytonosan halmazódó irodai
munkálataikban köznyon

BOLDOGULNAK.

Bármely rendszerű használt írógépet legmodernebb Ujlaki
írógéppünkre

BECSERÉLÜNK.

Díjmentes bemutatás orszagszerte,
Arjegyzék ingyen és bérmentve,
UJLAKI BÉLA Budapest, VII. ker.,
Erzsébet-körút 28. sz.

Telefon 122-80.

Vidéki hivatalnokok, kik könnyű
melékkeresetre reflektálnak, ||
közöljék címüket. ||

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER Valódi angol és francia különlegességek. **tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tucatonál 20% engedmény.**

NAKIRA törv. védett, valódi indiai paragummi férfikülönlegeség tartalmazja 12.- korona. 3 tucatonál 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és feljebb. Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és diszkrétan küldünk.

UTERUS-SPRAI feltétlen megbízható női fecskendő különlegesség 14 kor.

PESSAR-OCL. orvosiag randive 3, 5, 6, 8, 11 kor. darabja. - 3 darabnál 20% engedmény.

BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

Sneidig egyenruhák

legjutányosabban

Blum Sándor
elsőrangú egyenruhásati intézetben ::
Budapest, IV. Váci-utca 15

Párisi világkiállítás „Grand Prix” 1900.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor.
Dietetikus szor lovak, szarvasmarhák és juhok számára.

Árak: 1 doboz 1 kor. 40 fillér, fél doboz 70 fillér.

50 év óta használatos a legtöbb istállóban étvágytalanság és rossz emésztés esetében, teheneknél a tej javítására és a tej gyarapítására.

Kwizda-féle korneuburgi marhatáppor valódi csak ezen védjeggyel.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész, Buda-pest, VI. kerület, Király-utca 12. szám és VI. kerület, Andrassy-ut 28. szám.

EFCO

TELEFON 177-41.

porosz készítésű a legjobb, a legolcsóbb, a legtisztább, ennélfogva a legkedveltebb

FÜTŐANYAG!

Egy órai fűtés 3 fillér!

Nem piszkít
Nem porzik
100 darabként
Súlyhiány kizárva

PONGRACZ és PONGRACZ
Budapest, VII., Erzsébet-körut 50.

Jogászoknak nélkülözhetetlen.

A magyar kir. Curia Fölülvizsgáló Tanácsa által a sommás eljárásiól szóló törvény (1893: XVIII. t.-a.) alapján hozott

HATÁROZATOK GYŰJTEMÉNYE.

Összeállította **GOTTL ÁGOST** kir. curiai tanácselnök.

XIV. kötet (1908, 1909) 2928-2952. sz. határozatok.

Tartalmazza az 1908 július 3-tól 1909 június 28-ig terjedő időtartamon át hozott határozatok gyűjteményét.

Ára vászonkötésben 9 K. Kiadja a **FRANKLIN-TÁRSULAT.**

Kapható **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrassy-út 21. valamint minden könyvkereskedésben.

MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAZŰLETE.

Alapítva 1847.

Brusweller János
Órák és órák készítése
Szegeden
mag. óraszerelő és műhely, főállású
a romos órák ingatlanszáma
stb. stb.

ÓRAK ÉKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközölhetnek.

Szőlőoltványok
szőlővesszők és finom érmeleki borok beszerzésére legmegelőbb ajánljuk a legjobb hírnévűk orvándó

SZÜCS SÁNDOR FIA
szőlőtelepét Biharlőszegen.

Képes árjegyzéket tanulságos tartalommal ingyen és bérmentve küld a czég. Ezen árjegyzéknek egyetlen hibát sem szabadna hiányozni, mert sok mindenkit érdeklő dolgot tartalmaz. Tehát senki el ne mulassza egy levelezőlapon kerul. Készlet: 3 millió. Olcsó és pontos kiszolgálás. Több ezer elismerő levél.

Hirdetések felvételnek a kladóban, VI., Eötvös-utca, 32. sz.

OLVASSA EL!

Páratlan kedvezmény! Páratlan kedvezmény!

Eladunk: 1 darab hazai sorsjegyet 13-szor 10 K-ért
2 darab hazai sorsjegyet 13-szor 20 K-ért
5 darab hazai sorsjegyet 13-szor 50 K-ért

Az első részletfizetés után azonnali játékjog!

Mai készpénzérték: 123.- korona.

Huzás: Február 5. Főnyeremény 600.000. 300.000 K. stb. Különös kedvezményképen

TELJESEN INGYEN
engedjük át 100 Erzsébet királyné Szanatorium sorsjegy játékjogát 1/100 rész erejéig

Budapesti Kereskedők Bankja R.-T.
Erzsébetvárosi fiókja
BUDAPEST, VII., BAROSS-TÉR 18. (Baross szoborral szemben.)
Vidéki ügynökök felvételnek.

PETTERS nyersolaj motorok és motor
DAIMLER benzin lokomobílok
PETZOLD benzin
PETZOLD szivógázmotorok

állandó kiállítása és kizárólagos vezérképiselete Magyarország részére.

Olcsó árak. Teljes szavatosság. Kedvező feltételek.

Mielőtt motorszükségletét fedezné, tekintse meg állandó kiállításunkat
Árjegyzékkel és költségvetéssel ingyen szolgál

A Központi Kereskedelmi és Iparbank R.-T. Géposztálya
Budapest, V. ker., Váci-körut 26. szám.

8 hirdetés rovatban minden szöveges hirdetés közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

8 hirdetés rovatban minden szöveges hirdetés közönséges...

Pénzszekrények, okmányszekrények, használtak és újak...

Veres áfonya befőtt, szépsége, 5 kilós postakosár...

Kárpitos nyergesek részére mindennemű kellek...

Bélyeggyűjtőknek! 1911. Schaubek és Schwaneberger...

Legjobb likőrök és rum készíthetők kivonataimmal...

30 koronáért készülnek saját műhelyben mérték után...

Nevelőnőket német, francia, angolokat zene nyelvismerettel...

Pénzszekrényeket tűz- és betörésmenteseket ajánl olcsó áron...

Akác méz métermázsánként 120 koronáért eladó...

Papirhéju diót, mézédés téli szőlőt postakosárként 3.60...

Fajborokat lefejtve kölcsönhorodban hektóliterenként 44 koronáért...

Marónt, narancsot, ezitromot, datolyát, papirhéju diót...

Meghülésből származó hurutos bajknál használjon Réthy-féle...

Sonka-pác szépsége, 1 adag 1 sonkán 50 fill. 12 adag 5 korona...

A gyermekáldást 2 vagy 3 számra meghatározni, nagyon okos dolog...

MAGANTANULOKAT polgári iskolai, gimnáziumi, kereskedelmi iskolai magánvizsgálatokra...

Kézimunka hímzésekhez, butorhoz függönyökhöz, lakásberendezéshez...

Sok pénzt kereshet! mellékeresetként is minden üzleti töké és előismeretek nélkül...

Parlamenti gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola...

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenctiek-tere 3...

TÁRS, (csakie komoly, agilis) néhány ezer forinttal szabadalmazott...

Temetkezési vállalkozók, intézetek, egyletek, társulatok részére...

A gyakorló gyorsírók Társasága gyorsírói (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirási...

Zálogcédulákat veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat...

Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz.

Milliomosok és Kalandorok. Ez a czime Szomaházy legújabb könyvének...

Ára 60 fillér. Kapható minden könyvkereskedésben, hírlapirásítóhelyen...

BUTOR készpénzért vagy részletre minden kamat nélkül legolcsóbban...

EZ AZTÁN TŰ! A létező legjobb angol aczéltűk kaphatók...

1. sz. Ára 1000 drbonként K 2.80 2. " " " " " 3.60 3. " " " " " 4. " " " " " 4.50 4. " " " " " 5. " " " " " 5.50

Férfiak, akik erejüknek idősebbé válnak, veszik észre, kerékpár, gramofonok, hanglemezek...

SINGER varrógépek kerékpárok, gramofonok, hanglemezek legolcsóbban kaphatók

Haban József Budapest, Almássy-ter 14 javításokat olcsón készít...

Alkalmi vásár az összes hangszerekből. Milyen tesztelt árak. MARNITZ FRIGYES Budapest, VIII., 4. József-körnt 37-39 sz.

25 koronáért készülnek saját műhelyben mérték után remek szabásban...

Asztalosok új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a 'Kegyelet' szerkesztősége...

Juniperus (nemes borovicska) 4 literes posta-tartály bérmentve...

Pénz akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra...

Fűdőkádak magy. kir. szab. fűtéssel jégcszerények, fotenül és gyermekládák kaphatók

Wiesel Adolf Váci-körnt 47. Podmaniczky-utca sarok. Telefon 91-20.

Zálogcédulákat veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat...

'Hungaria' beszélő-gépek tölcsernélküliek is kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók.

INGYEN TANULHAT november 1-től két hónapra 40 kereskedelmi szaktárgyakat, gépirást, gyorsírást, helyesírást, gépírást, német nyelvet...

Tfiszviselői kölcsönt köztisztviselőknek és katonatiszteknek előjegyzéssel és előjegyzés nélkül...

A t. cz. gazdaközönség az iparvállalatok figyelmébe ajánlom 1884. óta jennálló gazdasági és iparszemélyzetek elhelyező irodámát...

Soványosság Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáppora...

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon: 62-80. Alapították 1886-ban

BUTOR üzletünk felosztása folytan minden elfogadható áron kiárúsítjuk úgy a raktáron, valamint a még munkában levő asztalos- és kárpitosbutorokat, bútor-szöveteket, különféle függönyöket és anyagokat...